

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

« Τα ναρκωτικά ως κοινωνικό
πρόβλημα»

Καθηγήτρια:

Μπατσολάκη Μαρία

Σπουδάστριες:

Τριανταφύλλου Βικτώρια

Πανουργιά Αμαλία

Πάτρα Ιανουάριος 1998

ΡΙΘΜΟΣ	2422
ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΚΟΠΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	2
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	3
ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι	5
ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ	5
ΟΡΙΣΜΟΣ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ - ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ - ΟΡΟΙ	6
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ	8
ΟΙ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ	12
ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΚΑΙ AIDS	15
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ	17
ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	17
ΠΩΣ ΜΠΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ	18
ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ	19
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ	21
Η ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΟΥ ΧΡΗΣΤΗ	21
ΤΑ ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ	22
Η ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΩΝ ΝΑΡΚΟΜΑΝΩΝ	26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙV	28
ΠΡΟΛΗΨΗ	28
Α. Η οικογένεια	29
Β. Το σχολείο - οι εκπαιδευτικοί	30
Γ. Η τοπική αυτοδιοίκηση	31
Δ. Ο τύπος	33
Ε. Το κράτος	34
ΣΤ. Οι ίδιοι οι νέοι	36
Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ - ΤΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΟΥ - ΤΡΙΑΣ	37
ΚΕΦΑΛΑΙΟ V	41
Η ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ	41
Η ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	44
ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΘΑΔΟΝΗΣ	49
Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ	52
ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ	56
ΥΛΙΚΟ - ΜΕΘΟΔΟΣ	57
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	59
ΣΥΖΗΤΗΣΗ	75
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΚΡΙΣΕΙΣ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	78
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	80
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	81
- Ερωτηματολόγιο	81
- Μαρτυρίες	81
- Αποσπάσματα από Εφημερίδες	81
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	82

ΣΚΟΠΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Με την έξαρση της τοξικομανίας, άρχισε να δημιουργείται και η ανάγκη θεραπείας εξαρτημένων ατόμων. Έτσι ξεκίνησαν διάφορες κινήσεις και προγράμματα. Αυτά τα προγράμματα ήταν, είτε φαρμακευτικά, είτε έβλεπαν το πρόβλημα της τοξικομανίας σαν ένα ψυχοκοινωνικό πρόβλημα και σαν τέτοιο προσπάθησαν να το αντιμετωπίσουν.

Επίσης πέρα από την θεραπευτική αντιμετώπιση μπήκαν και κάποιοι νομικοί φραγμοί στην εμπορία και τη χρήση των ναρκωτικών ουσιών.

Σκοπός της εργασίας αυτής είναι να παρουσιάσουμε το πρόβλημα των ναρκωτικών και την αντιμετώπιση του στην ελληνική πραγματικότητα. Επίσης επιδιώκουμε να διαπιστώσουμε το βαθμό ενημέρωσης των Σύγχρονων Ελλήνων, ιδιαίτερα των νέων στο θέμα των ναρκωτικών καθώς και τα προτεινόμενα μέτρα αντιμετώπισης του προβλήματος.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ον ημερήσιο τύπο διαβάζουμε καθημερινά τις τραγικές περιπτώσεις θανάτων από τα ναρκωτικά. Περιπτώσεις, που είναι ακόμα κότερες όταν αφορούν νεαρά παιδιά. Νέοι, που μπλέχτηκαν στο ξοδο των ναρκωτικών, που σταμάτησαν τη ζωή τους - ο βιολογικός θάνατος - εφόσον παραμένουν δεσμώτες των ναρκωτικών.

ρευνώντας ένα τόσο μεγάλο θέμα, όπως το «Ναρκωτικά» είναι λατον να γράψουμε λεπτομερώς όλα όσα θα ήταν σημαντικά και θα λπταν από όλες τις οπτικές γωνίες αυτή την μάλιστα. Προσπαθήσαμε βρούμε τη χρυσή τομή μεταξύ του τι είναι πιο σημαντικό και ουσιώδες μεσα στο τι είναι λεπτομερές και συνεπώς κουραστικό.

Η έρευνα αυτή είναι αποτέλεσμα συνεργασίας, υπομονής και επιμονής, υνειδησίας και πολύωρης μελέτης. Κατά την διάρκεια των σπουδών, μας δόθηκε η ευκαιρία να διαπιστώσουμε κάποια κοινά σημεία και γεις, γύρω από βασικά θέματα που αφορούν την κοινωνία και τον ρωπο.

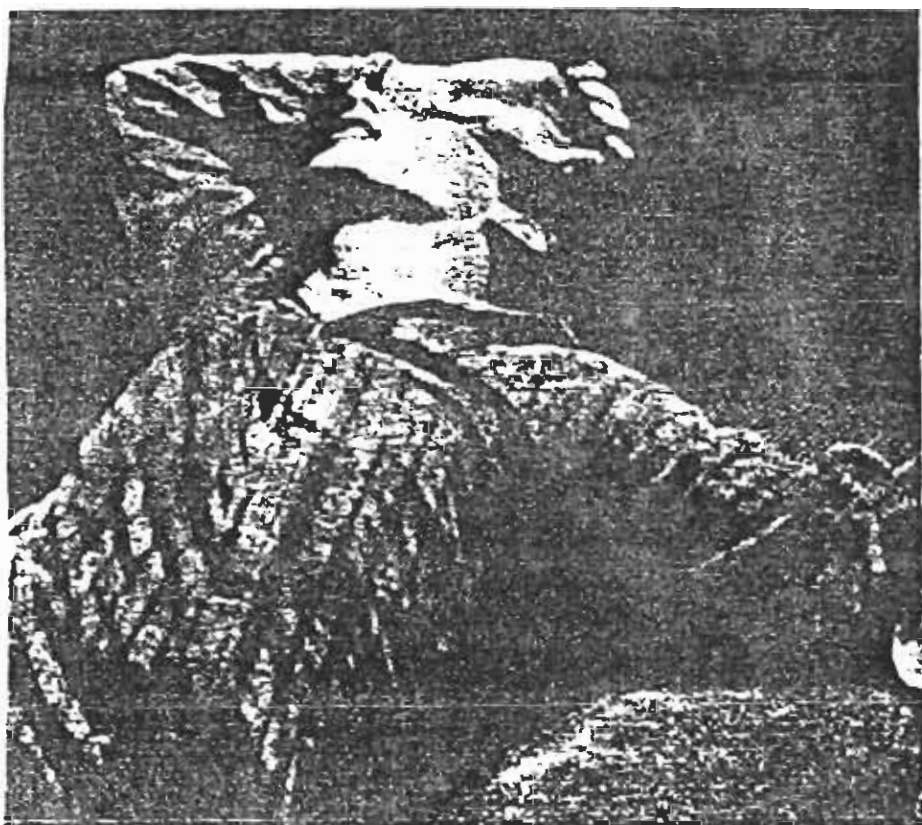
Όλα αυτά μας έκαναν να επιλέξουμε μια μάλιστα των καιρών μας, που ς, σαν νέοι θεωρούμε τη σημαντικότερη παγίδα της εποχής μας, στο ανο της οποίας ο καθένας μας μπορεί να πιαστεί.

Μη φοβηθείς αυτόν που σπάζει
στην πίστη επάνω την ελπίδα
Τόν είδα στη ζωή να μάχεται
μά πάντα άνιχητο τόν είδα!

Γ. Πολέμης

ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΝΑΡΚΟΤΙΚΑ!

Κίνδυνος θάνατος!

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ

Η ταχύτατη εξάπλωση του σοβαρού κοινωνικού φαινομένου της Ναρκομανίας γενικότερα στο σύγχρονο κόσμο και ειδικότερα στις εκσυγχρονισμένες μεγαλουπόλεις κρατών του Δυτικοευρωπαϊκού πολιτισμού (Αμερικής, Αγγλίας, Γαλλίας κ.α.) προκαλεί σήμερα το κοινό ενδιαφέρον και απαιτεί την επιτακτική έρευνα εξεύρεσης των κατάλληλων μέτρων, για την ορθολογιστική του αντιμετώπιση.

Η εξάπλωση των ναρκωτικών βοήθησε και στην εξάπλωση της εγκληματικότητας. Οι ναρκομανείς και η ομάδα τους αρχίζουν να γίνονται αρκετά επικίνδυνοι για την αρμονία του κοινωνικού μας συστήματος ².

Στο παρελθόν βλέπουμε τους ναρκομανείς να ανήκουν στην κατώτερη κοινωνική τάξη, κατά κανόνα άνεργοι και τυχοδιώκτες. Έπαιρναν το χαρακτηρισμό των αλητών. Ήταν άτομα αγράμματα και από αποτυχημένες οικογένειες. Ξεκινούσαν τα ναρκωτικά σε ηλικία άνω των 25 ετών και σπάνια σε πιο μικρή ηλικία. Δεν κατείχαν καμία σπουδαία θέση και δεν έπαιζαν ενεργό ρόλο στην λειτουργία του κοινωνικού συστήματος. Δέχονταν μοιρολατρικά το χαρακτηρισμό του «ναρκομανή» και για το λόγο αυτό απομονώνονταν από το κοινωνικό τους περιβάλλον και την κοινωνική ζωή χωρίς να προβάλλουν την παραμικρή αντίσταση ¹.

Οι σημερινοί ναρκομανείς κινούνται μέσα σε όλες τις κοινωνικές τάξεις χωρίς περιορισμό ή δέσμευση. Το μορφωτικό τους επίπεδο είναι

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

υψηλό και ανήκουν στις τάξεις των φοιτητών, σπουδαστών και γενικά στον κόσμο του πνεύματος. Διέπονται από εξτρεμιστικό πνεύμα, αμφισβητούν την έννοια της οικογένειας και το δεσμό του γάμου, αμφισβητούν την αξία τους και θέτουν τους δεσμούς σε επικίνδυνη κατάρρευση. Οι ναρκομανείς προχωρούν ακόμη και σε άλλες μορφές κοινωνικής ζωής (κοινόβια, ομαδική ζωή). Αρνούνται τις αρχές του κοινωνικού συνόλου, αλλά διακατέχονται από δικές τους ιδέες και αρχές στην λειτουργία της ομάδας τους. Σήμερα ο αριθμός των ανηλίκων ναρκομανών αυξάνεται ολοένα και περισσότερο ².

ΟΡΙΣΜΟΣ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ - ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ - ΟΡΟΙ

Με τον όρο «ναρκωτικά» νοούνται γενικά ουσίες με διαφορετική χημική δομή και διαφορετική δράση στο κεντρικό νευρικό σύστημα, από διεγερτική μέχρι και κατασταλτική, αλλά με κοινό γνώρισμα τη μεταβολή της θυμικής κατάστασης του ατόμου και την πρόκληση εξάρτησης, ποικίλου βαθμού και διαφορετικής φύσεως, ψυχικής ή και φυσικής (με σωματικές εκδηλώσεις) ³.

Με τον όρο «εξάρτηση» νοείται μια κατάσταση ψυχική ή και φυσική (σωματική) που εμφανίζεται σαν αποτέλεσμα μιας επίδρασης ενός φαρμάκου σε έναν ζωντανό οργανισμό και χαρακτηρίζεται από μια ποικιλία εκδηλώσεων μέσα στις οποίες περιλαμβάνεται πάντα μία διάθεση για τη συνέχιση λήψης του φαρμάκου, είτε με σκοπό την επανεκδήλωση των φαρμακολογικών ενεργειών τους, είτε αντίθετα για αποφυγή δυσάρεστων συμπτωμάτων, που μπορεί να εκδηλωθούν, όταν

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

δεν λαμβάνεται. Είναι προφανές ότι τα χαρακτηριστικά μιας τέτοιας κατάστασης είναι διαφορετικά για την κάθε δραστική ουσία ³.

Η ψυχική εξάρτηση χαρακτηρίζεται μόνο από την έντονη διάθεση για τη συνέχιση λήψης του φαρμάκου, με σκοπό να αναπαραχθεί η «ευχάριστη» κατάσταση του θυμικού σαν αποτέλεσμα της δράσης του.

Η φυσική (σωματική) εξάρτηση εμφανίζεται στη λήψη ενός φαρμάκου και εκδηλώνεται με έντονες σωματικές διαταραχές, όταν η χορήγηση αυτή διακοπεί. Οι διαταραχές αυτές - συνέπεια της εξάρτησης από κάποια ουσία εκδηλώνονται σαν σύνδρομο αποστέρησης ή αποχής με ιδιαίτερα συμπτώματα ψυχικής ή και σωματικής φύσεως χαρακτηριστικά για κάθε τύπο φαρμάκου. Η κατάσταση αυτή υποχωρεί όταν χορηγηθεί ξανά η ίδια ουσία η άλλη που περιέχει χημική ομάδα παρόμοιας φαρμακολογικής δράσης (διασταυρούμενη εξάρτηση ή εθισμός).

Εθισμός ονομάζεται το φαινόμενο της προοδευτικής μεταβολής της ευαισθησίας ενός βιολογικού συστήματος σε μία ουσία που λαμβάνεται κατ' επανάληψη, με τρόπο ώστε να επιτυγχάνεται το ίδιο αποτέλεσμα μόνο μετά από προοδευτική αύξηση της δόσης ².

Ανοχή είναι η κατάσταση που αναπτύσσεται με τις επανειλημμένες δόσεις σε συχνά χρονικά διαστήματα ώστε η δόση της ουσίας να αυξάνεται συνεχώς για να επιτυγχάνεται η επιθυμητή δράση στον ίδιο βαθμό και διάρκεια ².

Τοξικομανία χαρακτηρίζεται η κατάσταση στην οποία υπάρχει έντονη ανάγκη συνεχούς αύξησης των δόσεων, δημιουργείται σωματική και

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

ψυχική εξάρτηση και ο οργανισμός δεν μπορεί πια να λειτουργήσει χωρίς φάρμακο, ναρκωτική ουσία ².

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ

Τα ναρκωτικά διακρίνονται σε τέσσερις μεγάλες κατηγορίες:

Ψευδαισθησιογόνο - παραισθησιογόνα

-LSD (Λυσεργικό οξύ). Λαμβάνεται από την ερισυβάδη όλυρα (από το σκληρώτιο του μύκητα *claviceps purpurea*) αλλά παρασκευάζεται και συνθετικά. Θεωρείται σαν το κατεξοχήν παραισθησιογόνο που εκδηλώνει την φαρμακολογική του ενέργεια σε δόσεις 20-30 γρ ³.

-Κάνναβη (Χασίς, Μαριχουάνα): Η αραβική λέξη χασίς σημαίνει «ξηρά πόα» και προέρχεται, όπως και η μαριχουάνα από το ρετσίνι και τα φύλλα του φυτού της ινδικής κάνναβης. Από την κάνναβη έχουν απομονωθεί διάφορες «κανναβινόλες» (τετραϋδροκανναβινόλη, κανναβιδιόλη κα), μεταξύ των οποίων η τετραϋδροκανναβινόλη (THC) θεωρείται η πιο φαρμακολογικά ενεργής ³.

-Μεσκαλίνη: βρίσκεται στις κορυφές των κουμπιών του κάκτου *Peयोte*. Η φυσική μεσκαλίνη είναι σκούρα καφέ σκόνη και πωλείται σε καθαρές κάγουλες. Η χημική μεσκαλίνη αντίθετα είναι άσπρη κρυστάλλινη σκόνη που πωλείται επίσης σε κάγουλες ².

Διεγερτικά του κεντρικού νευρικού συστήματος

-Κοκαΐνη. Απομονώθηκε το 1860 από τα φύλλα του φυτού *erythroxylon coca*, που εμφύεται στο Περού, τη Βολιβία και σε άλλες χώρες της Ν. Αμερικής. Οι τονωτικές και διεγερτικές του ιδιότητες ήταν

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

γνωστές από αιώνες στους ιθαγενείς, που εξακριβωμένα μασούσαν φύλλα κόκας ³.

-Αμφεταμίνες.

Κατασταλτικά του κεντρικού νευρικού συστήματος

-Οινόπνευμα, αλκοόλη

-Βαρβιτουρικά. Είναι παράγωγα των βαρβιτουρικών οξέων. Βρέθηκαν το 1864 από το Adolph Von Bayer. Ταξινομούνται, ανάλογα με την επίδραση που έχουν στο άτομο, σε: α) μεγάλης διάρκειας (κατευναστικά - αντισπασμωτικά), β) μικρής - μεσαίας δράσης (υπνωτικά, διάρκειας από 3-6 ώρες), γ) υπερβολικά μικρής δράσης (διάρκεια από 15 λεπτά μέχρι και 24 ώρες χρησιμοποιούνται κυρίως για προνάρκωση στο νοσοκομείο πριν την κυρίως αναισθησία) ².

-Ηρεμιστικά, αναλγητικά: Χωρίζονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες: α) μεγάλης ενέργειας ή κύρια ηρεμιστικά, τα οποία χρησιμοποιούνται για την θεραπεία αδεράπευτων ή χρόνιων μυχωτικών καταστάσεων, που συνίσταται σε υπερεδισμό, μεγάλη δραστηριότητα και φόβο, β) απλά ηρεμιστικά, τα οποία χορηγεί ο ιατρός για θεραπεία ήπιας μορφής ανησυχίας, συγκινησιακής έντασης και άγχος ².

Κατεξοχήν ναρκωτικά (οπιούχα και παράγωγά του)

-Μορφίνη. Αλκαλοειδές παράγωγο του οπίου. Χωρίστηκε από το όπιο το 1803 από το Γερμανό φαρμακοποιό Sertumel ².

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

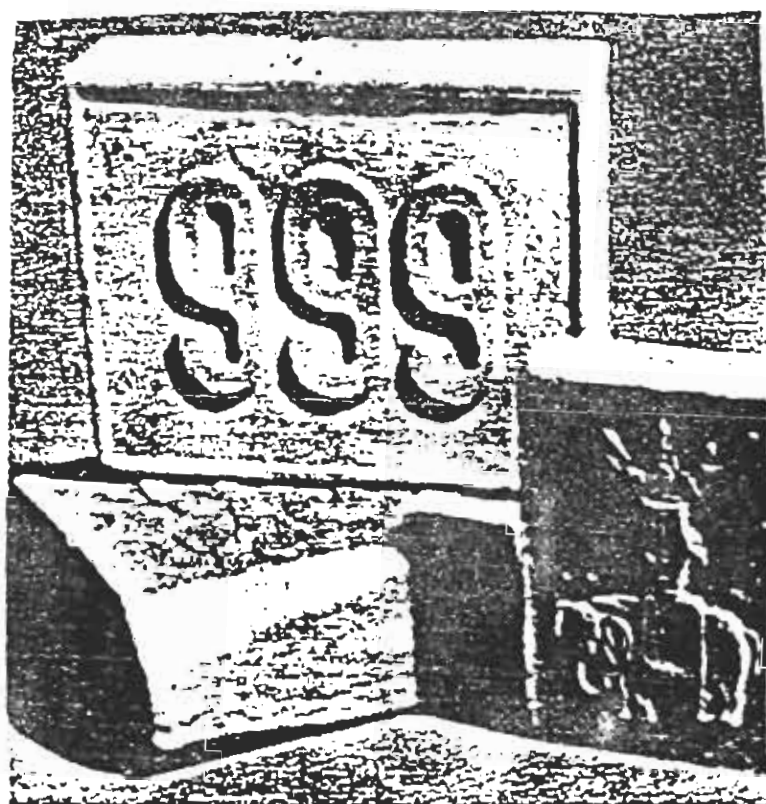
-Κωδεΐνη: αλκαλοειδές παράγωγο του οπίου, βρίσκεται στο ακατέργαστο όπιο 0,7-2,5%. Λαμβάνεται από τη μορφίνη και προκαλεί ελαφρότερο ερεθισμό και σύνδρομο αποστέρησης ².

-Πεδιδίνη. Συνθετικό αναλγητικό που έχει ιδιότητες μορφίνης. Παρουσιάζει εθισμό αλλά οδηγεί δυσκολότερα στην τοξικομανία. Εμφανίζει αλληλεπίδραση με τη μορφίνη και πρέπει να αποφεύγεται η χρήση της σε έμφραγμα του μυοκαρδίου, καρδιακή ανεπάρκεια ή πνευμονική υπέρταση ².

-Παπαβερίνη: αλκαλοειδές του οπίου, το οποίο δεν έχει την αναλγητική δράση της μορφίνης. Έχει όμως χαλαρωτική δράση πάνω στις λείες μυϊκές ίνες των αγγείων του σώματος. Στην καρδιά προκαλεί χάλαση των τοιχωμάτων των αγγείων δηλαδή αγγειοδιαστολή. Χορηγείται και στη στηθάγχη ².

-Ηρωίνη. (διακετυλομορφίνη). Λαμβάνεται από τη μορφίνη, με την οποία έχει παρόμοια δράση ³.

-Θηβαΐνη. Παράγωγο του οπίου, το οποίο βρίσκεται σε μικρή ποσότητα σε αυτό και σε αρκετή ποσότητα στις ξερές κωδίες του *Paraveris bracteati*, όπου και χρησιμοποιείται από τη φαρμακευτική βιομηχανία. Η ίδια δεν δημιουργεί εθισμό ή εξάρτηση, μετατρέπεται όμως σε άλλα ναρκωτικά που προκαλούν εθισμό αλλά είναι χρήσιμα στην θεραπεία του ανθρώπινου οργανισμού όπως η κωδεΐνη, η οξυκοδίνη κ.α. Η επίδραση της στον ανθρώπινο οργανισμό είναι περισσότερο διεγερτική παρά κατασταλτική ².

Έπάνω: μπουκαλάκια και άμποϋλες μορφίνης.
Κάτω: μορφίνη σέ πλακίδια.

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

-Οξυκοδίνη: είναι ισχυρότερη από τη θηβαΐνη παρ' ότι παρασκευάζεται από αυτή. Προκαλεί εθισμό και σύνδρομο αποστέρισης όμοιο με εκείνο της μορφίνης ².

-Ετορφίνη και Διπρενορφίνη: Η ετορφίνη είναι παράγωγο της θηβαΐνης. Είναι εκατό φορές πιο ισχυρή από τη μορφίνη γι' αυτό και χρησιμοποιείται για την καταστολή του πόνου και του αναπνευστικού κέντρου. Η διπρενορφίνη δρα ανταγωνιστικά στην ετορφίνη ².

-Μεθαδόνη

-Παρηγορικό. Είναι διάλυση και διήθηση φαρμακευτικού οπίου με οινόπνευμα και καμφορά. Το όπιο λιγοστεύει την δράση των εντέρων. Το παρηγορικό χρησιμοποιείται κυρίως για να ελέγχει την διάρροια. Δεν το χρησιμοποιούν και πολύ οι εθιστές γιατί εκτός από το όπιο έχει και άλλα συστατικά. Μερικοί εθιστές ηρωίνης, όταν δεν μπορούν να βρουν ηρωίνη παίρνουν παρηγορικό, το βράζουν για να αφαιρεθεί η καμφορά και μετά κάνουν την ένεση (ενδοφλέβια) ².

-Μεπεριδίνη. Συνθετικό οπιούχο παράγωγο, που χρησιμοποιείται σε αναλγητικούς πόνους. Αναπτύχθηκε το 1939 σαν χαλαρωτικό των μυών. Έχει φαρμακολογικές ομοιότητες με τη μορφίνη και προκαλεί εθισμό ².

Τελευταία κυκλοφορεί και το χάπι «ekstasi», το οποίο δημιουργεί ψυχική διέγερση, παραισθήσεις και νεκρώνει τα κύτταρα του ανθρώπινου εγκεφάλου. Σε συνδυασμό με το αλκοόλ οδηγεί ταχύτατα στον θάνατο.

ΟΙ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ

Οι επιδράσεις των ναρκωτικών στον ανθρώπινο οργανισμό είναι πολύ σοβαρές και επικίνδυνες καθώς μπορεί να οδηγήσουν στον θάνατο ².

Συγκεκριμένα το λυσεργικό οξύ (LSD) επιδρά κατά κύριο λόγο στο κεντρικό νευρικό σύστημα. Ευαισθητοποιεί τον δικτυωτό σχηματισμό και προκαλεί μεταβολές στο ηλεκτροεγκεφαλογράφημα. Οι κύριες εκδηλώσεις της «μέθης» αφορούν διαταραχές στην οπτική και ακουστική αντίληψη καθώς και στην αντίληψη του χώρου και του χρόνου ³.

Οι εμφανιζόμενες ενέργειες κατά τη διάρκεια της «μέθης» με χασίς μπορούν να έχουν τον χαρακτήρα του ονειρικού παραληρήματος με οπτικές και ακουστικές ψευδαισθήσεις ή παραισθήσεις ³.

Η μεσκαλίνη προκαλεί ανησυχία, τρόμο, οπτικές ψευδαισθήσεις και διέγερση του εγκεφάλου. Τα αποτελέσματα αρχίζουν μέσα σε δύο ή τρεις ώρες και διαρκούν από τέσσερις έως δώδεκα ώρες. Δημιουργεί σωματική εξάρτηση και σύνδρομο στέρησης όχι όμως τόσο γρήγορα όπως το LSD. Αντίθετα είναι δυνατό να δημιουργήσει ψυχική εξάρτηση με τον ίδιο τρόπο όπως το LSD ².

Η κοκαΐνη θεωρείται το πρώτο από τα διεγερτικά φάρμακα που μπορούν να προκαλέσουν ευχάριστη διέγερση και ψευδαισθησιακές εμπειρίες. Η προκαλούμενη αίσθηση μεγάλης μυϊκής δύναμης - εξαφανίζει το μυϊκό κάματο - οδηγεί το κάθε άτομο που τα λαμβάνει σε υπερεκτίμηση των ικανοτήτων του και σε συνδυασμό με τις παρανοϊκές ιδέες και τις ακουστικές, οπτικές και απτικές ψευδαισθήσεις το μεταμορφώνει συχνά σε επικίνδυνο και αντικοινωνικό στοιχείο.

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Χαρακτηριστικά ευρήματα στους τοξικομανείς αυτούς είναι η διατήρηση του ρινικού διαφράγματος και τα «ρακώδη» ούλα.

Οι αμφεταμίνες παλιότερα χρησιμοποιούνταν για θεραπευτικούς σκοπούς (ανασταλτικά της όρεξης, εξάλειψη της αίσθησης του κάματος κ.α). Σήμερα όμως η χρήση τους έχει περιοριστεί. Βελτιώνουν την ψυχική διάθεση και προκαλούν μια κατάσταση ψυχικής ευφορίας. Το τοξικό σύνδρομο που εμφανίζεται μετά τη λήψη για μεγάλο χρονικό διάστημα χαρακτηρίζεται από ζωνρές, οπτικές και ακουστικές διαταραχές με απώλεια της όσφρησης, ξηρότητα του στόματος, μειωμένη έκκριση βλέννης και πετεχώδεις αιμορραγίες. Το δέρμα είναι γυαλό και κολλώδες, το πρόσωπο και ο λαιμός κατέρυθρα ³.

Τα βαρβιτουρικά μπορεί να προκαλέσουν κατευνασμό των νεύρων, του σκελετικού και καρδιακού μυός. Η λήψη βαρβιτουρικών για μεγάλο χρονικό διάστημα οδηγεί σε χρόνια δηλητηρίαση, τα χαρακτηριστικά της οποίας είναι αδυναμία, ίλιγγοι, υπνηλία, τρόμος, οπτικές ψευδαισθήσεις, απώλεια όρεξης, δυσκοιλιότητα, ακράτεια ούρων κ.α. Επίσης η συνεχής χρήση μπορεί να οδηγήσει σε φυσική - σωματική εξάρτηση. Εξαιρετικά επικίνδυνη θεωρείται η ταυτόχρονη λήψη βαρβιτουρικών και αλκοόλης ³.

Τα ηρεμιστικά ανακουφίζουν την ένταση και την ανησυχία και ηρεμούν τους σκελετικούς μυς. Όμως η μακρόχρονη λήψη τους οδηγεί σε φυσική εξάρτηση. Είναι ηπιότερα των βαρβιτουρικών. Επικίνδυνη επίσης θεωρείται η ταυτόχρονη λήψη ηρεμιστικών και αλκοόλης.

Τα αναλγητικά ή ήπια ναρκωτικά χρησιμοποιούνται για την αντιμετώπιση του πόνου σε εξαιρετικά δύσκολες περιπτώσεις όπως μετά

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

από μεγάλη χειρουργική επέμβαση π.χ., νεόπλασμα. Όμως πρέπει να χορηγούνται αυστηρά όταν υπάρχει ανάγκη και κατόπιν ιατρικών οδηγιών γιατί υπάρχει ο κίνδυνος του εθισμού και της εξάρτησης³.

Τα οπιούχα ναρκωτικά προκαλούν ψυχικές και λειτουργικές διαταραχές. Αναπτύσσεται δηλαδή έντονη ψυχική διέγερση με αίσθημα ευφορίας και ευχάριστης διάθεσης. Με την πάροδο του χρόνου όμως η επιτακτική αναζήτηση της ψυχικής αυτής διέγερσης εξελίσσεται σε αληθινό πάθος. Ο χαρακτήρας εξασθενεί, η μνήμη και η αντίληψη μειώνονται και το άτομο καταλήγει ψυχικά και σωματικά ράκος. Μερικές φορές η τέλεια διανοητική κατάπτωση καταλήγει σε μανία καταδίωξης με ή χωρίς παραισθήσεις. Συνήθως το άτομο έχει καχεκτική όψη. Η σπαργή του δέρματος εξαφανίζεται, οι τρίχες της κεφαλής λευκαίνουν και πέφτουν ενώ τα δόντια και τα νύχια γίνονται ξηρά και εύθραυστα. Άλλες επιδράσεις είναι αυπνία, πονοκέφαλος, πόνοι στις αρθρώσεις, νευρικότητα, ξηρότητα του στόματος και του φάρυγγα, ανορεξία, ρινοκαταρροή, δυσουρία, δυσκοιλιότητα, μύση, εφιδρώσεις και διαταραχές στο γεννητικό σύστημα.

Τα νεογνά που γεννιούνται από εξαρτημένες μητέρες είναι πιθανόν να εκδηλώσουν στερητικά συμπτώματα, τα οποία αντιμετωπίζονται με την χορήγηση βαρβιτουρικών, χλωροπρομαζίνης ή οπιοδών. Επίσης παρουσιάζουν μειωμένο σωματικό βάρος και υψηλή νοσηρότητα, τα οποία οφείλονται στις άθλιες συνθήκες ζωής της εξαρτημένης μητέρας (κακή διατροφή, χρόνιος υποσιτισμός, λοιμώξεις, κατανάλωση ναρκωτικών κ.α.)⁴

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Το σύνδρομο της στέρσης αρχίζει 12-24 ώρες μετά από την τελευταία δόση. Εμφανίζεται με ήπια μορφή όπως είναι η απλή ανησυχία, παρακλήσεις και απαιτήσεις για τη ναρκωτική ουσία και προχωρεί σε μεγάλη ανησυχία, αϋπνία, τρόμο, εξανθήματα, πυρετό, ιδρώτα, στελόρροια, ρινόρροια, ναυτία, έμετο και διάρροια. Επίσης μπορεί να εμφανιστούν ισχυρό επιγαστρικό άλγος, ινώδεις συσπάσεις των μυών, οστικά άλγη και γενικευμένοι σπασμοί.

Πέρα από όλα αυτά δεν αποκλείεται και η πιθανότητα της αυτοκτονίας³.

Γενικά η χρήση των ναρκωτικών διαταράσσει την προσωπική ζωή και τον χαρακτήρα του ατόμου, την οικογενειακή θαλπωρή, την εργασία του, την επικοινωνία με τους συναθρώπους του, την υγεία του καθώς και την ίδια την ύπαρξή του.

ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΚΑΙ AIDS

Οι ναρκομανείς αποτελούν την δεύτερη ομάδα ατόμων υψηλού κινδύνου για το AIDS, ύστερα από τους ομοφυλόφιλους. Και αυτό γιατί χρησιμοποιούν κοινές σύριγγες όταν κάνουν την ενδοφλέβια ένεση της ναρκωτικής ουσίας. Τον ιό μπορεί να τον αποκτήσουν και περιστασιακοί χρήστες ναρκωτικών ή ευφορικών ουσιών ενδοφλεβίως⁵.

Η χρήση της ηρωίνης, επί πλέον, από μόνη της και χωρίς τον ιό του AIDS, προκαλεί «επίκτητη ανοσολογική ανεπάρκεια» η οποία ανοίγει τον δρόμο για τις λεγόμενες «ευκαιριακές» λοιμώξεις από τις οποίες πεθαίνουν εκείνοι που πάσχουν από τον ιό του AIDS. Εκτός από την

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

ηρωίνη, έχουν ενοχοποιηθεί για την ανάπτυξη επίκτητης ανοσολογικής ανεπάρκειας και η κοκαΐνη με ένεση στη φλέβα αλλά και με εισροφήσεις από τη μύτη, καθώς και άλλες ναρκωτικές ουσίες που χορηγούνται ενδοφλεβίως ⁵.

Ο αριθμός των τοξικομανών με AIDS αυξάνεται ραγδαία τα τελευταία χρόνια. Επιβάλλεται λοιπόν να λαμβάνονται από τους χρήστες τα κατάλληλα μέτρα προφύλαξης, όπως είναι η αποφυγή χρησιμοποίησης κοινών συριγγών και η τήρηση των αρχών αντισυγίας, ώστε να προφυλάζουν τον εαυτό τους από τις κάθε είδους λοιμώξεις και τον θανατηφόρο ιό του AIDS ⁶.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Τα ναρκωτικά έκαναν την εμφάνισή τους στην χώρα μας στα τέλη του περασμένου αιώνα, αλλά ως πρόβλημα απασχόλησαν την Ελληνική κοινωνία κατά τη διάρκεια του μεσοπολέμου. Η χρήση τους περιοριζονταν στα πλαίσια μεμονωμένων περιθωριακών ομάδων των λιμανιών, των φυλακών, των ρεμπέτηδων και των άλλων λαϊκών καλλιτεχνών⁶.

Μετά το Β΄ παγκόσμιο πόλεμο η κατάσταση άλλαξε, τούτο οφείλεται σε τρεις κυρίως λόγους:

- α) στην αύξηση του τουριστικού ρεύματος
- β) στην εισβολή της μουσικής «Rock»
- γ) στην αλλαγή συνθηκών ζωής (ανεργία, αστυφιλία, μετανάστευση κλπ)⁷.

Άρχισε να γίνεται ανησυχητική στη δεκαετία 1965-1975, για να φθάσουμε στις μέρες μας όπου αντιμετωπίζουμε τεράστιο πρόβλημα το οποίο απασχολεί γονείς, νεολαία και πολιτεία⁷.

Τα ναρκωτικά εγκατέλειψαν πλέον τις φυλακές και τα υπόγεια στέκια των ρεμπέτηδων, εγκαταστάθηκαν στα σαλόνια του Κολωνακίου, στα τσαντρία των Ν. Λιοσίων, στις «ντίσκο» της Ρόδου και στα προαύλια των σχολείων⁷.

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Οι τοξικομανείς στη χώρα μας είναι αρκετοί. Γνωστό όμως, είναι μόνο αυτοί που συλλαμβάνονται από την αστυνομία. Η πλειοψηφία κρύβεται στην ανωνυμία του πλήθους και πίσω από τους τιμεντένιους τοίχους των διαμερισμάτων, όπου καθημερινώς, παίζονται οικογενειακά δράματα ⁷.

ΠΩΣ ΜΠΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ

Η Ελλάδα είναι, από τη γεωγραφική της θέση, το σταυροδρόμι Ανατολής και Δύσεως. Τα μεγάλα σε έκταση σύνορά της, χερσαία και θαλάσσια, είναι αδύνατα να ελεγχθούν, όσες προσπάθειες και αν γίνουν από τα σώματα ασφαλείας της χώρας μας (λιμενικό, αστυνομία, τελωνειακές αρχές και δίωξη λαθρεμπορίου). Μεγαλύτερες ποσότητες εισάγονται στη χώρα μας από τον Έβρο μέσω του ποταμού, όπου ανθεί η συναλλαγή ανάμεσα σε Τούρκους και Έλληνες λαθρεμπόρους ⁷.

Στον Έβρο η ανταλλαγή γίνεται με τον εξής τρόπο: Τούρκοι λαθρέμποροι διασχίζουν το ποτάμι σε άγνωστα ή αφύλακτα περάσματα, όπου συναντούν σε προκαθορισμένα σημεία τους συνδέσμους και τους παραδίδουν τις συμφωνηθείσες ποσότητες ⁷.

Επίσης μέχρι πρότινος, άλλος δρόμος για την μεταφορά μεγάλων ποσοτήτων ναρκωτικών ουσιών, ήταν η πορθμιακή γραμμή Βόλου Συρίας, ο οποίος όμως με τη λήξη του Εμφύλιου πολέμου στο Λίβανο και την εντατικοποίηση των ελέγχων από τις ελληνικές αρχές, ο δρόμος αυτός φαίνεται ότι έχει εγκαταλειφθεί ⁷.

Σύμφωνα με πληροφορίες τον Μάιο του '91, μετά την κατάρρευση των δικτατορικών καθεστώτων της ανατολικής Ευρώπης - και την πολιτική

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

αστάθεια της Γιουγκοσλαβίας, ο βαλκανικός δρόμος μεταφοράς ναρκωτικών αναβαθμίστηκε. Αυτό συμπεραίνεται από το γεγονός ότι, ενώ το ποσοστό ηρωίνης που διακινούνταν μέσω αυτού του δρόμου ως το 1990 ανέρχονταν στο 22% της συνολικής ποσότητας, από το 1990 και έπειτα το ποσοστό αυτό ανήλθε στο 70% με 80% ⁷.

Επίσης άλλος δρόμος για την εισαγωγή ναρκωτικών ουσιών στη χώρα μας είναι ο θαλάσσιος δρόμος, μέσω του οποίου ναυλωμένα από το καρτέλ των ναρκωτικών πλοία (π.χ. «ΓΚΛΩΡΙΑ», «ΝΤΟΡΙΣ» κλπ) εισάγουν μεγάλες ποσότητες ναρκωτικών ουσιών και χασίς στη χώρα μας ⁷.

ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ

Ιδιαίτερη ανησυχία δημιουργεί η κλιμάκωση της χρήσης ναρκωτικών και ιδιαίτερα οι σοβαρές διαστάσεις που παίρνει η χρήση ηρωίνης και συνθετικής κοκαΐνης, που ως γνωστόν είναι ναρκωτικές ουσίες ιδιαίτερα επικίνδυνες λόγω του μεγάλου εθισμού που δημιουργούν στον ανθρώπινο οργανισμό ¹.

Οι λαθρέμποροι του «Λευκού και αργού θανάτου», των ναρκωτικών, μηχανεύονται χίλιους δύο σατανικούς τρόπους για να διακινήσουν το εμπόρευσμά τους. Η διακίνηση αυτή γίνεται από αδίσταχτους δολοφόνους της ανθρωπότητας, τους λαθρεμπόρους των ναρκωτικών, από ξηρά, αέρα και θάλασσα. Στην Κολομβία συγκεκριμένα υπάρχουν πολλά παράνομα αεροδρόμια. Στις περιπτώσεις αυτές μάλιστα προσλαμβάνουν και πεπειραμένους πιλότους, απόστρατους ή συνταξιούχους, και τους πληρώνουν αστρονομικά ποσά, αφού και η δουλειά τους είναι πολύ επικίνδυνη και το εμπόρευμα πανάκριβο. Στο εμπόριο των ναρκωτικών

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

γίνεται λόγος μόνο για χιλιάδες, εκατομμύρια και δισεκατομμύρια ανάλογα με το είδος του ναρκωτικού και την ποσότητα του ⁸.

Δεν μπορεί κανείς να αμφισβητήσει τις τεράστιες διασυνδέσεις που αποδεδειγμένα υπάρχουν μεταξύ παράνομης διακίνησης ναρκωτικών, τρομοκρατικών οργανώσεων, λαθρεμπόρων όπλων και άλλων εγκληματικών κυκλωμάτων ⁶. Στην Ευρώπη τα ναρκωτικά έρχονται κυρίως από τη γειτονική μας Τουρκία, τον Λίβανο, την Περσία, το Αφγανιστάν, τις Η.Π.Α, το «χρυσό τρίγωνο» (Ταϊλάνδη, Βιρμανία, Λάος) και ορισμένους άλλους τόπους ⁸.

Από που πηγάζουν και που καταλήγουν οι χρηματοδοτήσεις για τη «μεγαλύτερη επιχείρηση του κόσμου»; Στην Ιταλία, όπως και σε άλλες χώρες, κάθε μέρα ανακαλύπτονται σχέσεις ανάμεσα στις μεγάλες διεθνείς τράπεζες και στο βρώμικο χρήμα, που προέρχονται από διάφορες δραστηριότητες της παρανομίας (εξαφανίσεις ατόμων, εμπόριο όπλων κ.α.) Επίσης ορισμένοι μεγάλοι χρηματιστές συμμετέχουν άμεσα στην οργάνωση και διαχείριση του εμπορίου των ναρκωτικών ⁹.

Η κατανάλωση των ναρκωτικών γίνεται με διάφορους τρόπους: Οι δύο πιο συνηθισμένοι τρόποι είναι το κάπνισμα (τσιγάρο, πίπα, ναργιλές) και οι ενέσεις. Άλλοι τρόποι με τους οποίους λαμβάνονται ναρκωτικά είναι οι καραμέλες, τα γλυκίσματα, τα ποτά, τα χαπάκια, οι μαστίχες, η επάλειψη δέρματος με ναρκωτικό κ.α. ⁸.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

Η ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΟΥ ΧΡΗΣΤΗ

Όπως προκύπτει από το διαθέσιμο ερευνητικό υλικό, δεν υπάρχει κάποια ειδική χαρακτηριστική, που να μας οριοθετεί την προσωπικότητα του εξαρτημένου χρήστη ⁴.

Όλες οι διαφοροποιήσεις που διαπιστώνονται μεταξύ των εξαρτημένων συνδέονται αιτιολογικά με ορισμένα τυπικά ταξικά γνωρίσματα (όπως η κοινωνική θέση, η οικονομική κατάσταση και το μορφωτικό επίπεδο) τα οποία καθορίζουν την ταξινόμηση των εξαρτημένων χρηστών σε δύο γενικές κατηγορίες τους προνομιούχους και τους μη - προνομιούχους εξαρτημένους ⁴.

-Οι προνομιούχοι εξαρτημένοι, εξαιτίας της ταξικής τους θέσης, μπορούν να συντηρούν την εξάρτησή τους και να ζουν μια απολύτως κανονική ζωή χωρίς να είναι υποχρεωμένοι να καταφεύγουν στις πηγές της μαύρης αγοράς, να συναλλάσσονται με το οργανωμένο έγκλημα, να καταναλώνουν τα νοθευμένα περιπτώματα που προσφέρονται ως «ηρωίνη» στην μαύρη αγορά ή να εξαναγκάζονται να διαφεύγουν στην Κλοπή και την εκπόρνευση, ώστε να εξασφαλίσουν την δόση τους ⁴.

-Οι μη προνομιούχοι εξαρτημένοι με αφορμή την ίδια αλόγιστη ταξική αιτιοκρατία, είναι καταδικασμένοι να συντηρούν την εξάρτησή τους, προσπαθώντας απελπισμένα να κρατηθούν σε μια κατάσταση ισορροπίας ανάμεσα στον προμηθευτή και την αστυνομία, την ελευθερία

ΝΑΡΚΟΜΑΝΕΙΣ ΕΞΟΜΟΛΟΓΟΥΝΤΑΙ

ΠΩΣ ΜΠΗΚΑΝ ΟΤΟΝ ...ΠΑΡΑΔΕΙΣΟ... ΤΟΥ ΔΑΝΑΤΟΥ

«... ήταν στιγμή πού 'θελα να χτυπηθώ με τον εαυτό μου...». — «... Και η κουτσά Μαρία πουλάει ηρωίνη». — «... άν έβλεπα το παιδί μου νά «καπνίζει» θά το σκότωνα»...

και την φυλακή, τον υποσιτισμό και την αρρώστια, την επιβίωση και το θάνατο ⁴.

ΤΑ ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ

Τα ναρκωτικά δεν είναι ούτε ηθικό ούτε νομικό πρόβλημα. Είναι πρόβλημα ψυχολογικό και συνεπώς κοινωνικό, με την έννοια πως η συμπεριφορά του καθένα είναι άμεσα εξαρτημένη από τον κοινωνικό περίγυρο μέσα στον οποίο ζει και δρα. Υπάρχουν διάφοροι προσδιοριστικοί παράγοντες – αίτια που έχουν σαν αποτέλεσμα την επιλογή των ναρκωτικών ¹⁰.

Η ίδια η εφηβεία είναι περίοδος κρίσιμη για το νέο, όπου οι τάσεις για ανεξαρτοποίηση και επιβεβαίωση του κόσμου συγκρούονται με τις δεσμεύσεις και απογοητευτικές διαπιστώσεις για το πραγματικό πρόσωπο της ζωής. Κάνει το νέο ευάλωτο, εύκολο στις κάθε είδους προσφορές «λύσεων - ευκαιριών» για κατανομή σε δραστηριότητα, που και απόδραση από την σκληρή πραγματικότητα είναι, αλλά ταυτόχρονα και την γευδαίσθηση πως έκανε την επανάσταση του δίδουν. Το ψυχολογικό κλίμα της εφηβικής ηλικίας συνεχίζει να υπάρχει και αργότερα παρέχοντας πρόσφορο έδαφος για επηρεασμούς από διάφορους παράγοντες που τροφοδοτούν την ανασφάλεια και τις συγκρούσεις του νέου με το περιβάλλον ¹⁰.

Η κρίση του δεσμού της οικογένειας είναι ένας πολύ σημαντικός παράγοντας που οδηγεί στην χρήση των ναρκωτικών. Κάτω από τις σημερινές κοινωνικοοικονομικές συνθήκες, η οικογένεια χάνει όλο και περισσότερο τα κύρια χαρακτηριστικά και τις βασικές λειτουργίες της. Η

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

σύγχρονη οικογένεια είναι πιο μικρή (πυρηνική), τα μέλη της δεν έχουν πια τόσο στενό σύνδεσμο και η επικοινωνία μεταξύ τους χάνεται διότι ο χρόνος τους αποτελεί περιοριστικό παράγοντα επειδή η εργασία απαιτεί μεγάλα χρονικά περιθώρια. ⁹

Ο διάλογος, ο προβληματισμός η συζήτηση πολλές φορές απουσιάζουν, συχνά η οικογένεια είναι διαλυμένη, δεν προσφέρει στο παιδί πια την ασφάλεια και το αίσθημα της ρίζας, του στηρίγματος. Σπάνια προφταίνει να προσαρμοστεί στις ραγδαίες κοινωνικές εξελίξεις και να προλαβαίνει το βήμα του χάσματος των γενεών, καθώς και τις πολυποίκιλες επιδράσεις που δέχονται τα παιδιά. Οι νέοι κάποτε αρχίζουν να αμφισβητούν ¹⁰.

Η ανασφάλεια για το μέλλον, που αφορά στις αμφίβολες προοπτικές που έχει ο νέος στις σπουδές και την επαγγελματική του σταδιοδρομία κρατά το νέο σε διαρκές άγχος. Σήμερα κυριαρχεί το άγχος της επιβίωσης η ανεργία και η ανησυχία για πρόοδο, ευημερία για το μέλλον της ανθρωπότητας γενικά. Η αποτυχία τον πλημμυρίζει με απογοήτευση και ενοχές γιατί δεν στάθηκε αντάξιος στις προσδοκίες και δυσίες της οικογένειας και του ίδιου. Η ανταγωνιστικότητα, που επικρατεί σε όλους τους τομείς της ζωής, τον αναγκάζει να βρίσκεται σε διαρκή ετοιμότητα και ένταση για να εξασφαλίσει την θέση του μέσα σε έναν κόσμο άνισων ευκαιριών ¹⁰.

Πολλές φορές το άτομο ωθείται στα ναρκωτικά από απλή περιέργεια. Άλλοτε θέλει να μιμηθεί την παρέα του, από την οποία επηρεάζεται. Η ομάδα αυτή των συνομηλίκων του επιβάλλει δικά της πρότυπα, αξίες και

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

ιδανικά. Δεν είναι λίγες οι φορές που οι νέοι αρχίζουν να χρησιμοποιούν ναρκωτικά για να γίνουν αποδεκτοί από την ομάδα. Στο ίδιο αυτό πλαίσιο ανήκει η όχι σπάνια περίπτωση να αρχίσει ένα μέλος της ομάδας την χρήση ναρκωτικών για να δείξει πως είναι το κάτι άλλο, συμπαρασύροντας έτσι και του άλλους¹⁰.

Η αυταρχική αγωγή, που βρίσκει σαν ιδεολογία και πρακτική, την έκφρασή της στην οικογένεια, στο εκπαιδευτικό σύστημα, στο κράτος τείνει στην υποταγή των νέων και όχι στην διαπαιδαγώγηση ελεύθερων, συνειδητών και δημιουργικών ανθρώπων. Η στειρότητα της αγωγής αυτής συμπληρώνεται με αξίες και ιδανικά που έχουν ξεπεραστεί η ανεπανόρθωτα φθαρεί από τις κοινωνικές - πολιτικές - πολιτιστικές αλλαγές η από την καταπάτησή τους από την ίδια την «κοινωνία» των μεγάλων¹⁰.

Η αυταρχικότητα των κοινωνικών δομών και δεσμών και η ιδεολογική κενότητα περιορίζουν τις ελευθερίες και τους ορίζοντες των νέων, προκαλώντας ταυτόχρονα αντίδραση και επιθετικότητα. Αυτή γενικεύεται σαν στάση του νέου απέναντι σε κάθε μορφή εξουσίας, που την βλέπει σαν απειλή για την προσωπικότητα, την αυτονομία, την αυτοδιάθεσή του¹⁰.

Ο ελεύθερος χρόνος συμπιέζεται στο ελάχιστο από τη νοοτροπία της «προετοιμασίας για τη ζωή» και την ανάγκη εξασφάλιση εφοδίων, για να κερδηθεί ο αγώνας δρόμου που κάνει ο νέος. Σπαταλιέται κυριολεκτικά σε απασχολήσεις και μυχαγωγίες που κάποια στιγμή γίνονται ανιαρές αφού δεν ικανοποιούν ούτε ανάγκες ούτε κλίσεις και ενδιαφέροντα¹¹.

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Οι μεγαλουπόλεις κατοικούνται από πλήθος ατόμων που όμως είναι γνωστοί μεταξύ αγνώστων. Οι πολίτες ζουν κλειστοί στον εαυτό τους. Λόγω του άγχους της εργασίας, της επιβίωσης και της έλλειψης ελεύθερου χρόνου δεν επικοινωνούν μεταξύ τους. Πολλές φορές φοβούνται να μιλήσουν στο συνάνθρωπό τους. Άλλωστε δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που κάποιος δεν ξέρει τον γείτονά του ή το συγκάτοικό του στην πολυκατοικία.

Η πληροφόρηση σήμερα με την δύναμη και την ένταση της επιδρά καθοριστικά στη σκέψη και την οριοθέτηση των στόχων και ενεργειών του κάθε ανθρώπου, άρα και του νέου. Η πληροφόρηση, όμως που παρέχεται στην πράξη κάθε άλλο παρά βοηθάει προς μια τέτοια κατεύθυνση. Τα κοινωνικοπολιτικά γεγονότα μετατρέπονται σε θεατρική παράσταση, δίνονται μεμονωμένα, αποσπασματικά και με απλοϊκό τρόπο. Στην τηλεόραση απουσιάζει σχεδόν, παντελώς το ποιοτικό θέαμα που ηρεμεί, ωριμάζει και ολοκληρώνει το παιδί. Λείπει από τις προβαλλόμενες ταινίες κάθε στοιχείο σεβασμού, αγάπης, επικοινωνίας και ανθρωπισμού. Προβάλλονται ταινίες που σαν πρότυπα κοινωνικής διαβίωσης έχουν τον πόλεμο, τον τρόμο, την φρίκη, τη βία, το έγκλημα, με επακόλουθο την διέγερση της επιθετικότητας του παιδιού. Παρουσιάζονται φανταστικοί και εξωπραγματικοί ήρωες ¹¹.

Στο σχολείο δεν καλλιεργείται ο ορθολογισμός και η κριτική σκέψη, ώστε να δίνεται η δυνατότητα στον ίδιο το νέο να βλέπει, να καταλαβαίνει, να πράττει. Οι κοινωνικές και φυσικές επιστήμες εξαντλούνται σε μια παθητική συσσώρευση και απομνημόνευση γνώσεων. Επιπλέον ο μαθητής σήμερα μετατρέπεται σε μια καλοκουρδισμένη

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

μηχανή για να προλάβει τα διάφορα φροντιστήρια, εφόσον δεν του παρέχονται όλες οι απαραίτητες γνώσεις στο «κανονικό» του σχολείο. Έτσι στερείται την ξεκούραση, την διασκέδαση, την επικοινωνία και την δημιουργική του έκφραση. Οι ίδιες οι απαιτήσεις μάλιστα στο σύγχρονο εργασιακό χώρο μεταμορφώνουν το άτομο σε μια προσωπικότητα με μερικές ειδικές γνώσεις ¹⁰.

Η κρίση του πολιτισμού, των αξόνων της εποχής μας κυριαρχεί. Δεν υπάρχουν πρότυπα και ιδανικά. Οι καθιερωμένες αξίες, όπως οικογένεια, δρυσκεία, εντιμότητα, έχουν αμφισβητηθεί. Σήμερα κυριαρχεί η υποκρισία, η εγκληματικότητα, το εύκολο κέρδος, ο καταναλωτισμός. Κάθε τι υπολογίζεται με βάση την ποσότητα και όχι την ποιότητα. Ο σύγχρονος άνθρωπος δεν έχει όνειρα, οράματα, ιδανικά. Έχει χάσει το πραγματικό νόημα της ζωής. Ζει χωρίς σκοπό ¹¹.

Επομένως οι ίδιες οι συνθήκες διαβίωσης και ανάπτυξης του νέου ανθρώπου είναι αυτές που διαμορφώνουν εκείνο τον ανθρώπινο τύπο, ο οποίος είναι ευάλωτος στον πειρασμό των ναρκωτικών και τα ζητά αδιάκοπα. Τα ναρκωτικά γίνονται μέσα παρηγοριάς και φανταστικής λύσης των προβλημάτων και ηρεμούν τους πληθυσμούς, ψυχάζουν τους ανήσυχους, τους συμφιλιώνουν με την αλλοτροκυμένη ζωή, τους παρακινούν σε γαλήνη και αδιαμαρτύρητη εργασία ¹⁰.

Η ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΩΝ ΝΑΡΚΟΜΑΝΩΝ

Είναι πολύ δύσκολο κανείς να υποπτευθεί και να αναγνωρίσει έναν, ο οποίος πιθανόν να παίρνει ναρκωτικά. Παρόλα αυτά υπάρχουν κάποια ενδεικτικά στοιχεία, τα οποία όμως δεν είναι αποκλειστικά και μόνο

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

χαρακτηριστικά των ναρκομανών. Όσο πιο πολλά τέτοια στοιχεία υπάρχουν, τόσο και η πιθανότητα για «ενδεχόμενη» χρήση αυξάνεται ⁵.

Αυτά τα χαρακτηριστικά είναι τα εξής:

-Η συμπεριφορά στο σπίτι με απότομο ύφος και αδικαιολόγητο εκνευρισμό, με λεξιλόγιο και φρασεολογία ασυνήθιστα για το συγκεκριμένο οικογενειακό περιβάλλον.

-Η επιθετικότητα

-Το παράξενο και εντυπωσιακά «αλλόκοτο» ντύσιμο

-Η ανεξήγητη αλλαγή στις παρέες και στους φίλους που αποκτά ένας νέος ή μία νέα

-Το κλείδωμα στο δωμάτιο με τις ώρες

-Η ανεξήγητη παράσταση της παραμονής στο αποχωρητήριο

-Τα γέματα γύρω από τις δραστηριότητες του νέου

-Τηλεφωνήματα από άγνωστα στους οικείους άτομα, τα οποία ίσως δεν αποκαλύπτουν την ταυτότητά τους.

-Απότομες, ξαφνικές ή ύστερα από κάποιο τηλεφώνημα και σε ακατάλληλες ώρες αναχωρήσεις από το σπίτι η αδικαιολόγητες απουσίες

-Η πληροφορία από κάποιον ότι είδε το νέο σε μέρη ύποπτα ή ασυνήθιστα για τις οικογενειακές συνήθειες ⁵.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΠΡΟΛΗΨΗ

Η πρόληψη της χρήσης των ναρκωτικών πρέπει να αποτελεί τον κύριο στόχο στον αγώνα κατά των ναρκωτικών. Κι αυτό γιατί: α) αφορά το μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού - εκατομμύρια γονέων, νέων που απειλείται και μένει χωρίς βοήθεια β) ανταποκρίνεται στην βαθύτερη ανθρώπινη αλήθεια «προλαβαίνουμε αντί να θεραπεύουμε»⁶.

Βασική προϋπόθεση για την οργάνωση της πρόληψης είναι η πληροφόρηση, η ενεργοποίηση του ευρύτερου κοινού, γονέων, εκπαιδευτικών, επιστημόνων, ιατρών, νοσηλευτών - τριων, κοινωνικών φορέων, νέων κ.α.* χωρίς την ενεργό συμμετοχή τους η πρόληψη δεν γίνεται καθολικό αίτημα και πράξη⁶.

Στόχος της πρόληψης είναι η διαμόρφωση θετικής, υπεύθυνης προσωπικότητας του νέου ανθρώπου, ώστε να είναι σε θέση να κάνει θετικές επιλογές στη ζωή και να αντιστέκεται σθεναρά σε επικίνδυνες προκλήσεις. Η ώριμη και ισχυρή προσωπικότητα είναι το μοναδικό όπλο, η αντιπαράθεση στο δυνατό οπλοστάσιο των εμπόρων του θανάτου⁶.

Οι βασικοί φορείς που μπορούν να συμβάλλουν καθοριστικά στην πρόληψη της χρήσης των ναρκωτικών είναι:

- α. Η οικογένεια
- β. Το σχολείο - Οι εκπαιδευτικοί
- γ. Η τοπική αυτοδιοίκηση

δ. Ο τύπος

ε. Το κράτος - Η πολιτεία

στ. Οι ίδιοι οι νέοι ⁸.

A. Η οικογένεια

Οι γονείς πρέπει να αναγνωρίσουν και να συνειδητοποιήσουν το πρόβλημα του παιδιού τους όταν παρουσιαστεί. Δεν πρέπει να χάνουν την γυχραιμία και την δύναμή τους αλλά ούτε και οι ίδιοι να ντρέπονται ούτε και το παιδί, το οποίο σχηματίζεται. Υπάρχουν ορισμένες βασικές αρχές απαραίτητες για την λειτουργία της οικογένειας. Το παιδί πρέπει να έρχεται στη ζωή όταν είναι επιθυμητό, διαφορετικά αισθάνεται ανασφάλεια και εγκατάλειψη και τα πρώτα στοιχεία γυχικών διαταραχών αρχίζουν να διαμορφώνονται.

-Είναι απαραίτητο να μαθαίνει από νωρίς τις ευθύνες του. Δεν χρειάζεται υπερπροστασία ούτε συνεχής δικαιολόγηση και μη επίπληξη.

-Ενισχύεται η αυτοπεποίθηση και η κριτική ικανότητα του παιδιού. Σωστό είναι να αποκτά εμπιστοσύνη και πρωτοβουλίες. Η κάθε σωστή πράξη του επαινείται.

-Είναι ανάγκη να γίνει κατανοητό από τους γονείς ότι το παιδί είναι μια αυτόνομη προσωπικότητα με δικά της χαρακτηριστικά και οράματα. Επίσης δεν είναι ντροπή το παιδί να μαθαίνει τις όποιες δυσκολίες που αντιμετωπίζει η οικογένεια, χωρίς βέβαια να δραματοποιούνται

-Οι φίλοι, οι διάφορες ομάδες (πολιτιστικές, αθλητικές) το παιχνίδι, ο ελεύθερος χρόνος γενικά είναι απαραίτητα στο παιδί

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

-Η συζήτηση, ο προβληματισμός η κατανόηση πρέπει να κυριαρχεί στην οικογένεια. Είναι πολύ σημαντικό να περάσει στο παιδί η ιδέα και η πίστη ότι οι γονείς του είναι οι μοναδικοί φίλοι του, τα μοναδικά στηρίγματά του στις δύσκολες στιγμές.

Οι γονείς, σαν αναντικατάστατοι παιδαγωγοί, χρειάζονται γνώσεις αναφορικά με την αγωγή του σύγχρονου, δύσκολου παιδιού. Η γνώση ξεκινά από την άποψη, πως κοντά στη σωματική υγεία του παιδιού, υπάρχει και η ψυχική υγεία, αδιαχώριστη από την πρώτη. Η πληροφόρηση γίνεται από παρακολούθηση διαλέξεων από ειδικούς, μελέτη σχετικών βιβλίων και αναζήτηση συμβουλών σε συμβουλευτικά κέντρα ή ειδικούς. Συγκεκριμένα οι γονείς που έχουν παιδί ναρκομανή μπορούν να ζητήσουν βοήθεια και ενημέρωση από τις θεραπευτικές κοινότητες που υπάρχουν στην χώρα μας ή ανάλογους φορείς ¹².

Β. Το σχολείο - οι εκπαιδευτικοί

Αποτελούν το δεύτερο, σοβαρότερο παράγοντα διαμόρφωσης του νέου ανθρώπου. Δίνουν στο παιδί όλες τις απαραίτητες γνώσεις. Σκοπεύουν στην καλλιέργεια θετικής και ισχυρής προσωπικότητας συμβάλλοντας στην ομαλή κοινωνικοποίηση του ατόμου. Ενισχύεται η σκέψη, η πρωτοβουλία, η δημιουργική δράση, η επικοινωνία και ο διάλογος. Δίνονται ευκαιρίες για την αξιοποίηση των ικανοτήτων του. Ενθαρρύνεται το συναίσθημα της αυτοεκτίμησης ¹².

Το σχολείο όμως πέρα από τη γενική ανακατάταξη που χρειάζεται έχει και μια άλλη δυνατότητα. Οι εκπαιδευτικοί στην καθημερινή επαφή τους με τους εφήβους, έχουν την ευκαιρία να διακρίνουν «συμπτώματα» κάποια

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

διαμορφωμένα περιστατικά επικινδυνότητας, κάποια μεταβολή της συμπεριφοράς του μαθητή, κάποια έναρξη χρήσης ουσιών, κάποιες δυσαρμονίες σχέσεων με γονείς κ.α. ώστε να προλάβουν να ζητήσουν την έγκαιρη βοήθεια ειδικών. Χρειάζεται συνεχής πληροφόρηση πάνω σε όλα τα ζητήματα της σύγχρονης εποχής, έτσι ώστε οι εκπαιδευτικοί να ενημερώνουν έγκαιρα και ολοκληρωμένα τα νεαρά άτομα. Η επιμόρφωσή τους σε θέματα ψυχολογίας της εφηβείας και η σφαιρική ενημέρωση σε θέματα ναρκωτικών είναι απαραίτητη.

Είναι επίσης επιτακτική ανάγκη οι εκπαιδευτικοί να αναπροσαρμόσουν, σύμφωνα με τις ανάγκες της εποχής, τις σχέσεις τους με το μαθητή. Να βλέπουν το σχολείο πραγματικά σαν χώρο αγωγής, μάθησης και διάπλασης ενισχυμένης προσωπικότητας του μαθητή ⁵.

Γ. Η τοπική αυτοδιοίκηση

Η τοπική αυτοδιοίκηση αποτελεί σοβαρό, βασικό φορέα στον τομέα της πρόληψης των ναρκωτικών.

Σαν μικρός γεωγραφικός κοινωνικός χώρος έχει άμεση επαφή με τους κατοίκους της περιοχής, τους γονείς, τους εκπαιδευτικούς τους νέους, τους δημότες. Μπορεί να βοηθήσει στην ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης ως προς την ανάγκη και την αξία της πρωτογενούς πρόληψης, να κινητοποιήσει τους δημότες και να οργανώσει επιτροπές και σχετικά προγράμματα ¹².

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Μερικές από τις δραστηριότητες της τοπικής αυτοδιοίκησης που θα μπορούσαν να βοηθήσουν αποτελεσματικά προς την κατεύθυνση της μη χρήσης των ναρκωτικών είναι:

-Η δημιουργία εκπολιτιστικών συλλόγων

-Η ίδρυση βιβλιοθήκης

-Η λειτουργία κέντρου νεότητας

-Η οργάνωση σωστής αθλητικής ζωής και η καλλιέργεια σωστού αθλητικού πνεύματος

-Η δημιουργία ειδικών χώρων ψυχαγωγίας

-Η διοργάνωση καλλιτεχνικών και άλλων ψυχαγωγικών εκδηλώσεων, θεατρικών παραστάσεων, συνεστιάσεων κ.α.

-Η σωστή διαφώτιση των κατοίκων και ιδιαίτερα των νέων πάνω στα καυτά προβλήματα της εποχής μας και ειδικότερα πάνω στο σοβαρότατο πρόβλημα των ναρκωτικών, με την διοργάνωση διαλέξεων και συζητήσεων, ύστερα από πρόσκληση ειδικών για τα προβλήματα αυτά.

-Η στενή συνεργασία με την τοπική εκκλησιαστική αρχή

-Η διασύνδεση και συνεργασία της τοπικής αυτοδιοίκησης με άλλους εκπολιτιστικούς παράγοντες του ευρύτερου κοινωνικού περιβάλλοντος, με στόχο την αντιμετώπιση των προβλημάτων των νέων

-Η δημιουργία ευκαιριών εργασίας και γενικά απασχόλησης των νέων, με στόχο την πάταξη της ανεργίας και τυχόν αεργίας, που αποτελούν αιτίες της τοξικομανίας

-Η δημιουργική συνεργασία με την υπάρχουσα σχολική μονάδα, που έχει και την κύρια ευθύνη της παιδείας των νέων.

-Η αποφυγή δημιουργίας ανήσυχου και αναρχικού πολιτικού κλίματος και ανώμαλης κοινωνικής ζωής

-Η δημιουργία έργων υποδομής και εξωραϊσμού του φυσικού περιβάλλοντος, που θα δώσουν την ευκαιρία στους νέους να νιώσουν την πραγματικά γοητευτική ομορφιά της φύσης στην ψυχή τους, ώστε να μην υπάρχει χώρος σε αυτήν για την γεύτικη «ομορφιά» που τους υπόσχονται τα ναρκωτικά ⁷.

Δ. Ο τύπος

Θα ήταν άδικο, αν λέγαμε πως η προσφορά του τύπου με κάθε έννοια, είναι πέρα για πέρα αρνητική σε ότι αφορά το πρόβλημα της τοξικομανίας των νέων μας. Αντίθετα αγωνίζεται και αυτός στο πλευρό των άλλων παραγόντων για την πρόληψη και πάταξη του κακού ¹².

Πλάι όμως στην ωραία και αξιόπαινη αυτή προσπάθεια καμιά φορά διαπιστώνει κανείς με ευκολία και μια θεληματική ή αθέλητη, σκόπιμη ή μη, τάση για ανεύθυνη και διαστρεβλωμένη παρουσίαση της αλήθειας γύρω από τα ναρκωτικά. Σε σημείο μάλιστα να τρέχουν τη φαντασία και να προκαλούν την περιέργεια των νέων έτσι, ώστε η ίδια η δημοσιογραφική εξέδρα των ναρκωτικών να μεταβάλλεται σε ένα, το πιο ελκυστικό ίσως, ναρκωτικό για τους «αδύναμους» αναγνώστες του ⁸.

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Ο τύπος πρέπει να εγκαταλείψει τη σκόπιμη και κερδοσκοπική πρόκλησή του και να περιοριστεί στη σωστή και ρεαλιστική δημοσιογραφική παρουσίαση των ναρκωτικών. Γιατί κάθε αστοχία και ανεύθυνος χειρισμός οδηγεί με μαθηματική ακρίβεια στην καταστροφή της ανθρωπότητας που σημαίνει και δική του καταστροφή. Μπροστά στο κακό λοιπόν, που μπορεί να προκαλέσει ο τύπος με τα ναρκωτικά, ας ξεχάσει το σημερινό οικονομικό του κέρδος και να ριχτεί στον αγώνα για μια σωστή και ολοκληρωμένη διαφώτιση του κόσμου ¹².

Ε. Το κράτος

Το κράτος με την έννοια της πολιτικής εξουσίας της χώρας σε μια συγκεκριμένη εποχή, μπορεί να συμβάλλει αποτελεσματικά στην πρόληψη της τοξικομανίας των νέων ¹².

Ο τρόπος και τα μέσα με τα οποία μπορεί και πρέπει η πολιτεία να προλάβει τη μάστιγα των ναρκωτικών είναι:

-Η σωστή, κατάλληλη και υπεύθυνη διαφώτιση των νέων αλλά και όλων μας, πάνω στο πρόβλημα των ναρκωτικών

-Λαθρεμπόριο, αίτια, συνέπειες κ.α. από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης

-Η εξάρθρωση του λαθρεμπορίου των ναρκωτικών με τα ειδικά όργανα που διαθέτει, αστυνομία, τελωνεία κ.α.

-Η παραδειγματική, σκληρή και αμείλικτη τιμωρία των λαθρεμπόρων των ναρκωτικών

-Η δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης και εργασίας των νέων

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

-Η παροχή ερεθισμάτων για δημιουργική τους παρουσία στη ζωή

-Η διοχέτευση της δυναμικότητας των νέων σε σκοπούς και ιδανικά, που ανταποκρίνονται στην ευγένεια της νεανικής τους ψυχής

-Η δημιουργία κέντρων νεότητας με γυμναστήρια, βιβλιοθήκες, αίθουσες κινηματογράφου για εκπαιδευτικές και γενικότερα μορφωτικές ταινίες κ.α.

-Η οργάνωση γνήσιας αισθητικής ζωής και η καλλιέργεια σωστού αθλητικού πνεύματος

-Η παροχή σωστής γνήσιας, χριστιανικής και δημοκρατικής παιδείας, που να ανταποκρίνεται στις βαθύτερες ανάγκες και πνευματικές ανησυχίες των νέων.

-Η εξασφάλιση ήπιου πολιτικού κλίματος που θα παρέχει στους νέους τις απαραίτητες εγγυήσεις για την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους.

-Η δημιουργία ομαλής κοινωνικής κατάστασης, που θα τους επιτρέψει να παίξουν το ρόλο που φιλοδοξούν και θα τους εξασφαλίσει την απαραίτητη «κοινωνική παραδοχή».

-Ο αυστηρός έλεγχος των κινηματογραφικών ταινιών των αιθουσών και των θεατρικών θεαμάτων καθώς και του τύπου με κάθε έννοια, περιοδικών, βιβλίων κ.α.

-Η προτεραιότητα στην προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, ώστε να υπάρχουν ανθρώπινες συνθήκες διαβίωσης ¹².

ΣΤ. Οι ίδιοι οι νέοι

Πρώτα - Πρώτα οι ίδιοι οι νέοι μπορούν και πρέπει να προλάβουν τις αιτίες και μάλιστα τις εσωτερικές αλλά και τις εξωτερικές που τους οδηγούν στα ναρκωτικά ⁵.

Πρέπει να τους γίνει συνείδηση ότι η ζωή έχει και δύσκολες στιγμές για τις οποίες χρειάζεται μεγάλη δύναμη, αντοχή και συνεχής αγώνας για την καταπολέμηση τους. Δεν είναι επίσης πάντα σίγουρο ότι θα έχουν μόνο επιτυχίες. Η ζωή δεν κληρονομείται ούτε κερδίζεται απλά κατακτείνεται με αγώνα. Η απογοήτευση οφείλει να δίνει τη θέση της στην ελπίδα και προσπάθεια για κάτι καλύτερο. Επομένως η συναισθηματική ωρίμανση των νέων είναι απαραίτητη ¹². Η περιέργεια στην ηλικία τους είναι αυξημένη και ακράτητη. Αν την ικανοποιούν όσο πρέπει και με ό,τι πρέπει, τότε μεταβάλλεται σε άριστη προϋπόθεση για ομαλή ανάπτυξη της προσωπικότητάς του. Αν όμως γίνει πειρασμός, τον οποίο θέλουν να ικανοποιούν άκριτα με οτιδήποτε τους προκαλεί, άρα και τα ναρκωτικά με τις απατηλές τους υποσχέσεις, τότε μεταβάλλεται στα χέρια τους σε φονικό όπλο. Γι' αυτό είναι ανάγκη να έχουν εμπιστοσύνη στους μεγαλύτερους όταν τους μιλάνε για τον φοβερό και μεγάλο κίνδυνο, που διατρέχουν από την χρήση των ναρκωτικών ¹².

Επιπλέον απαιτείται οι ίδιοι οι νέοι να δημιουργούν από μόνοι τους ενδιαφέροντα, διαβάζοντας βιβλία, περιοδικά εφημερίδες. Μπορούν να επεκτείνουν τη δράση τους και σε άλλους τομείς όπως: συμμετοχή σε συζητήσεις, ομάδες (αθλητικές, πολιτιστικές κ.α.), συμμετοχή στα κοινά

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

κ.α. Οφείλουν να έχουν ιδανικά και αξίες και να θέτουν σκοπούς, για να δώσουν νόημα και ποιότητα στη ζωή τους.

Τέλος χρειάζεται να βλέπουν το «χάσμα των γενεών» σαν μια αναμφισβήτητη πραγματικότητα με την οποία πρέπει με κάθε δυσία να συμφιλιωθούν. Οι μεγάλοι είναι μεγάλοι και έχουν τις δικές τους θέσεις, τον δικό τους κόσμο, τις δικές τους αντιλήψεις, που στηρίζονται πάνω στην πολύχρονη πείρα της ζωής τους. Οι νέοι είναι νέοι και έχουν και αυτοί τα δικά τους χαρακτηριστικά και αντιλήψεις, που βρίσκονται στο στάδιο της διαμόρφωσης τους. Δημιουργούν έναν καινούργιο κόσμο χωρίς όμως να αμφισβητούν και να αρνούνται τις συμβουλές των παλαιότερων ⁸.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ - ΤΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΟΥ - ΤΡΙΑΣ

Μέσα στους φορείς που παίρνουν μέρος για την αντιμετώπιση του προβλήματος των ναρκωτικών σπουδαία θέση έχουν οι νοσηλεύτριες - τριες.

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει:

α) το στάδιο της πρόληψης που περιλαμβάνει την πληροφόρηση, τη διαφώτιση

β) το στάδιο της συζήτησης με τους τοξικομανείς

γ) το στάδιο της θεραπείας

δ) Το στάδιο της αποκατάστασης

Αναλυτικά το καθένα

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

-Αρχίζουμε από το στάδιο της πρόληψης, της πληροφόρησης. Πρέπει να διαφωτίσουμε από το μικρότερο έως το μεγαλύτερο πως μπορεί να χρησιμοποιήσει τα ναρκωτικά χωρίς να το καταλάβει. Με επισκέψεις σε διάφορα σχολεία ο, η νοσηλεύτης - τριά της κοινότητας μαζί με ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς να ενημερώσει τους μαθητές. Η ενημέρωση αυτή να γίνει με διάλογο με τους μαθητές έτσι, ώστε να μπορέσουν να αμυνθούν στην αρχή και στη συνέχεια να εξαλείψουν από τη ζωή τους τον κίνδυνο των ναρκωτικών.

Αλλά και στους δασκάλους θα πρέπει να γίνει μια ενημέρωση, ώστε να έχουν τα κατάλληλα φώτα, να πλησιάσουν και να συζητήσουν τα προβλήματα που τυχόν έχουν οι μαθητές τους. Ίσως αυτό το πλησίασμα να τους απομακρύνει από τις εσφαλμένες λύσεις που και αυτές οδηγούν με τη σειρά τους σε κάθε αντικοινωνική εκδήλωση και στην χρήση των ναρκωτικών.

Ακόμα ο, η νοσηλεύτης - τρια θα πρέπει να ενημερώσει τους γονείς που πολλές φορές αγνοούν το πρόβλημα των ναρκωτικών. Να τους πει να πλησιάζουν τα παιδιά τους και να γνωρίζουν τα προβλήματά τους. Να νοιαστούν για τις συντροφίες των παιδιών τους και να προσπαθήσουν να τα φέρουν μπροστά στην πραγματικότητα της ζωής.

Όλα αυτά αφορούν τους ανθρώπους που δεν είναι τοξικομανείς. Σε αυτούς οι οποίοι κάνουν χρήση, τι κάνουμε; Γιατί διαφορετικά είναι να ενημερώνεις κάποιον και διαφορετικά να συζητάς με έναν ναρκομανή. Μπορούμε να βρούμε ένα ναρκομανή παντού. Στο σχολείο, στο νοσοκομείο, σε μια εκδρομή.

Στην αρχή θα πρέπει να τον πλησιάσουμε να συζητήσουμε μαζί το. Να του δείξουμε την αγάπη μας, την ειλικρίνειά μας, την εχεμύθειά μας. Να μην δείξουμε ποτέ, ότι είναι άξιος της λύπης μας. Αυτή η τακτική πάντα εξαγριώνει. Να του πούμε αν ξέρει τους κινδύνους της συνεχής χρήσης των ναρκωτικών ουσιών. Να του πούμε αν ξέρει ότι υπάρχουν θεραπευτικά κέντρα για αποτοξίνωση. Να τον δια φωτίσουμε πάνω σε θέματα «ασυγίας - αντισυγίας» δηλ. ότι δεν πρέπει ο ένας να χρησιμοποιεί τα αντικείμενα (π.χ. σύριγγες) του άλλου, διότι υπάρχει κίνδυνος για το AIDS, καθώς και την μετάδοση άλλων λοιμώξεων.

Αυτά όλα που θα του πούμε μπορεί να μην τον κάνουν να θεραπευτεί. Σίγουρα όμως θα τον προβληματίσουν.

Έτσι μέσα από το διάλογο και την συζήτηση, μπορεί κάποιος να δελήσει να αποτοξινωθεί. Θα του πούμε λοιπόν να πάει σε κάποια θεραπευτική κοινότητα π.χ. «Ιθάκη» εφόσον προηγουμένως του υπενθυμίσουμε ότι για να κάνει κάποιος ένα τέτοιο βήμα θα πρέπει να είναι αποφασισμένος και να έχει εφοδιαστεί με πολύ δύναμη και θέληση. Επίσης θα πρέπει να του τονίσουμε το γεγονός ότι στην αρχή θα είναι δύσκολα όμως στο τέλος θα βγει θεραπευμένος και αποτοξινωμένος. Μετά από το σημείο της θεραπείας ακολουθεί το στάδιο της αποκατάστασης, το οποίο είναι το πιο ευαίσθητο και το πιο σπουδαίο. Εδώ θα πρέπει να δείξουμε μεγάλη σημασία, διότι εδώ αρχίζει η πιο δύσκολο φάση πραγματικής εξόδου από την τοξικομανία. Τώρα θα πρέπει να φτιάξει δεσμούς με την κοινωνία, είτε σαν εργαζόμενος, είτε σαν μέλος της παρέας του που τυχόν έχει χάσει, ή σε καινούργιες παρέες. Θα πρέπει να γίνει αποδεκτός από το κοινωνικό περιβάλλον, πράγμα

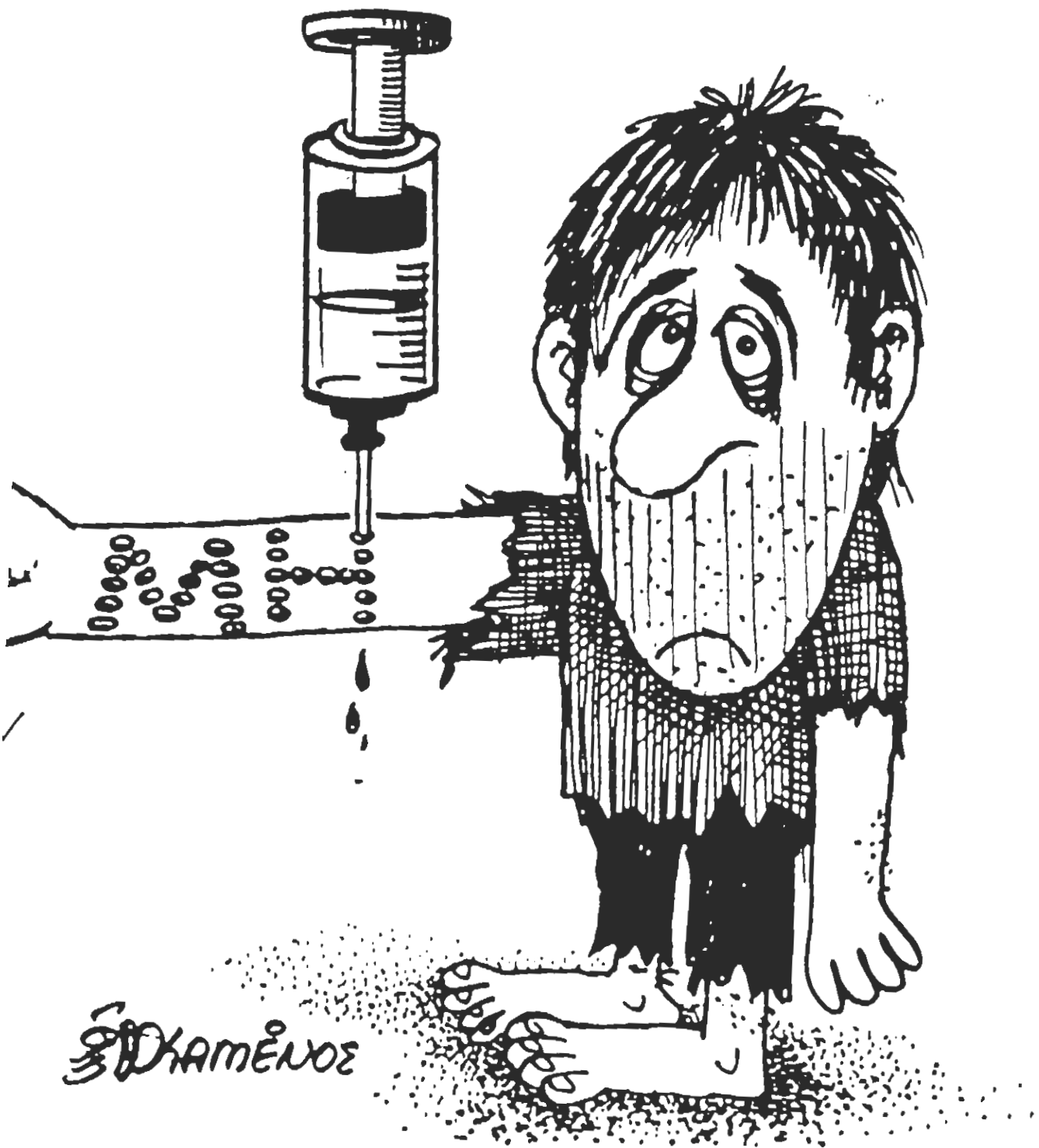
ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

καθόλου εύκολο. Είναι διαρκώς αβέβαιος και αμήχανος μέσα στο καινούργιο μεταβατικό ρόλο του. Αυτός τους δημιουργεί μια ιδιόμορφη υπερευαίσθησία με τον τρόπο που του συμπεριφέρονται. Μια συνηθισμένη αποτυχία σε κάτι μπορεί να το σπρώξει εύκολα στην παλιά του ζωή, δηλ. την τοξικομανία.

Γι' αυτό θα πρέπει να δούμε που θα μείνει, που θα εργαστεί. Αν μείνει στην οικογένειά του, θα πρέπει να συζητήσουμε με τους γονείς του. Να του δείξουν αγάπη, κατανόηση, φροντίδα. Αν δεν έχει σπίτι πρέπει με τη βοήθεια κάποιας κοινωνικής λειτουργού να βρεθεί. Να φροντίσουμε να βρει κάποια δουλειά - εργασία, να μην θυμάται το πρόβλημα του και ξαναγυρίσει στα ναρκωτικά. Να συζητήσουμε με τους συγγενείς, συναδέλφους και κοντινούς του ανθρώπους, ώστε να του συμπεριφέρονται με ανάλογο τρόπο χωρίς να τον απομακρύνουν και έχει αρνητικά αποτελέσματα ή μακροχρόνια «Οδύσσεια» της θεραπείας του.

Αν όλοι σήμερα κάνουμε σωστά το καθήκον μας, θα μπορούμε να ελπίζουμε πως η μάστιγα των ναρκωτικών θα περιοριστεί σημαντικά ή και ποιος ξέρει, μπορεί και μακάρι ΝΑ ΕΞΑΛΕΙΦΘΕΙ ¹³.

ΣΥΚΑΜΕΝΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

Η ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ

Πρέπει να γίνει συνείδηση σε όλους μας ότι οι ναρκωμανείς είναι ψυχικά και σωματικά άρρωστα άτομα που χρειάζονται κατανόηση, συμπαράσταση, βοήθεια, θεραπεία. Δεν χρειάζονται καταδίκη, εξισώνοντάς τους με τους εγκληματίες ή τους διεστραμμένους. Ο στιγματισμός είναι το χειρότερο πράγμα που τους συμβαίνει. Απομονώνονται, τοποθετούνται στο περιθώριο χωρίς δικαίωμα για εργασία, για ισότητα, για δικαίωμα στη ζωή. Άλλωστε για το χάλι τους είμαστε όλοι συνυπεύθυνοι και αν μπει πρόβλημα καταδίκης, αυτό πρέπει να αφορά τον αβίωτο βίο όλων μας, που υποχρεώνει κάποιους ίσως παθολογικά ευαίσθητους ανθρώπους να προτιμούν τον «τεχνητό παράδεισο» από την πραγματική κόλαση ¹⁰.

Το κράτος οφείλει, πέρα από τα μέτρα πρόληψης, να εξοπλίζει την υπηρεσία δίωξης ναρκωτικών με το κατάλληλο και επαρκές προσωπικό και μέσα για την αποτελεσματική εξάρθρωση του λαδρεμπορίου των ναρκωτικών ⁷.

Ένα άλλο ριζοσπαστικό μέτρο είναι η δωρεάν χορήγηση, μέσω του υπουργείου υγείας και πρόνοιας, ναρκωτικών ουσιών (μεθαδόνη, ψυχοφάρμακα κ.α.) στα ήδη εξαρτημένα άτομα. Έτσι μειώνεται η εγκληματικότητα που έχει σαν κίνητρο τα χρήματα για την απαιτούμενη δόση. Τα εξαρτημένα άτομα υποχρεώνονται να προσέλθουν στα κέντρα

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

της δωρεάν διανομής και να καταγραφούν. Γίνεται πια γνωστός ο ακριβής αριθμός τους, εύκολος ο έλεγχος και αποτελεσματική η χορήγηση βοήθειας σε όσους τη ζητούν. Πρέπει να εφοδιάζονται με βιβλιάρια υγείας, που θα τους παρέχει το δικαίωμα της δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Έτσι περιορίζονται στο ελάχιστο οι κίνδυνοι μετάδοσης διαφόρων νοσημάτων (AIDS, Ηπατίτιδα β κ.α.) και οι συνθήκες διαβίωσης βελτιώνονται σημαντικά ⁷.

Είναι επιτακτική ανάγκη η μετατροπή του σωφρονιστικού συστήματος, έτσι ώστε να αναμορφώνει τους παραστρατημένους και να μην λειτουργεί σαν φροντιστήριο εγκλήματος με μηδενική προσφορά στην προσπάθεια κοινωνικής - επαγγελματικής αποκατάστασης και κοινωνικής επανένταξης των εγκλειστών. Είναι αδιανόητο να συνυπάρχουν και να συμβιώνουν άτομα που κρατούνται για εντελώς διαφορετικά αδικήματα ή με διαφορετική ηλικία. Έχει διαπιστωθεί ότι οι φυλακές και τα ιδρύματα είναι τόπος διακίνησης ναρκωτικών και μύησης των νέων στο «κύκλωμα» του θανάτου. Οι ίδιοι οι σωφρονιστικοί υπάλληλοι θα πρέπει να εγκαταλείψουν την αδιαφορία, τη βάρβαρη συμπεριφορά, να ενημερώνονται για τις αρχές της παιδαγωγικής και ψυχολογίας και να προσπαθούν να επικοινωνούν με τους ναρκομανείς ⁷.

Απαραίτητες για το ναρκομανή είναι οι ευκαιρίες για κοινωνική επανένταξη και αποκατάσταση. Πρέπει να αποκτά όλα τα απαραίτητα εφόδια όπως γνώσεις, εργασία, για να μπορεί να ενταχθεί ομαλά στο κοινωνικό σύνολο και να αποκτήσει ένα αξιοπρεπές βιοτικό επίπεδο ¹².

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Υπάρχουν πολλά προγράμματα, κέντρα αποτοξίνωσης και αποκατάστασης και κέντρα συμβουλευτικών επανδρωμένα με ειδικούς επιστήμονες από τα οποία μπορούν οι ναρκομανείς και οι οικογένειές τους να ζητήσουν ενημέρωση και βοήθεια για την αντιμετώπιση του προβλήματός τους χωρίς καμιά ντροπή.

Η πρόταση ζωής δίνεται από την θεραπευτική κοινότητα. Οι δύο πιο γνωστές θεραπευτικές κοινότητες στη χώρα μας είναι η «Ίθάκη» και η «Στροφγί»¹².

Επίσης από το 1989 δόθηκε στους δήμους το πρόγραμμα πρόληψης το οποίο αρχίζει σταδιακά και προσαρμόζεται με γνώμονα τις τοπικές συνθήκες, την διάθεση των δημοτών να βοηθήσουν και τις οικονομικές συνθήκες. Σημασία έχει το γεγονός της συμμετοχής της τοπικής αυτοδιοίκησης στα προγράμματα πρωτογενούς πρόληψης και η ενεργοποίηση των δημοτών, ο συντονισμός. Έτσι δημιουργήθηκαν τα «κέντρα φιλίας και πρόληψης» τα οποία είναι ανοικτά σε εικοσιτετράωρη βάση, με υπεύθυνη κοινωνική λειτουργό και εθελοντές γονείς. Στοχεύουν στην διαμόρφωση θετικής, συγκροτημένης προσωπικότητας του εφήβου, νέου. Γίνονται ελεύθεροι διάλογοι με εφήβους - μαθητές - νέους, με κύριο στόχο την ωρίμανση, τον προβληματισμό των νέων στα θέματα της ατομικής και κοινωνικής ζωής. Δίνονται ευκαιρίες εργασίας σε νέους που επιθυμούν να εργαστούν. Παρέχεται η δυνατότητα ελεύθερου χρόνου, αθλητισμού, θεάτρου, συμμετοχής σε πολιτιστικές και άλλες δραστηριότητες της πόλης και οργάνωσης προγραμμάτων από τους ίδιους τους νέους. Οι γονείς που έχουν παιδιά τοξικομανή μπορούν να ζητήσουν συμβουλές. Πραγματοποιούνται σεμινάρια σε εκπαιδευτικούς¹².

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Έχει προωθηθεί η πολιτική της μετατόπισης του προβλήματος από την κοινωνική του βάση και η προσπάθεια περιθωριοποίησης του μαζικού κινήματος όταν οι διεθνείς οργανισμοί υποστηρίζουν με επιμονή εδώ και χρόνια την ανάγκη στενής συνεργασίας κυβερνήσεων και μη κυβερνητικών οργανώσεων. Παραθέτουμε απόσπασμα του κειμένου του ΟΗΕ.

«Όλοι οι λαοί πρέπει να κινητοποιηθούν και να ενεργοποιηθούν σε πλήρη συνεργασία με τις κυβερνήσεις τους κάτω από την καθοδήγηση του Ο.Η.Ε. για να δαμάσουν την διάδοση των ναρκωτικών.

Όλες οι χώρες πρέπει να στραφούν προς μια προγραμματισμένη πρόληψη

Οι κυβερνήσεις να επιστρατεύσουν κάθε φορέα, κάθε πανεπιστημιακό δάσκαλο, κάθε ειδικό για να σχεδιαστεί η πρόληψη»¹⁰.

Η ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

Κάθε άτομο που γίνεται δεκτό στην θεραπευτική κοινότητα για θεραπεία από τοξικομανία είναι φοβισμένο και κουβαλάει μαζί του πολύ μίσος για τον εαυτό του. Γι' αυτόν τον λόγο η ατμόσφαιρα του θεραπευτικού κέντρου παρέχει υποστήριξη και σεβασμό για τον καθένα. Από την πρώτη μέρα δίνεται έμφαση στο να αντιμετωπίζεται ο θεραπευόμενος σαν ένας άρρωστος που θέλει να γίνει καλά και όχι σαν ένας κακός άνθρωπος που πρέπει να μάθει με ποιο τρόπο θα γίνει καλός. Η κοινότητα προσπαθεί να σβήσει όσο το δυνατόν περισσότερους από τους φόβους του¹⁴.

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Βασικές αρχές της θεραπευτικής κοινότητας είναι η εθελοντική προσέλευση. Το περιβάλλον είναι αυστηρά διορθωμένο και πειδαρχημένο. Κύριος κανόνας είναι ότι από τους ασθενείς αναμένεται να μην παίρνουν γυχότροπες χημικές ουσίες - υποκατάστατα (στεγνά προγράμματα), εκτός αν αυτές δοθούν από το ιατρικό προσωπικό ως μέρος του θεραπευτικού προγράμματος αποτοξίνωσης. Επίσης απαγορεύεται η χρήση τοξικών ουσιών, αλκοόλης και βίας. Οι τοξικομανείς είχαν μέχρι τώρα ελάχιστη οργάνωση στη ζωή τους, γι' αυτό και το πρόγραμμα έχει διαμορφωθεί με τρόπο ώστε να τους βοηθήσει να προσαρμοστούν στο να ζουν πιο οργανωμένα ¹⁴.

Η θεραπευτική κοινότητα είναι ένα περιβάλλον όπου τα άτομα κατοικούν μαζί, με ένα κοινό στόχο, να λύσουν τα προβλήματα που δεν ήταν σε θέση να λύσουν προηγουμένως. Τα μέλη μαθαίνουν να εκφράζουν τους εαυτούς τους στις ομάδες, να κάνουν τη ζωή τους δημόσια, να βγάζουν προς τα έξω τα συναισθήματα ενοχής και ντροπής που έχουν και να τα μοιράζονται με τα υπόλοιπα μέλη της κοινότητας. Μαθαίνουν να σέβονται σπουδαίες αξίες της ζωής όπως ειλικρίνεια, ενδιαφέρον και υπευθυνότητα παραδέχονται την αδυναμία τους και συνειδητοποιούν την κόλαση που ζούσαν με την χρήση των ναρκωτικών ¹⁰. Ο ασθενής δεν συμμετέχει στο δικό του θεραπευτικό πρόγραμμα, αλλά ενθαρρύνεται να πάρει την ευθύνη για να βοηθήσει τους άλλους ασθενείς να αντιμετωπίσουν το δικό τους σύστημα άρνησης και να συμφιλιωθούν με την πραγματικότητα της ασθένειας. Υπάρχει το αμοιβαίο ενδιαφέρον και η αλληλοϋποστήριξη, που ανεβάζουν πολύ την αυτοεκτίμηση του ατόμου και συμβάλλουν αποφασιστικά στην θεραπεία.

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Μαθαίνουν να σχετίζονται μεταξύ τους με μια σχέση που θα έχει σεβασμό και ενδιαφέρον ¹⁴.

Η θεραπεία μέσα στην κοινότητα αποσκοπεί στην κοινωνική, διανοητική, φυσική και δημιουργική εξέλιξη, του μέλους. Σε αυτή την διαδικασία είναι σημαντικό το μέλος να ανακαλύψει τα όρια των δυνατοτήτων του, να μάθει ότι το να ζητάς βοήθεια δεν σημαίνει αδυναμία, ότι δεν είναι ούτε ο γίγαντας των ονείρων του ούτε ο νάνος των φόβων του. Όλο το πρόγραμμα κατευθύνεται προς τον τελικό σκοπό. Ο τοξικομανής είναι ένα άτομο με αρκετά διαταραγμένη συναισθηματική λειτουργία, με ανεκπλήρωτες συναισθηματικές ανάγκες, που πολλές από αυτές αρχίζουν στην παιδική ηλικία. Έχει έντονα στοιχεία έλλειψης αυτοπεποίθησης, αυτοεκτίμησης και εμπιστοσύνης προς τον ίδιο του τον εαυτό. Όλα αυτά προκαλούν ψυχικό πόνο, ένταση και άγχος. Στην ομαδική θεραπεία οι ομάδες συντονίζονται συνήθως από έναν εκπαιδευμένο σύμβουλο ¹⁰.

Τα κύρια χαρακτηριστικά της λειτουργίας των θεραπευτικών κοινοτήτων είναι:

Η ιεραρχία: Έχει σκοπό να δώσει στα μέλη ξεκάθαρα μηνύματα, όρια και ανάληψη υπευθυνότητας. Η ιεραρχία αυτή πλησιάζει το οικογενειακό μοντέλο.

Ημερήσιο πρόγραμμα: Σκοπό έχει να μάθει στα μέλη να προγραμματίζουν τον χρόνο και τις δραστηριότητές τους. Να βάζουν στόχους που μπορεί να πραγματοποιήσουν.

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Θεραπευτικά εργαλεία. Το βασικότερο εργαλείο είναι οι αντιπαραθετικές ομάδες. Αυτές βοηθούν στο να σπάζουν τις βασικές μεγάλες άμυνες του κάθε μέλους. Το μέλος βιώνει τις πραγματικές του ανάγκες παροτρύνεται στο να ζητήσει ευθέως την κάλυψή τους. Έτσι βγαίνει από τη μοναξιά του και μαθαίνει να υπολογίζει τη βοήθεια των άλλων.

Εκπαίδευση, ενημέρωση, δημιουργία, γυχαγωγία. Μέσα από την κατασκευή, ενασχόληση με απλά πράγματα τις γνώσεις και την πληροφόρηση, μέσα από ομιλίες και συζητήσεις, το κάθε μέλος παίρνει πολλά σε συναισθηματικό και πρακτικό επίπεδο ¹⁰.

Το θεραπευτικό πρόγραμμα της «Ιθάκης» ξεκίνησε τη λειτουργία του τον Αύγουστο του 1983. Σήμερα αποτελείται από:

Τα κέντρα ενημέρωσης και εισαγωγής (Αθήνα, Θεσσαλονίκη). Σε αυτά γίνεται η πρώτη επαφή με τον ενδιαφερόμενο και ανάλογα εντάσσεται σε ομάδες. Οι ομάδες αυτές στόχο έχουν την ενημέρωση και κινητοποίηση των ενδιαφερομένων για θεραπεία, αρχικά σωματική.

Κέντρο σωματικής αποτοξίνωσης (ΚΣΑ). Σκοπό έχει τη σωματική αποτοξίνωση κάτω από ανθρώπινες συνθήκες, καθώς και την κινητοποίηση για συνέχιση της θεραπείας του. Στο ΚΣΑ υπάρχει προσωπικό από την «Ιθάκη» που προετοιμάζει τους ενδιαφερόμενους

Θεραπευτική Κοινότητα «Ιθάκη». Εφαρμόζονται οι αρχές των ιεραρχημένων θεραπευτικών κοινοτήτων ¹⁰.

Η ανοικτή θεραπευτική κοινότητα «Στροφή» καλύπτει χρήστες φαρμακευτικών ουσιών, ηλικίας κάτω των 21 ετών και ανήκει στο ΚΕΘΕΑ

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

(Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων) όπως και η «Ιθάκη». Δεν παρέχει διαμονή στο μεγαλύτερο ποσοστό, των μελών της. Τα περισσότερα μέλη της επιστρέφουν σπίτι τους το βράδυ. Τα υπόλοιπα μέλη φιλοξενούνται στον ξενώνα της «Στροφής», είτε γιατί δεν έχουν οικογένεια είτε γιατί η οικογένειά τους ζει στην επαρχία. Τα παιδιά λοιπόν της «Στροφής» βρίσκονται κάθε βράδυ με την οικογένειά τους ¹⁰.

Η δυσκολότερη περίοδος για την θεραπεία είναι ο πρώτος χρόνος της αποχής. Στην πραγματικότητα η θεραπεία μόνο τότε αρχίζει πραγματικά, όταν ο ασθενής επιστρέφει σπίτι του και μαθαίνει να ζει με ένα νέο, σοβαρό, συγκροτημένο τρόπο ζωής. Όλοι όσοι ολοκλήρωσαν το θεραπευτικό πρόγραμμα εγγράφονται σε ένα μεταθεραπευτικό πρόγραμμα. Συνήθως τα περισσότερα από αυτά τα προγράμματα υποστήριξης διαρκούν περίπου ένα χρόνο και η συχνότητα παρακολούθησης εξαρτάται από τις ατομικές ανάγκες του καθενός. Από το κάθε άτομο ζητείται να έρχεται καθημερινά στο θεραπευτικό κέντρο για συμβουλευτική ¹⁴.

Υπάρχουν οικογενειακά προγράμματα στα οποία συμμετέχουν οι γονείς και άλλοι στενοί συγγενείς και φίλοι.

Η εξάρτηση αντιμετωπίζεται σαν οικογενειακή ασθένεια. Στόχοι των οικογενειακών προγραμμάτων:

- α) να εκπαιδεύσουν τους ενδιαφερόμενους σχετικά με την εξάρτηση
- β) να ανοίξουν τα κανάλια επικοινωνίας μέσα στην οικογένεια ¹⁴.

Η ευρύτητα συμμετοχής των μελών της οικογένειας εξαρτάται από το κάθε θεραπευτικό κέντρο. Μερικά κέντρα έχουν εκπαιδευτικό ρόλο με προβολή ταινιών και οργάνωση ομιλιών κατά την ημέρα των επισκέψεων.

Άλλα οργανώνουν συναντήσεις των οικογενειών μια φορά την εβδομάδα. Σε αυτές τις συναντήσεις οι συγγενείς συγκεντρώνονται για να συζητήσουν κοινά προβλήματα. Άλλα πάλι οργανώνουν συναντήσεις των οικογενειών με το σύμβουλο του ασθενή ¹⁴.

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΘΑΔΟΝΗΣ

Η αυλαία της ιστορίας της μεθαδόνης ως υποκατάστατου της ηρωίνης άνοιξε το 1962, όταν δύο εξαρτημένοι ζήτησαν να πάρουν μέρος στο πρόγραμμα που είχε σχεδιάσει ο Dole. Ήταν το πρώτο πρόγραμμα χορήγησης μεθαδόνης σε εξαρτημένους από ηρωίνη το 1965. Τα προγράμματα αυτά άνοιξαν το δρόμο για μια πιο λογική αντιμετώπιση της εξάρτησης από τα οπιούχα, επέτρεψαν σε εκατοντάδες χιλιάδες εξαρτημένους να επανενσωματωθούν στην κοινωνία και να ζουν μια κανονική ζωή και αποτέλεσαν αξιόλογο προστατευτικό παράγοντα στην εξάπλωση του AIDS ⁴.

Η ανάγκη να προστατευτούν οι χρήστες και η κοινωνία «εδώ και τώρα» να ακυρωθεί το βασανιστικό παρόν και να αποτραπεί το άθλιο μέλλον που τους επιφυλάσσει η απαγόρευση και η δίωξη των ουσιών από τις οποίες είναι εξαρτημένοι, καθιστά αναγκαία την εφαρμογή ορισμένων μέτρων για την εξομάλυνση του προβλήματος, την απόσπαση των χρηστών από τη μαύρη αγορά και την αποδυνάμωση του οργανωμένου εγκλήματος που την ελέγχει. Σε αυτή την κατεύθυνση συμβάλλει η ανεμπόδιστη δωρεάν (ή σε χαμηλές τιμές) χορήγηση σε όλους τους εξαρτημένους ενός φτηνού φαρμάκου, που μπορεί να υποκαταστήσει τη νοθευμένη ηρωίνη της μαύρης αγοράς ⁴.

Η μεθαδόνη είναι ένα φάρμακο μακράς δράσης και χορηγείται μια φορά το εικοσιτετράωρο. Διατίθεται σε μη ενέσιμες μορφές, σε χάπια και σιρόπι. Είναι φτηνή. Δεν προκαλεί εφορικά αποτελέσματα. Καταργεί την αγωνία του στερητικού συνδρόμου και αποτρέπει την εκδήλωση του μεταστερητικού συνδρόμου. Εξαλείφει την έντονη επιθυμία για την ηρωίνη. Έχει μικρές επιδράσεις στον οργανισμό. Επιτρέπει στο λήπτη να ζει μια απολύτως κανονική ζωή σύμφωνα με τις ατομικές του ικανότητες και τις ευκαιρίες που του παρέχονται κοινωνικά. Δημιουργεί στο λήπτη τη βεβαιότητα ότι δεν είναι τοξικομανής ⁴.

Τα βασικά κριτήρια της αποτελεσματικότητας ενός προγράμματος απεξάρτησης ή συντήρησης είναι η διάρκεια παραμονής στο πρόγραμμα, η εθελοντική διακοπή του προγράμματος, η αποχή από την ηρωίνη ή απουσία ποινικής δραστηριότητας, η δυνατότητα λειτουργίας μέσα στην κοινωνία (ικανότητα για εργασία, σπουδές, δημιουργία οικογένειας), ο αριθμός των εξαρτημένων που είναι κατάλληλοι για τα προγράμματα μεθαδόνης (όλοι οι εξαρτημένοι που επιθυμούν πραγματικά να πάρουν μέρος ανεξάρτητα από το βαθμό και το χρόνο εξάρτησης), ο αριθμός των εξαρτημένων που μπορούν να καλυφθούν από τα προγράμματα μεθαδόνης που είναι όλοι οι εξαρτημένοι ⁴.

Τα σχήματα χορήγησης μεθαδόνης που είναι το ταχύρυθμο, το τυπικό και ορισμένα άλλα που αποσκοπούν στην απεξάρτηση, υιοθέτησαν διάφορα σχήματα φαρμακευτικής αγωγής, στα οποία η μεθαδόνη συνδυάζεται με άλλα φάρμακα με όχι πολύ ικανοποιητικά αποτελέσματα μέχρι στιγμής⁴.

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Το πρώτο σχήμα αποσκοπεί εξαρχής στην απεξάρτηση, διαρκεί περίπου τρεις μήνες και εξελίσσεται σε δύο φάσεις.

Στην πρώτη φάση, που διαρκεί ένα μήνα, χορηγούνται 80-120mg μεθαδόνης ανά εικοσιτετράωρο από το στόμα.

Στη δεύτερη φάση, που διαρκεί δύο μήνες, η χορηγούμενη ανά εικοσιτετράωρο δόση μειώνεται βαθμιαία κατά 10mg την εβδομάδα ⁴.

Το δεύτερο πρόγραμμα στοχεύει στην απεξάρτηση ή τη συντήρηση του εξαρτημένου και εξελίσσεται σε τρεις φάσεις, από τις οποίες οι δύο πρώτες είναι κοινές για όλους τους εξαρτημένους, ανεξάρτητα από το αν αποσκοπούν στην απεξάρτηση ή τη συντήρησή τους.

Στην πρώτη φάση, που διαρκεί δύο έως έξι μήνες, χορηγούνται 80-120mg μεθαδόνης ανά εικοσιτετράωρο από το στόμα. Η δόση εξαρτάται από την διάρκεια της εξάρτησης και από την δόση της παράνομης ουσίας που καταναλωνόταν.

Στη δεύτερη φάση, που διαρκεί έξι έως εννιά μήνες, η χορηγούμενη δόση εξατομικεύεται και σταθεροποιείται.

Στην Τρίτη φάση, εκείνοι που επιλέγουν τη συντήρηση με μεθαδόνη εξακολουθούν να παίρνουν επί αόριστον την δόση στην οποία έχουν σταθεροποιηθεί κατά την προηγούμενη φάση, ενώ εκείνοι που επιλέγουν την απεξάρτηση εισάγονται σε μια βαθμιαία μείωση της ημερήσιας δόσης κατά 2-4mg την εβδομάδα, μέχρι τον τελικό μηδενισμό της ⁴.

Κατά την δεύτερη και τρίτη φάση ο εξαρτημένος μπορεί υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να επισκέπτεται το κέντρο χορήγησης και να προμηθεύεται μεθαδόνη δύο φορές την εβδομάδα.

Σε ορισμένες χώρες τα προγράμματα μεθαδόνης συνδυάζονται με την παροχή κοινωνικής βοήθειας στους εξαρτημένους (κατοικία, εργασία κ.α.) ή και με προγράμματα ψυχολογικής υποστήριξης ⁴.

Η συμμετοχή των εξαρτημένων στα προγράμματα χορήγησης μεθαδόνης γίνεται με κάποιες προϋποθέσεις, ορισμένες από τις οποίες ισχύουν σε όλα τα προγράμματα (απόλυτες) και άλλες τίθενται από ένα μέρος των προγραμμάτων (σχετικές) ⁴.

Απόλυτες προϋποθέσεις είναι η ύπαρξη αποδεδειγμένης εξάρτησης από οπιούχα, η αποφυγή της λεκτικής ή φυσικής βίας και η μη διακίνηση παράνομων ουσιών στο χώρο του προγράμματος ⁴.

Σχετικές προϋποθέσεις είναι η ηλικία του εξαρτημένου και η από μέρους του αποδοχής της υποβολής του σε τακτικό έλεγχο των ούρων, προκειμένου να διαπιστώνεται η παράλληλη χρήση παράνομων ουσιών ή όχι ⁴.

Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ

Η επιστροφή στα ναρκωτικά «το ζανακύλισμα» οφείλεται στο ότι οι θεραπευόμενοι δεν τήρησαν την πειθαρχία που είναι απαραίτητη για να εξασφαλίσουν ένα διαφορετικό θετικό τρόπο ζωής, που προϋποθέτει την απόλυτη αποχή ¹⁴.

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Επικίνδυνοι τρόποι συμπεριφοράς που μπορεί να οδηγήσουν τον θεραπευόμενο χρήστη σε αυτή την κατάσταση είναι οι εξής:

Όταν χρειάζεται κάποιον να τον πείθει. Για μερικά άτομα η επιστροφή στα ναρκωτικά είναι ένας πειραματισμός που είναι απόρροια μιας υπερβολικά ριγοκίνδυνης σκέψης. Άλλοι πάλι μπορεί να πιστεύουν ότι λυτρώθηκαν από την ηρωίνη, νομίζουν όμως, λανθασμένα ότι μπορούν να καπνίσουν μαριχουάνα πότε - πότε. Η χρήση οποιασδήποτε ψυχοτρόπης χημικής ουσίας εύκολα μπορεί να τους οδηγήσει ξανά στην ανάγκη να πάρουν μια δόση ηρωίνης. Είτε το κάνουν από περιέργεια, είτε επειδή νομίζουν ότι αυτοί ξέρουν καλύτερα, οι τοξικομανείς αυτοί πιστεύουν ότι πρέπει να δοκιμάσουν έστω μια μόνο φορά, για να ανακαλύψουν αν είναι πραγματικά εξαρτημένοι ή όχι:

Αυταρέσκεια. Οι θεραπευόμενοι τοξικομανείς πιθανόν δεν σκέπτονται να κάνουν χρήση ναρκωτικών σε αυτή την περίοδο, ούτε όμως και να διατηρούν τις απαραίτητες δικλίδες ασφάλειας. Έτσι μειώνουν τις προφυλάξεις τους και ίσως να αρχίσουν να πιστεύουν ότι δεν ήταν ποτέ εξαρτημένοι και ότι το πρόβλημα τους με τα ναρκωτικά ήταν απλά μια παροδική φάση της ζωής τους.

Υπερβολικά υψηλές απαιτήσεις από τον εαυτό τους. Μερικές φορές αποτυγχάνουν στην θεραπεία επειδή προσπαθούν να επιτύχουν πάρα πολλά σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα. Προσπαθούν να γίνουν ή να είναι τέλειοι, ενώ συχνά κατακρίνουν τον εαυτό τους ότι δεν τα καταφέρουν ότι υστερούν. Η αρνητική σκέψη σύντομα τους οδηγεί στο

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

ερώτημα «για ποιο λόγο» και ύστερα δικαιολογούν την ανάγκη για ναρκωτικά.

Ο θυμός ο οποίος δεν έχει βρει διέξοδο. Οφείλεται στο ότι δεν μπορούν να συγχωρήσουν τους ανθρώπους για γεγονότα που έγιναν στο παρελθόν ή στο ότι περιμένουν πολλά από τους άλλους καθώς προχωρούν στην θεραπεία. Θεωρούν τον εαυτό τους παρεξηγημένο δύμα

Απομόνωση. Μερικοί θεραπευόμενοι χρήστες, επειδή φοβούνται και ντρέπονται, αποτραβιούνται τελείως και περνούν μόνοι τους τον περισσότερο χρόνο. Δεν πλησιάζουν και δεν επικοινωνούν με τους συνανθρώπους τους. Αγνοούν προτάσεις ή συμβολές των συγγενών και φίλων. Με όποιο τρόπο και αν γίνεται η απομάκρυνση, είναι μια επικίνδυνη κατάσταση καθώς θεραπευόμενοι χρήστες αποφεύγουν την πραγματικότητα και απορρίπτουν την ειλικρινή ανταπόκριση των άλλων

Εξάντληση. Για μια σταθερή ανάκαμψη μεγάλη σημασία έχει η καλή υγεία και η δυνατότητα για χαλάρωση. Κατά τη διάρκεια της θεραπείας στην προσπάθεια να αποδείξουν ότι είναι ικανοί, πολλοί τοξικομανείς κυνηγούν τα διάφορα επιτεύγματα και προσπαθούν να αντιμετωπίσουν πάρα πολλές δυσκολίες μαζεμένες. Η κούραση ίσως φέρει αρνητικές σκέψεις. Αυτό μπορεί να οδηγήσει στη σκέψη ότι μια μικρή δόση ηρωίνης δεν θα έκανε τα πράγματα χειρότερα.

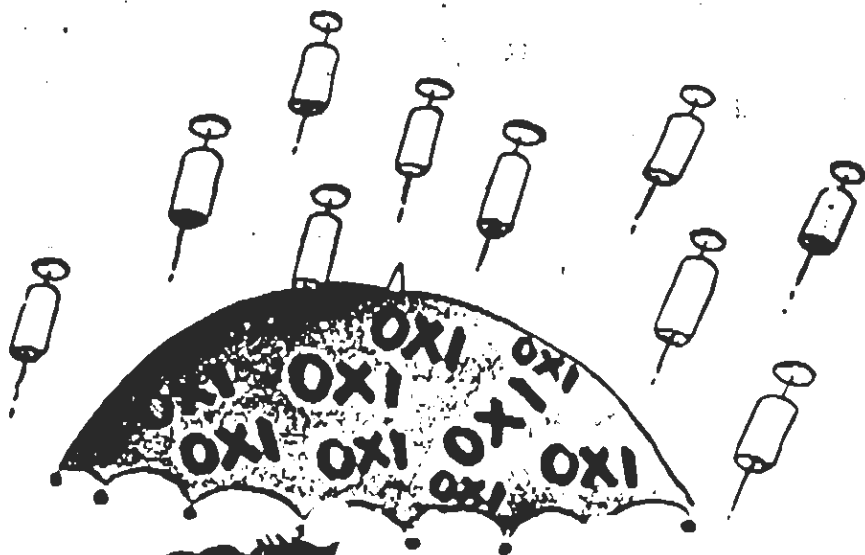
Συνάφεια με χρήστες ναρκωτικών

Χρήση συνταγών για μυχοφάρμακα, ιδιαίτερα σε περιόδους άγχους ή κατάθλιψης ή για άλλους λόγους υγείας όπως εγχειρήσεις στα νοσοκομεία

Η επιστροφή στα ναρκωτικά δεν είναι αποτέλεσμα μιας στιγμής. Συνήθως ακολουθεί μια περίοδο μη υγιούς σκέυης. Η προσπάθεια για την πρόληψη της κατάστασης αυτής πρέπει να γίνει πολύ πριν. Ο εξαρτημένος θα δικαιολογηθεί για μια πρώτη δόση. Για έναν τοξικομανή είναι πολύ σημαντικό να επιδιώκει την απόλυτη και μόνιμη αποχή από όλες τις ψυχότροπες χημικές ουσίες ¹⁴.

Πολλοί που ζανακύλησαν στα ναρκωτικά αντιμετωπίστηκαν σαν αποτυχημένοι. Και όμως για κάποιον που επί χρόνια αγωνίστηκε μάταια, προσπαθώντας να απαγκιστρωθεί από τα ναρκωτικά, πρέπει να θεωρείται επιτυχία αν κατάφερε να περάσει έστω και μια μέρα, μια εβδομάδα, ένα μήνα ή ένα χρόνο «καθαρός» από τα ναρκωτικά ¹⁴.

Ο τοξικομανής πρέπει να νιώσει την ανησυχία από τους γύρω του γιατί απομονώνεται, μπλέκεται πάλι με χρήστες ναρκωτικών ή εμφανίζει κάποια από τις παραπάνω εκδηλώσεις. Στη συνέχεια έχει ο ίδιος την ευθύνη για την θεραπεία του ¹⁴.

**ΔΕ ΧΡΕΙΑΖΟΜΑΣΤΕ
ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ
ΓΙΑ ΝΑ ΠΕΡΝΑΜΕ
ΚΑΛΑ!**

**ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΛΑΤΑΚΗ**

Μικητάρου 3, 106 78 Αθήνα, Τηλ. 3638062

Τ. Ζώλης

ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΥΛΙΚΟ - ΜΕΘΟΔΟΣ

Για την συλλογή των στοιχείων της έρευνάς μας χρησιμοποιήθηκε ερωτηματολόγιο κατάλληλα σχεδιασμένο από την ομάδα με την καθοδήγηση της υπεύθυνης καθηγήτριας. Το ερωτηματολόγιο αυτό συμπληρώθηκε από 200 άτομα.

Το δείγμα της μελέτης αποτελούν 200 άτομα τα οποία επιλέχθηκαν τυχαία. Από αυτά τα 80 ήταν άνδρες και τα 120 ήταν γυναίκες.

Προέρχονται ως επί το πλείστον από δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Επίσης το ερωτηματολόγιο συμπληρώθηκε από πολίτες της Πάτρας.

Πριν αρχίσει η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου εξηγήσαμε το σκοπό της έρευνάς μας, σημειώναμε ότι το ερωτηματολόγιο ήταν ανώνυμο και το δείγμα (δηλαδή τα συμμετέχοντα πρόσωπα) τυχαίο, και τον φορέα της έρευνας - σχολή της φοίτησής μας.

Αναλυτικά το ερωτηματολόγιο παρατίθεται στο Παράρτημα της παρούσας εργασίας.

Κάθε πιθανή απάντηση σε μία ερώτηση κωδικοποιήθηκε με ένα ακέραιο αριθμό ανάλογα με τον αριθμό των δυνατών απαντήσεων. Έπειτα τα δεδομένα εισήχθησαν στον ηλεκτρονικό υπολογιστή σε μεταβλητές που η κάθε μία αντιπροσώπευε μία ερώτηση.

Το πρόγραμμα που χρησιμοποιήθηκε για την εισαγωγή των κωδικοποιημένων δεδομένων και τη στατιστική επεξεργασία τους ήταν το STATISTICA for Windows.

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Τα αποτελέσματα που προέκυψαν συντάχθηκαν σε πίνακες στους οποίους αναφέρεται το όνομα της μεταβλητής καθώς και η αντίστοιχη ερώτηση στην οποία αναφέρεται. Επίσης αναφέρονται οι εξεταζόμενες ομάδες, καθώς και τα ποσοστά που αντιστοιχούν σε αυτές επί του συνόλου.

Με βάση τα παραπάνω έχουν εξαχθεί και τα συμπεράσματα από την έρευνά μας τα οποία και αναλύονται στην ΣΥΖΗΤΗΣΗ.

Τ Ε Ι Π Α Τ Ρ Α Σ
Β Ι Β Λ Ι Ο Θ Η Κ Η

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Παρακάτω παρουσιάζονται αναλυτικά τα αποτελέσματα της στατιστικής επεξεργασίας των απαντήσεων, αρχικά για κάθε ερώτηση ξεχωριστά και τέλος οι συσχετίσεις μεταξύ ερωτήσεων.

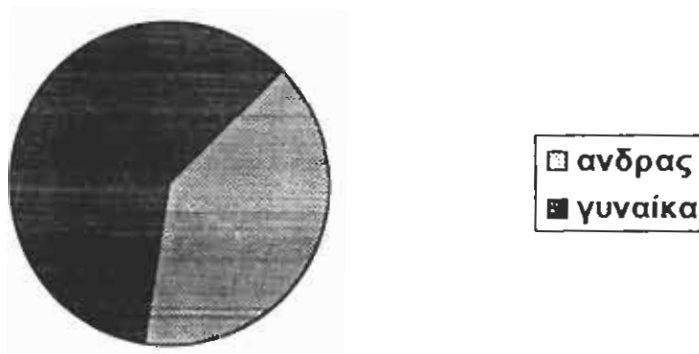
Παρακάτω παρουσιάζονται με μορφή πινάκων τα αποτελέσματα, ενώ ακολουθεί αντίστοιχο σχήμα με ανάλογη γραφική παράσταση των αποτελεσμάτων για σαφέστερη παρουσίαση τους.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 : Κατανομή των απαντήσεων 200 ερωτηθέντων σε σχέση με την ηλικία.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΑΝΔΡΕΣ	80	40
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	120	60

Οι περισσότεροι ερωτηθέντες στην παρούσα έρευνα ήταν γυναίκες.

ΣΧΗΜΑ 1 : Γραφική παράσταση της κατανομής των απαντήσεων 200 ερωτηθέντων σε σχέση με το φύλο.

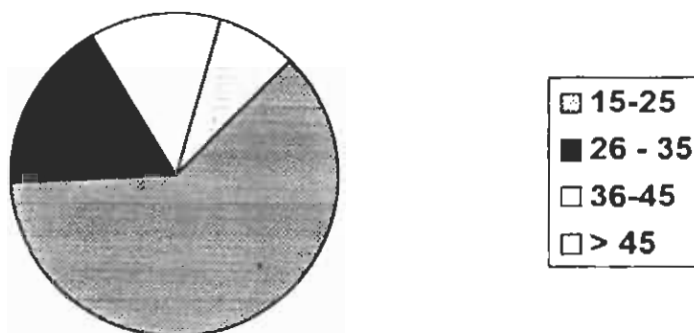
ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 : Κατανομή των απαντήσεων 200 ερωτηθέντων σε σχέση με την ηλικία.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
15 - 25 έτη	122	61
26 - 35	34	17
36-45	26	13
46 και άνω	16	8

Οι περισσότεροι ερωτηθέντες στην παρούσα έρευνα ήταν μικρότεροι από 35 ετών

ΣΧΗΜΑ 2: Γραφική παράσταση της κατανομής των απαντήσεων 200 ερωτηθέντων σε σχέση με την ηλικία.

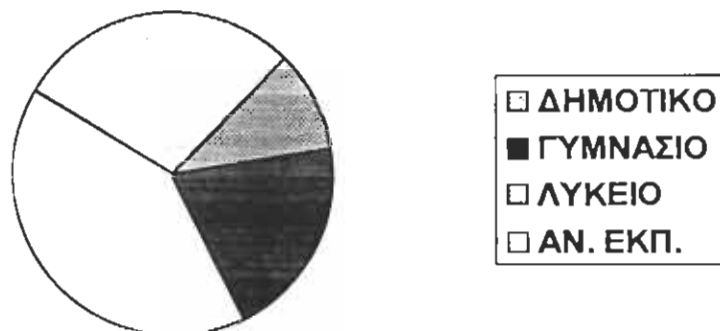
ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 3 : Κατανομή των απαντήσεων 200 ερωτηθέντων σε σχέση με τις γραμματικές γνώσεις.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΔΗΜΟΤΙΚΟ		10
ΓΥΜΝΑΣΙΟ		20
ΛΥΚΕΙΟ		41
ΑΝΩΤΕΡΗ ΕΚΠΑΙΔ.		29

Οι περισσότεροι φυσικά ήταν απόφοιτοι λυκείου και ανωτέρων σχολών.

ΣΧΙΜΑ 3: Γραφική παράσταση της κατανομής των απαντήσεων 200 ερωτηθέντων σε σχέση με τις γραμματικές γνώσεις.

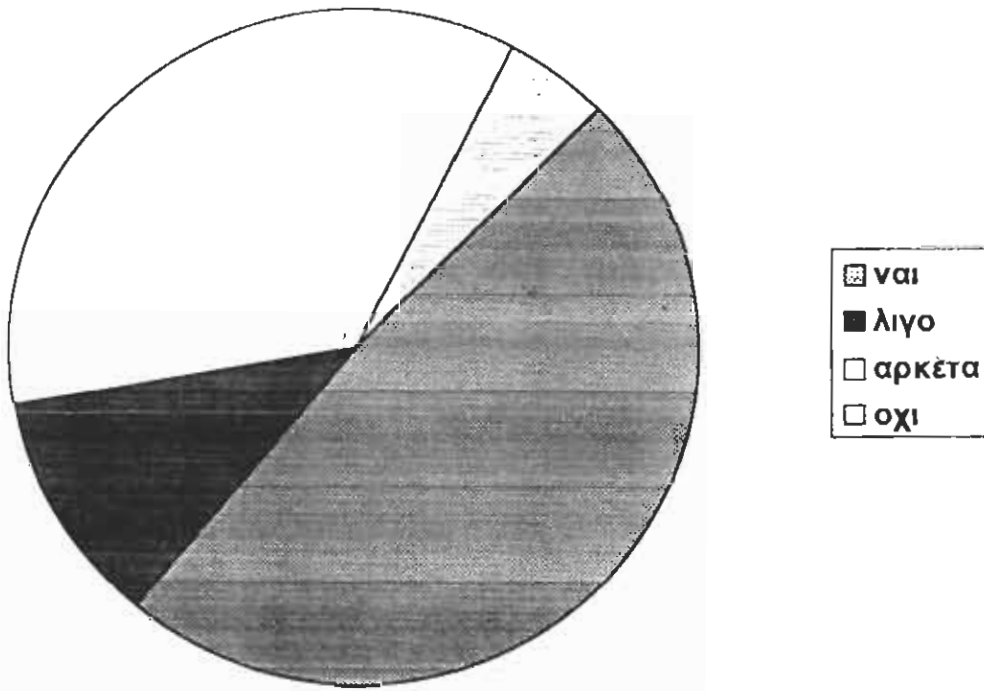
ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 4: Κατανομή των απαντήσεων 200 ερωτηθέντων σε σχέση με την ενημέρωση για τις συνέπειες της χρήσης των ναρκωτικών ουσιών.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	96	48
ΛΙΓΟ	22	11
ΑΡΚΕΤΑ	70	35
ΟΧΙ	10	5

Η πλειοψηφία έχει ενημερωθεί για τα ναρκωτικά και τις συνέπειές τους.

ΣΧΗΜΑ 4: Γραφική παράσταση της κατανομής των απαντήσεων 200 ερωτηθέντων σε σχέση με την ενημέρωση.

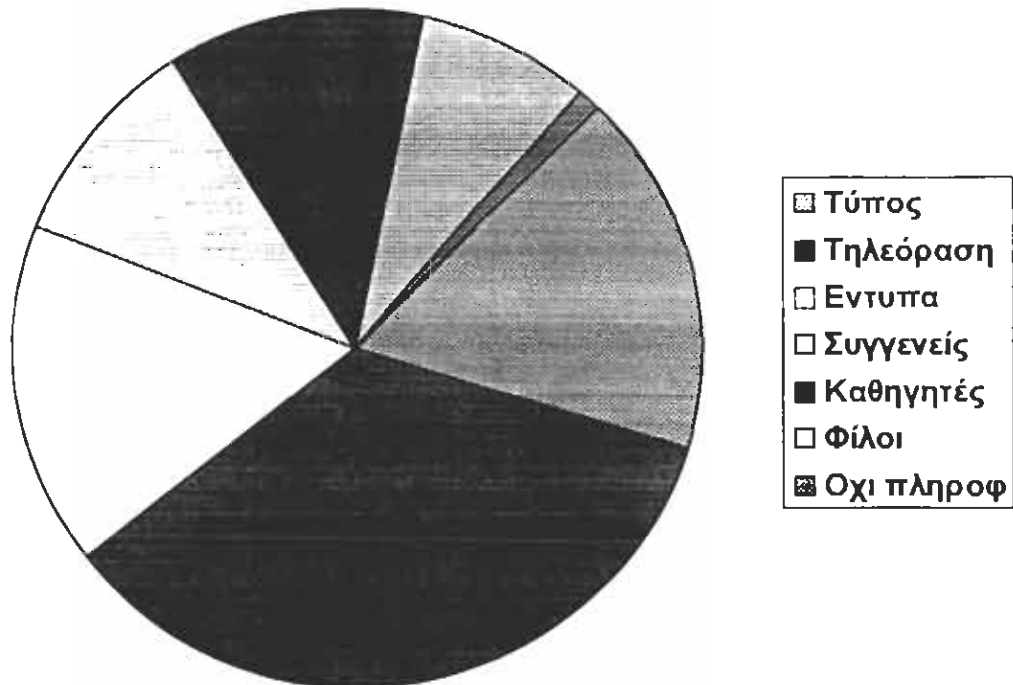
ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 5: Κατανομή των απαντήσεων 200 ερωτηθέντων σε σχέση με την προέλευση της ενημέρωσης.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Τύπος	34	17
Τηλεόραση	68	34
Εντυπα	32	16
Συγγενείς	20	10
Καθηγητές	24	12
Φίλοι	16	8
Οχι πληροφόρηση	2	1

Η πλειοψηφία έχει ενημερωθεί από τον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο.

ΣΧΗΜΑ 5: Γραφική παράσταση της κατανομής των απαντήσεων 200 ερωτηθέντων σε σχέση με την προέλευση της ενημέρωσης.

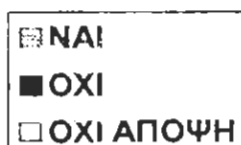
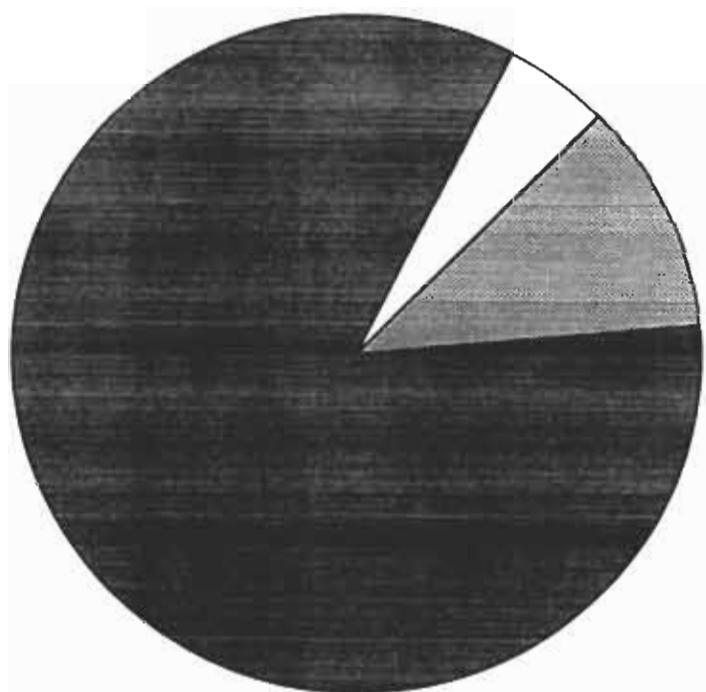
ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 6 : Κατανομή των απαντήσεων 200 ερωτηθέντων σε σχέση με την ερώτηση για το αν υπάρχουν ακίνδυνες ναρκωτικές ουσίες.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	22	11
ΟΧΙ	168	84
ΟΧΙ ΑΠΟΨΗ	10	5

Όπως φαίνεται χαρακτηριστικά το μεγαλύτερο ποσοστό πιστεύει ότι δεν υπάρχουν ακίνδυνες ναρκωτικές ουσίες.

ΣΧΗΜΑ 6: Γραφική παράσταση της κατανομής των απαντήσεων 200 ερωτηθέντων για τις ακίνδυνες ναρκωτικές ουσίες.

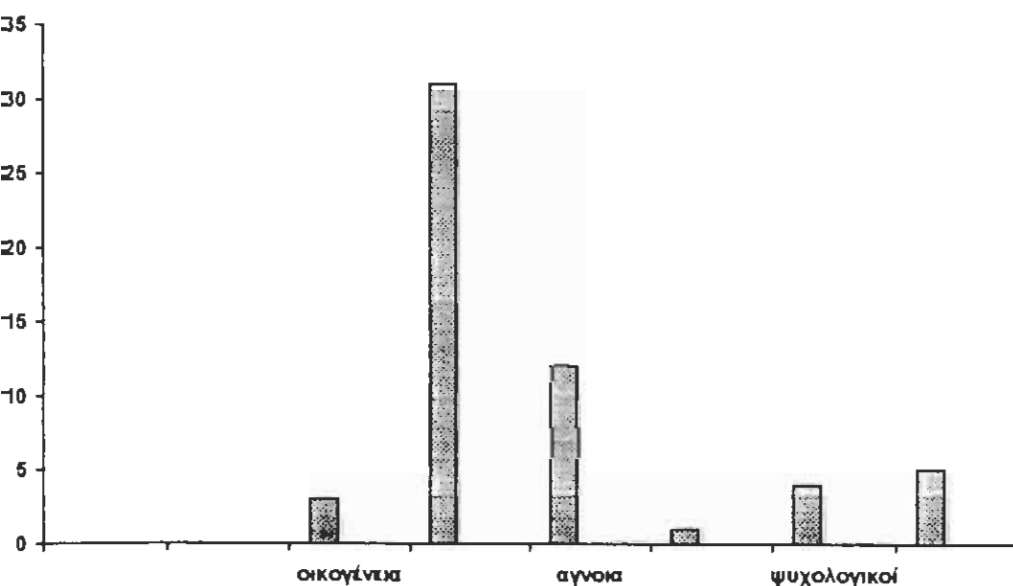
ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 7 : Κατανομή των απαντήσεων 200 ερωτηθέντων σε σχέση με τους λόγους που κάποιος καταφεύγει στα ναρκωτικά.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ	62	31
ΠΕΡΙΕΡΓΕΙΑ	94	47
ΑΓΝΟΙΑ	24	12
ΟΧΙ ΑΠΟΨΗ	2	1
ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΟΙ	8	4
ΓΙΑ ΕΜΠΕΙΡΙΑ	10	5

Όπως φαίνεται χαρακτηριστικά ότι το μεγαλύτερο ποσοστό πιστεύουν ότι ήταν από περιέργεια και από οικογενειακούς λόγους.

ΣΧΗΜΑ 7: Γραφική παράσταση της κατανομής των απαντήσεων 200 ερωτηθέντων για τους λόγους που κάποιος δοκίμασαν ναρκωτικά

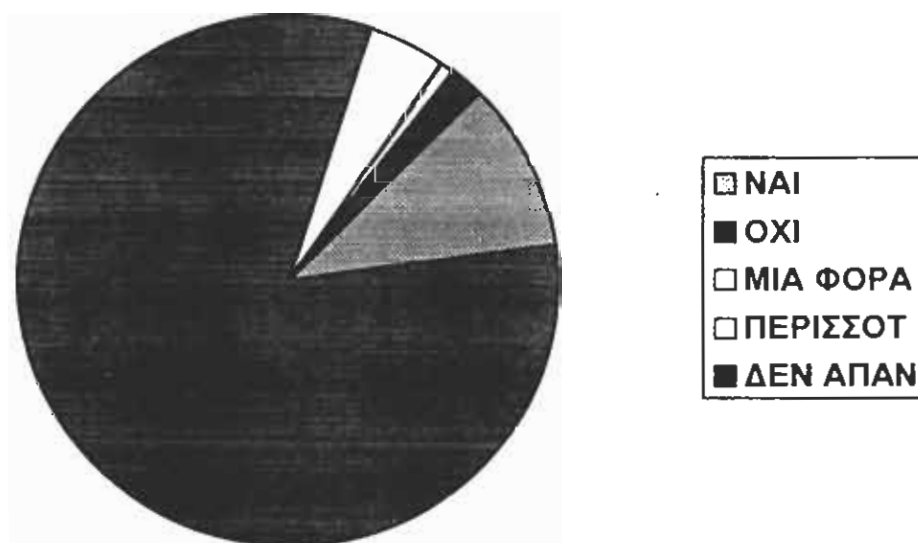
ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 8: Κατανομή των απαντήσεων 200 ερωτηθέντων σε σχέση με το αν έχουν δοκιμάσει ναρκωτικά.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	6	3
ΟΧΙ	176	88
ΜΙΑ ΦΟΡΑ	10	5
ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ	2	1
ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	4	2

Όπως φαίνεται χαρακτηριστικά το 10 % περίπου έχει δοκιμάσει ναρκωτικά !

ΣΧΗΜΑ 8: Γραφική παράσταση της κατανομής των απαντήσεων 200 ερωτηθέντων για το αν δοκίμασαν ναρκωτικά

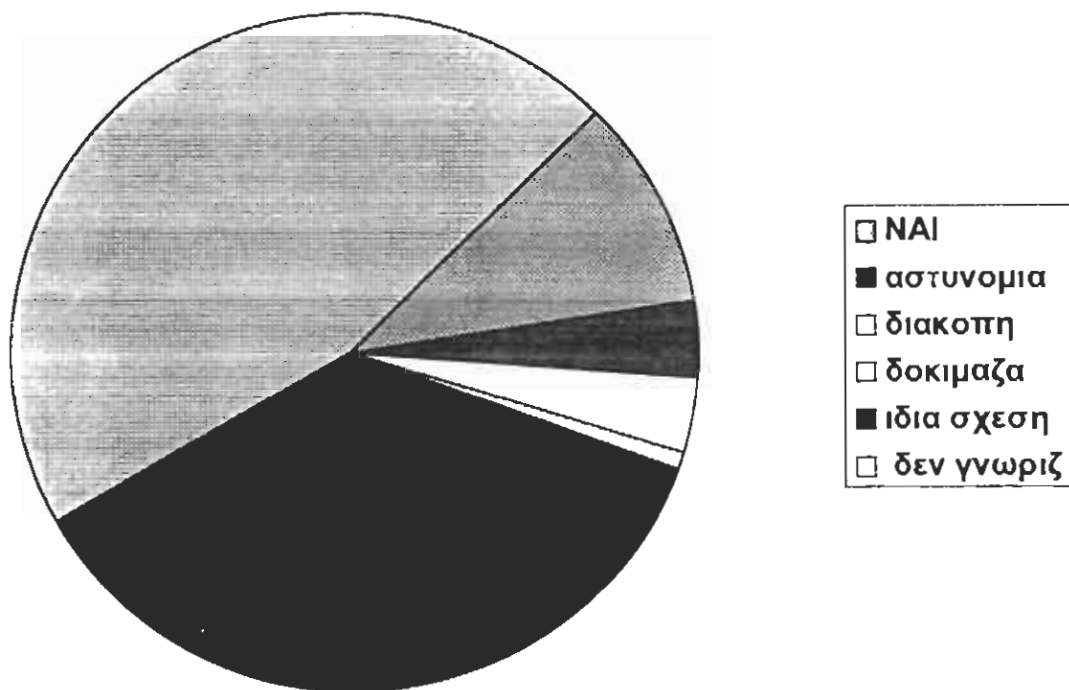
ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 9: Κατανομή των απαντήσεων 200 ερωτηθέντων σε σχέση με την στάση του απέναντι σε κάποιον που έχει δοκιμάσει ναρκωτικά.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΑΝΑΦΟΡΑ ΑΣΤΥΝ.	8	4
ΔΙΑΚΟΠΗ ΣΧΕΣΩΝ	8	4
ΘΑ ΔΟΚΙΜΑΖΑ	2	1
ΔΕΝ ΑΛΛΑΖΩ	80	40
ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	102	51

Όπως φαίνεται χαρακτηριστικά οι περισσότεροι δεν είναι έτοιμοι να αντιμετωπίσουν ένα τέτοιο ενδεχόμενο.

ΣΧΗΜΑ 9: Γραφική παράσταση της κατανομής των απαντήσεων 200 ερωτηθέντων για την αντίδραση απέναντι σε συγγενή χρήστη ναρκωτικών

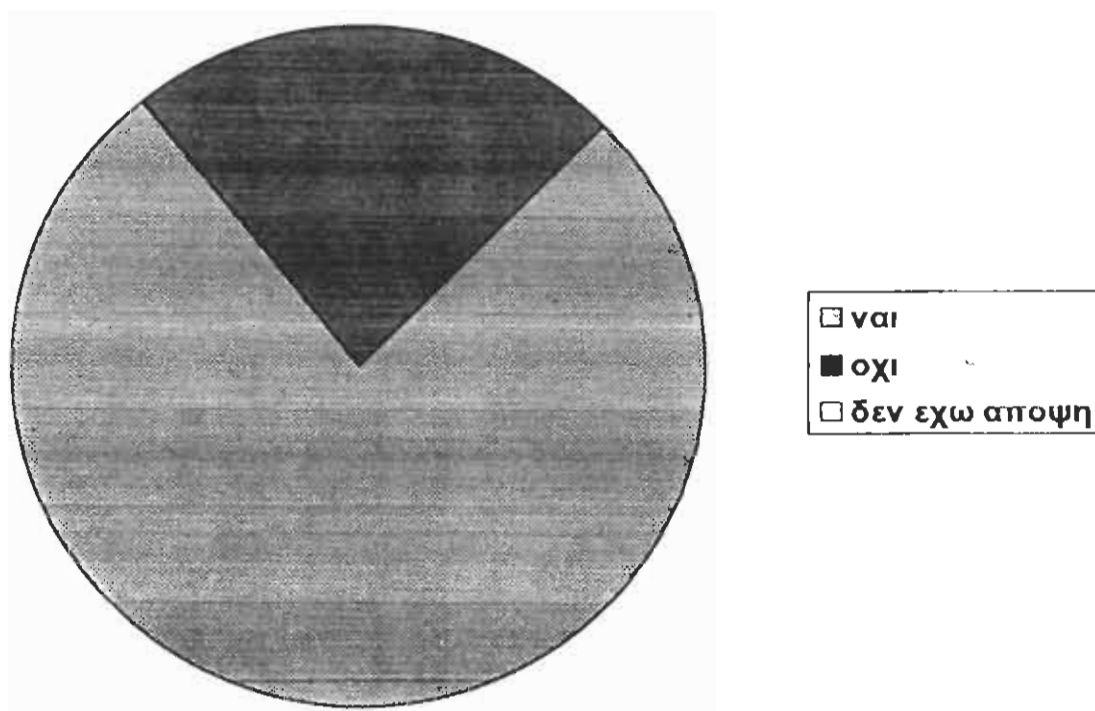
ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 10: Κατανομή των απαντήσεων 200 ερωτηθέντων σε σχέση με την ανάγκη περισσότερης ενημέρωσης.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	152	76
ΟΧΙ	46	23
ΔΕΝ ΕΧΩ ΑΠΟΨΗ	0	0

Όπως φαίνεται χαρακτηριστικά οι περισσότεροι έχουν ανάγκη επιπλέον ενημέρωσης.

ΣΧΗΜΑ 10: Γραφική παράσταση της κατανομής των απαντήσεων 200 ερωτηθέντων για την ενημέρωση.

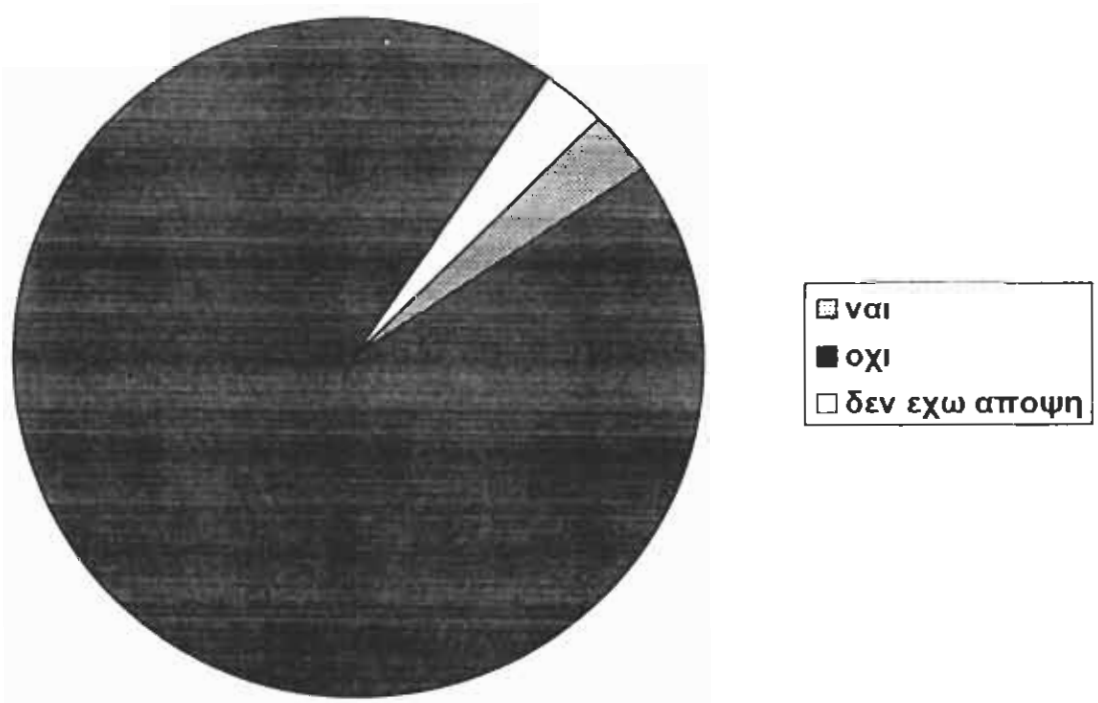
ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 11: Κατανομή των απαντήσεων 200 ερωτηθέντων σε σχέση με την αποτελεσματικότητα στην αντιμετώπιση του προβλήματος.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	2	3
ΟΧΙ	186	93
ΔΕΝ ΕΧΩ ΑΠΟΨΗ	2	3

Όπως φαίνεται χαρακτηριστικά οι περισσότεροι πιστεύουν ότι δεν αντιμετωπίζεται σήμερα αποτελεσματικά το πρόβλημα.

ΣΧΗΜΑ 11: Γραφική παράσταση της κατανομής των απαντήσεων 200 ερωτηθέντων για την αντιμετώπιση του προβλήματος.

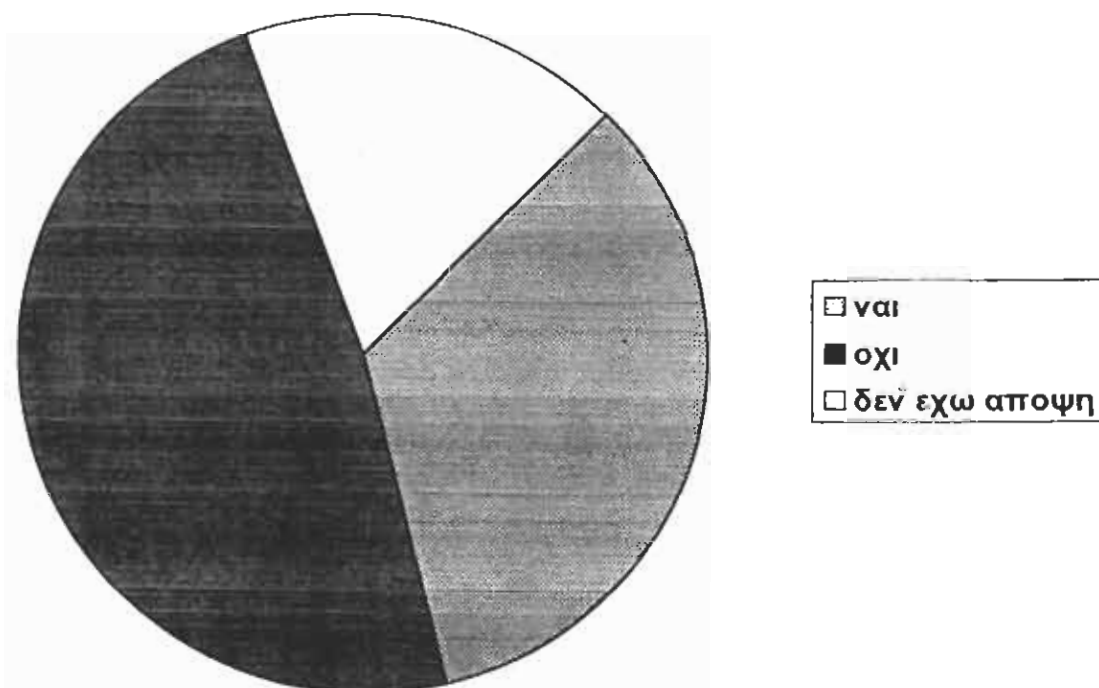
ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 12: Κατανομή των απαντήσεων 200 ερωτηθέντων σε σχέση με την αποτελεσματικότητα της αποτοξίνωσης στην αντιμετώπιση του προβλήματος.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	74	37
ΟΧΙ	106	53
ΔΕΝ ΕΧΩ ΑΠΟΨΗ	20	10

Όπως φαίνεται χαρακτηριστικά οι περισσότεροι πιστεύουν ότι δεν αντιμετωπίζεται σήμερα αποτελεσματικά το πρόβλημα με την αποτοξίνωση.

ΣΧΗΜΑ 11: Γραφική παράσταση της κατανομής των απαντήσεων 200 ερωτηθέντων για την αντιμετώπιση του προβλήματος με αποτοξίνωση.

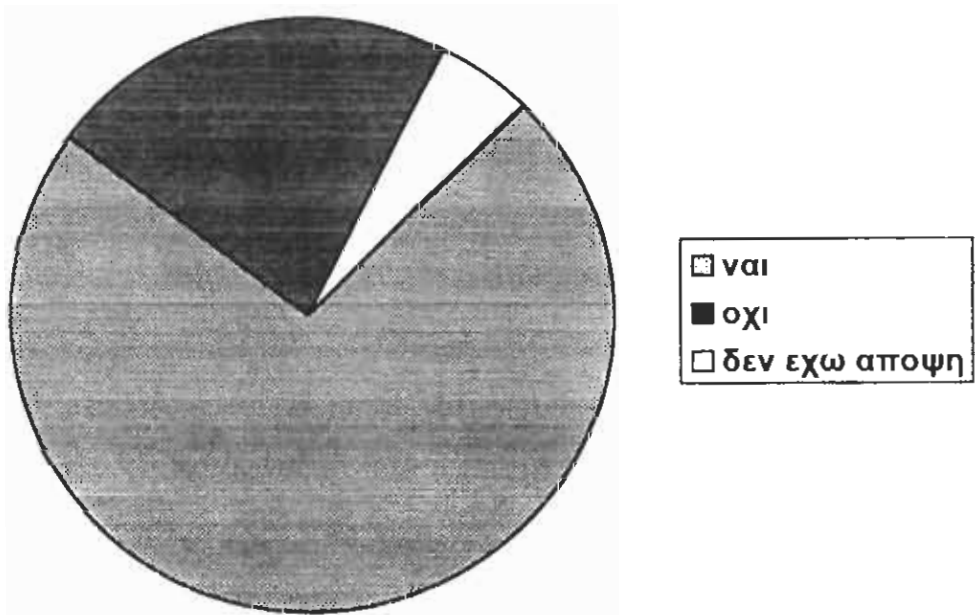
ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 13: Κατανομή των απαντήσεων 200 ερωτηθέντων σε σχέση με την αποτελεσματικότητα της οικογένειας στην αντιμετώπιση του προβλήματος.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	144	72
ΟΧΙ	44	22
ΔΕΝ ΕΧΩ ΑΠΟΨΗ	10	5

Όπως φαίνεται χαρακτηριστικά οι περισσότεροι πιστεύουν ότι η οικογένεια δίνει τα καθοριστικά εφόδια για να αντιμετωπισθεί αποτελεσματικά το πρόβλημα.

ΣΧΗΜΑ 13: Γραφική παράσταση της κατανομής των απαντήσεων 200 ερωτηθέντων για την αντιμετώπιση του προβλήματος από την οικογένεια.

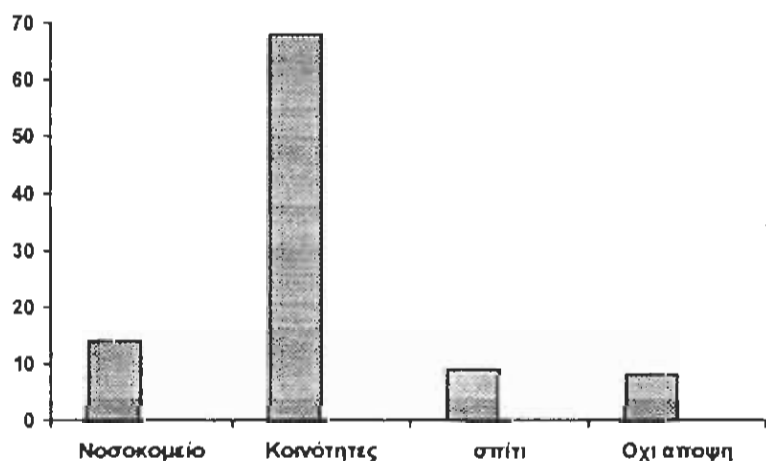
ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 14: Κατανομή των απαντήσεων 200 ερωτηθέντων σε σχέση με την επίδραση του χώρου στην αποτοξίνωση.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ	28	14
ΘΕΡ. ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ	136	68
ΣΠΙΤΙ	18	9
ΔΕΝ ΕΧΩ ΑΠΟΨΗ	16	8

Όπως φαίνεται χαρακτηριστικά οι περισσότεροι πιστεύουν ότι στις θεραπευτικές κοινότητες αντιμετωπίζεται σήμερα αποτελεσματικά το πρόβλημα των ναρκωτικών.

ΣΧΗΜΑ 14: Γραφική παράσταση της κατανομής των απαντήσεων 200 ερωτηθέντων για την αντιμετώπιση του προβλήματος στις θεραπευτικές κοινότητες.

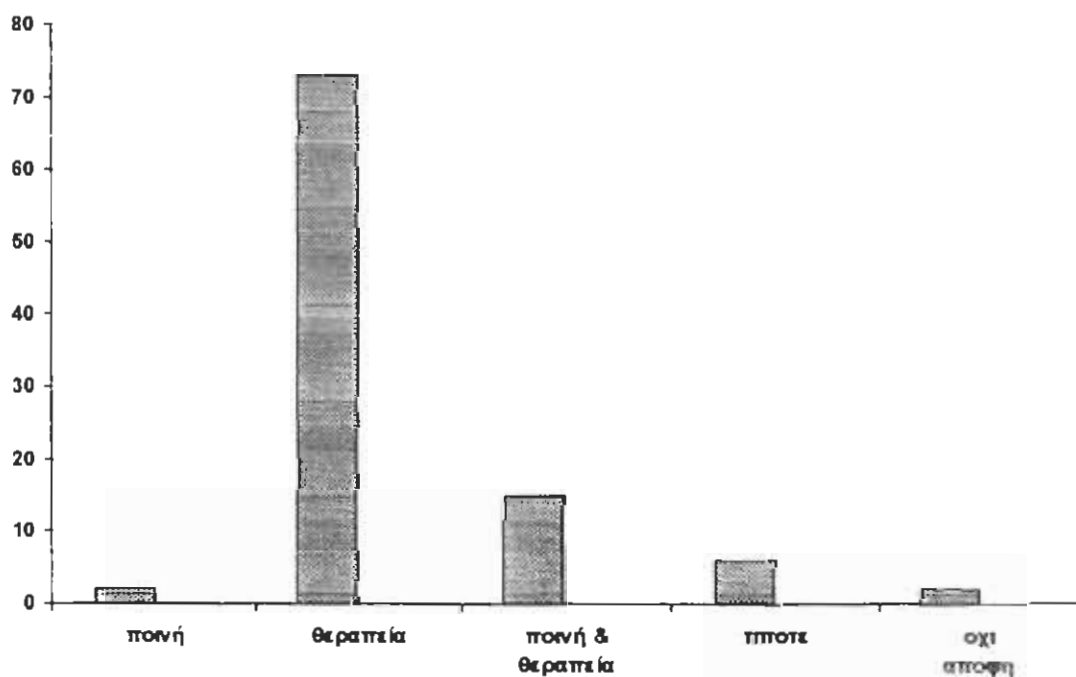
ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 15: Κατανομή των απαντήσεων 200 ερωτηθέντων σε σχέση με την αντιμετώπιση του τοξικομανούς.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΠΟΙΝΗ	4	2
ΘΕΡΑΠΕΙΑ	146	73
ΠΟΙΝΗ & ΘΕΡΑΠΕΙΑ	30	15
ΤΙΠΟΤΕ ΑΠΟ ΑΥΤΑ	12	6
ΔΕΝ ΕΧΩ ΑΠΟΨΗ	4	2

Όπως φαίνεται χαρακτηριστικά οι περισσότεροι πιστεύουν ότι οι τοξικομανείς χρειάζονται θεραπεία.

ΣΧΗΜΑ 15: Γραφική παράσταση της κατανομής των απαντήσεων 200 ερωτηθέντων για την αντιμετώπιση των τοξικομανών.

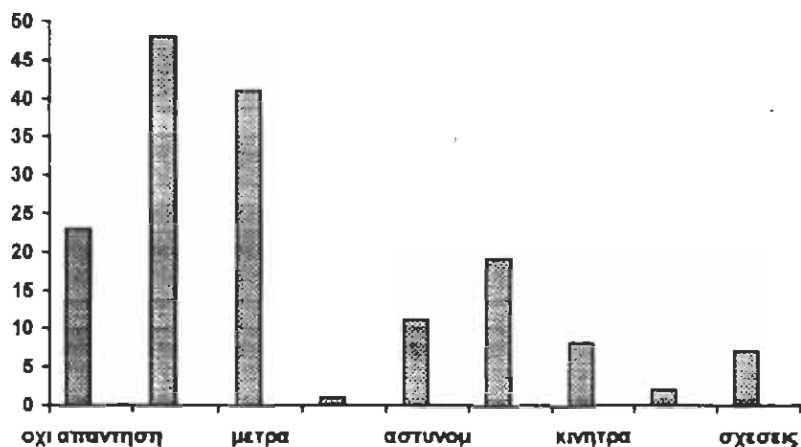
ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 16: Κατανομή των απαντήσεων 200 ερωτηθέντων σε σχέση με τα μέτρα για την αντιμετώπιση του προβλήματος.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΟΧΙ ΑΠΑΝΤΗΣΗ	46	23
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ	96	48
ΑΥΣΤΗΡΑ ΜΕΤΡΑ	82	41
ΔΙΑΦΥΛ. ΣΥΝΟΡΩΝ	2	1
ΑΣΤΥΝΟΜΕΥΣΗ	22	11
ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	38	19
ΚΙΝΗΤΡΑ	16	8
ΜΕΘΑΔΟΝΗ	4	2
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ	14	7

Όπως φαίνεται χαρακτηριστικά οι περισσότεροι πιστεύουν ότι το πρόβλημα αντιμετωπίζεται με την ενημέρωση.

ΣΧΗΜΑ 16: Γραφική παράσταση της κατανομής των απαντήσεων 200 ερωτηθέντων για την αντιμετώπιση του προβλήματος.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Καθ' όλη τη διάρκεια της έρευνας μας αντιμετωπίσαμε αντικρουόμενες απόψεις σε αρκετές πτυχές του προβλήματος, αλλά κατορθώσαμε να βγάλουμε και αρκετά συμπεράσματα, άξια αναφοράς και συζήτησης.

Οι περισσότεροι ερωτηθέντες στην παρούσα έρευνα ήταν γυναίκες και μικρότεροι από την ηλικία των 35 ετών.

Οι περισσότεροι φυσικά ήταν απόφοιτοι λυκείου και ανωτέρων σχολών.

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων έχει ενημερωθεί για τα ναρκωτικά και τις συνέπειές τους από τον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο κυρίως.

Όπως φαίνεται χαρακτηριστικά οι περισσότεροι πιστεύουν ότι δεν υπάρχουν ακίνδυνες ναρκωτικές ουσίες, ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό πιστεύουν ότι η χρήση ήταν από περιέργεια και από οικογενειακούς λόγους.

Το πιο χαρακτηριστικό συμπέρασμα είναι ότι φαίνεται ότι το 10 % περίπου των ερωτηθέντων έχει δοκιμάσει ναρκωτικά ! Αυξάνεται λοιπόν το ποσοστό των νέων εκείνων που παίρνουν ναρκωτικά προσπαθώντας να βρουν διέξοδο στα προβλήματά τους.

Επίσης οι περισσότεροι δεν είναι έτοιμοι να αντιμετωπίσουν ένα τέτοιο ενδεχόμενο στο άμεσο συγγενικό ή φιλικό τους περιβάλλον. Δεν γνωρίζουν δηλαδή πως θα αντιδρούσαν απέναντι σε ένα χρήστη συγγενή ή φίλο.

Όπως φαίνεται χαρακτηριστικά μάλιστα οι περισσότεροι έχουν ανάγκη από επιπλέον ενημέρωση.

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Οι περισσότεροι τελικά πιστεύουν ότι δεν αντιμετωπίζεται σήμερα αποτελεσματικά το πρόβλημα.

Οι περισσότεροι ερωτηθέντες πιστεύουν ότι τελικά δεν αντιμετωπίζεται σήμερα αποτελεσματικά το πρόβλημα με την αποτοξίνωση.

Επίσης πιστεύουν ότι η οικογένεια δίνει τα καθοριστικά εφόδια για να αντιμετωπισθεί αποτελεσματικά το πρόβλημα.

Έτσι λοιπόν ο έφηβος ανάλογα με τις αντιλήψεις που έχει διαμορφώσει, την ικανότητα του να κρίνει σωστά και να υποτιμά τις αξίες, τις επιρροές των γύρω του προσώπων και τις επιδράσεις των συνθηκών της ζωής του (που του έχουν δοθεί από την οικογένειά τους) θα ακολουθήσει ένα από τους δύο δρόμους ή αντισταθεί στις θετικές πιέσεις και θα περάσει την κρίσιμη δοκιμασία χωρίς να υποχωρήσει στον πειρασμό ή θα λυγίσει στις θετικές πιέσεις και θα συνταχθεί με την λαδεμένη αντίληψη, ότι το ναρκωτικό αποτελεί τη μόνη λύση στα προβλήματά του και θα τολμήσει να το δοκιμάσει.

Ένα αρκετά σημαντικό ποσοστό (48%) των ερωτηθέντων πιστεύει ότι το πρόβλημα των ναρκωτικών αντιμετωπίζεται με ενημέρωση.

Από αυτό συμπεραίνουμε ότι η ενημέρωση είναι ανεπαρκής και το πρόβλημα γίνεται πιο έντονο. Επομένως, με ευχές και αφορισμούς δεν αντιμετωπίζονται τα μεγάλα κοινωνικά προβλήματα που μαστίζουν την ανθρωπότητα. Η πρόληψη και η ενημέρωση, αποτελεί την καλύτερη θεραπεία για όλα αυτά και κυρίως όταν αφορά το μέλλον των παιδιών που είναι οι συνεχιστές της ζωής πάνω στον πλανήτη.

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Όπως φαίνεται χαρακτηριστικά οι περισσότεροι πιστεύουν ότι στις θεραπευτικές κοινότητες αντιμετωπίζεται σήμερα αποτελεσματικά το πρόβλημα των ναρκωτικών

Επίσης οι περισσότεροι πιστεύουν ότι οι τοξικομανείς χρειάζονται θεραπεία.

Και το κυριότερο να αντιμετωπίζονται σαν κοινωνικές οντότητες και όχι να μπαίνουν στο περιθώριο. Διότι έτσι παραμένουν στο δικό τους κλειστό κύκλωμα, απομονωμένοι και διστακτικοί να ζητήσουν βοήθεια, όταν πραγματικά την έχουν ανάγκη, με αποτέλεσμα να «βουλιάζουν» όλο και πιο βαθιά στα ναρκωτικά εφόσον εμείς δεν τους δίνουμε την απαιτούμενη ευαισθησία και ενδιαφέρον.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΚΡΙΣΕΙΣ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Στο κρίσιμο σταυροδρόμι της κοινωνίας που ζούμε σήμερα φαντάζει ελκυστική η προσφορά των ηδονιστικών ουσιών, σα διέξοδος στο άγχος, στην ανία, στην ψυχική ερημία ή σαν μέσο φυγής από την πραγματικότητα ή και αναζήτησης καινούργιων εμπειριών.

Τα σημερινά δεδομένα και η καινούργια πραγματικότητα δεν αφήνουν περιθώρια επιλογής (θέτουν το πρόβλημα ωμά):

-Θέλουμε νέους εξαρτημένους ή νέους ελεύθερους και δημιουργικούς;

-Αποδέχεται η κοινωνία μας την εξάρτηση ή την απορρίπτει και αγωνίζεται για την καταπολέμηση της με όλα τα μέσα;

-Είναι η πολιτεία μας αποφασισμένη να καταπολεμήσει μέχρι τέλους το πρόβλημα των ναρκωτικών ή θα περιοριστεί απλά στη διαχείριση των συνεπειών που αυτό συσσωρεύει;

Εάν ναι, είναι υποχρεωμένη:

Να ξοδεύει χρήματα. Χωρίς χρήματα δε γίνεται τίποτα

Να δεσμοδετήσει και να οργανώσει την πρόληψη

Να θεραπεύσει τους ήδη υπάρχοντες εξαρτημένους και να τους επανεντάξει στην κοινωνία

Αναλυτικότερα θα πρέπει:

Στο επίπεδο της πρόληψης:

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

α) Σωστή ενημέρωση και πληροφόρηση του λαού με ενημερωτικά σεμινάρια στους εκπαιδευτικούς για να μπορούν να παρεμβαίνουν σωστά και υπεύθυνα και να αντιμετωπίζουν το πρόβλημα όταν παρουσιάζεται

β) Ένταξη της πολιτείας στην ανάγκη ουσιαστικής απάντησης στα μεγάλα θέματα της απασχόλησης, μόρφωσης, άθλησης, γυμναστικής της νεολαίας.

γ) Ριζική αλλαγή στα τηλεοπτικά προγράμματα προς την κατεύθυνση της σωστής γυμναστικής, ενημέρωσης και καλλιέργειας βασικά των νέων αλλά και όλου του λαού

δ) Άμεσος κρατικός έλεγχος όλων των ναρκωτικών ουσιών και η αυστηρή τήρηση όλων των διαδικασιών χορήγησής τους για θεραπευτικούς σκοπούς.

ε) Λήψη ουσιαστικών μέτρων για την αναδιοργάνωση της υπηρεσίας δίωξης, θέσπισης αυστηρότερων καινούργιων νόμων και αναμόρφωση της σχετικής με τα ναρκωτικά νομοθεσίας πάνω στο δίδυμο, αυστηρή τιμωρία των εμπόρων του λευκού θανάτου και υπεύθυνη αντιμετώπιση και βοήθεια για τους άλλους χρήστες δύματα.

Στο επίπεδο της θεραπείας :

Πρέπει να δημιουργηθούν θεραπευτικές κοινότητες όπου θα μπορούν να προσφεύγουν οι χρήστες για οποιαδήποτε βοήθεια ή πρόβλημα τους, χωρίς τη μεσολάβηση των δικαστικών αρχών. Επίσης πρέπει να επανδρωθούν με ειδικό προσωπικό όπου η θεραπεία θα είναι πολυδύναμη.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ύστερα από όλες τις παρατηρήσεις, διαπιστώσεις και εκτιμήσεις που προηγήθηκαν γίνεται εύκολα κατανοητό πως η αντιμετώπιση του προβλήματος είναι εξαιρετικά σοβαρή υπόθεση.

Πρέπει άλλωστε να τονισθεί πως δεν υπάρχει λύση που να ταιριάζει το ίδιο καλά σε όλες τις περιπτώσεις, γιατί δεν συντρέχει μια μονάχα αιτία που τα άτομα καταλήγουν στην χρήση ηδονιστικών ουσιών.

Όμως με ρεαλισμό, υυχραιμία, σωστή πληροφόρηση, κατανόηση επαγρύπνηση και εάν σκεφτόμαστε επιτέλους «αυτά που συμβαίνουν στους άλλους» θα μπορούσαν να συμβούν και σε εμάς, τότε ίσως στα επόμενα χρόνια να δούμε κάποια ουσιαστική αλλαγή στο πρόβλημα αυτό.

Τέλος

Ο MARSHALL MCLUHAN μας δίνει τη νέα διάσταση.

«Σήμερα είναι αδιανόητο να προσπαθούμε να απομονώσουμε τον ναρκομανή από το κοινωνικό μας σύνολο. Γιατί είναι μέσα στη ζωή μας, όπως και εμείς είμαστε μέσα στη ζωή του, αλληλοεξαρτώμενοι.

Δεν είναι δυνατόν πλέον ούτε να τους αποξενώσουμε ούτε να τους αγνοούμε. Γιατί καθημερινά εμφανίζονται στον τύπο και μετέχουν ενεργά στην κοινωνική ζωή»¹⁶.

Στόν αγώνα αὐτόν,
δέν ὑπάρχουν κερκίδες.

Βρισκόμαστε ὅλοι κάτω
καί μέσα στό στίβο

Καί μήν πει κανείς, μά κανείς μας
μήν κάνει τό λάθος καί πει:
"ἐμένα δέν μέ ἀφορᾷ".

Γιατί μπορεί νά βρεθεῖ κι αὐτός,
καί σέ ᾠρα πού δέν τό περιμένει,
καί σέ ᾠρα πού οὔτε κᾶν τό φαντάζεται,
μπροστά σέ ὀδυνηρές ἐπιλήξεις.

Τ: ἀκούτε ἐσεῖς οἱ γονεῖς;

"Ὅλοι οἱ γονεῖς.

"Ἀλλά καί ὅσοι δέν ἔχετε δικά σας παιδιά.

Διότι -καί μή τό ξεχνᾶμε αὐτό-

ὑπάρχουν καί τά παιδιά τοῦ συγγενοῦς

καί τοῦ γείτονα τά παιδιά

ἀλλά καί τά ἄλλα παιδιά, ...

τά παιδιά ὅλου τοῦ κόσμου.

Καί αὐτά ... "εἶναι παιδιά μας"!

-Λοιπόν, τί σκέπτεσθε;

Θά μείνουμε μέ σταυρωμένα τά χέρια;

-ΠΟΤΕ!

-Μακάρι ὅμως νά μπορούσαμε νά ποῦμε

καί τό "Γνώρισόν μοι, Κύριε, ὁδόν

ἐν ἧ πορεύομαι" γιά νά ἀποφεύγουμε καί ἄλλα λάθη

νά μπορούσαμε νά ἀπειθυνθοῦμε σ' Ἐκεῖνον

πού τά Πάντα δύναται, γιά νά θεομάνει

καί τὴν ... "Ἰστορικὴν ἘΛΠΙΔΑ".

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

- *Ερωτηματολόγιο*
- *Μαρτυρίες*
- *Αποσπάσματα από Εφημερίδες*

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ: ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Το ερωτηματολόγιο συμπληρώνεται ανώνυμα.

Εκτιμούμε την συμμετοχή σας

1. ΦΥΛΟ

Ανδρας [ ]

Γυναίκα [ ]

2. ΗΛΙΚΙΑ

12 - 25 [ ]

26 - 35 [ ]

36 - 45 [ ]

46 και άνω [ ]

3. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ

Δημοτικό [ ]

Γυμνάσιο [ ]

Λύκειο [ ]

Ανώτερη Εκπαίδευση [ ]

4. ΕΙΣΤΕ ΕΝΗΜΕΡΩΜΕΝΟΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ ΟΥΣΙΩΝ;

ΝΑΙ [ ]

ΛΙΓΟ [ ]

ΑΡΚΕΤΑ [ ]

ΟΧΙ [ ]

---

5. ΟΙ ΓΝΩΣΕΙΣ ΣΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΠΡΟΕΡΧΟΝΤΑΙ ΑΠΟ:

- Εφημερίδες, Περιοδικά [ ]
- Τηλεόραση [ ]
- Ενημερωτικά Έντυπα [ ]
- Γονείς, Στενούς συγγενείς [ ]
- Καθηγητές [ ]
- Φίλος, παρέα [ ]
- Δεν έχω καμία πληροφόρηση [ ]

6. Πιστεύετε ότι υπάρχουν ακίνδυνες Ναρκωτικές ουσίες;

ΝΑΙ [ ]   ΟΧΙ [ ]   ΔΕΝ ΕΧΩ ΑΠΟΨΗ [ ]

7. ΠΟΙΟΙ ΝΟΜΙΖΕΤΕ ΟΤΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΛΟΓΟΙ ΠΟΥ ΚΑΠΟΙΟ ΑΤΟΜΟ ΚΑΤΑΦΕΥΓΕΙ ΣΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ;

- Οικογενειακοί λόγοι [ ]   Ψυχολογικοί λόγοι [ ]
  - Περιέργεια [ ]   Απόκτηση εμπειρίας [ ]
  - Άγνοια [ ]
  - Δεν έχω άποψη [ ]
-

---

12. ΠΙΣΤΕΥΕΙΣ ΟΤΙ Η ΑΠΟΤΟΞΙΝΩΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΣΙΓΟΥΡΟ ΜΕΣΟ
ΓΙΑ ΝΑ ΣΤΑΜΑΤΗΣΕΙ ΚΑΠΟΙΟΣ ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ;

ΝΑΙ [ ]   ΟΧΙ [ ]   ΔΕΝ ΕΧΩ ΑΠΟΨΗ [ ]

13. ΘΕΩΡΕΙΣ ΟΤΙ Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΣΟΥ, ΣΟΥ ΕΔΩΣΕ ΤΑ
ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΑ ΕΡΕΘΙΣΜΑΤΑ, ΩΣΤΕ ΝΑ ΣΕ ΑΠΟΘΑΡΡΥΝΕΙ ΝΑ
ΔΟΚΙΜΑΣΕΙΣ ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ;

ΝΑΙ [ ]   ΟΧΙ [ ]   ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ [ ]

14. ΣΕ ΠΟΙΟ ΧΩΡΟ ΝΟΜΙΖΕΤΕ ΟΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ ΚΑΛΥΤΕΡΑ Η
ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΑΠΟΤΟΞΙΝΩΣΗΣ;

- Νοσοκομείο (ψυχιατρικό)   [ ]
- Θεραπευτικές κοινότητες   [ ]
- Σπίτι   [ ]
- Δεν έχω άποψη   [ ]

15. ΠΟΙΑ ΠΙΣΤΕΥΕΙΣ ΟΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ Η ΜΕΤΑΧΕΙΡΗΣΗ ΤΟΥ
ΤΟΞΙΚΟΜΑΝΟΥΣ;

- Επιβολή ποινής   [ ]
  - Επιβολή θεραπευτικών μέτρων   [ ]
-

-
- Επιβολή ποινής και θεραπευτικών μέτρων [ ]
  - Καμία ποινή και κανένα θεραπευτικό μέτρο [ ]
  - Δεν έχω άποψη [ ]

16. ΠΟΙΑ ΝΟΜΙΖΕΙΣ ΟΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΚΑΤΑΛΛΗΛΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ ΣΗΜΕΡΑ;

(ΔΩΣΤΕ ΣΥΝΤΟΜΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ)

Φταΐνε οί γονεΐς

«...Όλα άρχισαν άπλά. Για πρώτη φορά δοκίμασα σέ μιά έκδρομή του σχολείου μας στους Δελφούς.

Έκει κάπνισαν και 2 άλλοι φίλοι μου. Μου πρόσφεραν και τό πήρα. Από τήν πρώτη στιγμή μου άρεσε. Σου έπιτρέπει νά βλέπεις τά πράγματα διαφορετικά... Ήμουνα βέβαια και περίεργος και ήθελα νά έχω νέες έμπειρίες. Έτσι και μέ τό χασίς. Θέλησα νά τό δοκιμάσω... Στο σπίτι μου δέν κάπνιζα γιατί κάτι τέτοιο δέν θά εύχαριστούσε τούς γονεΐς μου. Ά! οί γονεΐς μου... (γελάει ειρωνικά). Μαζί τους δέν έχω και πολλά πράγματα νά συζητήσω. Στο σπίτι γυρίζω συνήθως άργά. Οί άλλοι βλέπουν συνήθως τηλεόραση και έγώ πρέπει νά μείνω σιωπηλός. Όταν τελειώσει τό πρόγραμμα πέφτουν για ύπνο. Αυτό γίνεται κάθε βράδυ και γι' αυτό άποφεύγω νά μένω πολλή ώρα στο σπίτι. Αυτή ή εικόνα μου είναι άνυπόφορη. Δέν μπορώ νά τούς βλέπω πιά...

...Μετά ένα χρόνο από τήν πρώτη έμπειρία θέλησα νά δοκιμάσω κάτι πιο δυνατό. Πράγματι δοκίμασα τρεις φορές Έλ Ές Ντί. Η επήρειά του διαρκεΐ πολύ. Σέ έξαντλει. Μιά φορά έμεινα για τά καλά στο κρεβάτι και τότε ειπα πως δέν θά ξαναπάρω, αλλά ή συνήθεια είναι πιο δυνατή από τή λογική.

...Τώρα πιά δέν μπορώ νά ζήσω χωρίς νά πάρω ναρκωτικά. Δέν είναι δυνατό νά τά σταματήσω. Δέν έχω πιά τή δύναμη ν' άγωνιστώ, όπως συμβουλευέτε όλοι έσεις οί βολεμένοι και καθωσπρέπει "κύριοι"... Όχι δέν είμαι εύτυχισμένος. Μπορώ νά πω, ότι είμαι πολύ δυστυχισμένος...».

«Οί φίλοι μου πού ἔπαιρναν ἔλεγαν ὅτι αἰσθάνον-
ται ὁμορφα. Σκέφτηκα: γιατί νά μή δοκιμάσω κι ἐγώ;
Δοκίμασα, λοιπόν, καί τώρα δέν μπορῶ νά γιατρευτῶ.

«Ἦταν ἓνα χειμωνιάτικο βράδυ, ὅταν ὁ φίλος μου
μέ κατάφερε νά δοκιμάσω κι ἐγώ. Αὐτός κάπνιζε ἀπό
πολύ καιρό. Σέ λίγο ζαλίστηκα. Ἄρχισα νά τρέμω ἀπό
τό φόβο μου, ἀλλά καί δέν εἶχα τό θάρρος νά πῶ τό
"ὄχι"... Ἐκεῖνος μου ἐξήγησε τί πρέπει νά κάνω. Μου
εἶπε νά τραβάω μέσα τόν καπνό. "Κατάπινέ τον, ἡλί-
θια", φώναζε... Τώρα παίρνω "μυτιές", ἀλλά καί
L.S.D., τό ὁποῖο εἶναι φοβερό. Κάθε φορά πού κάνω
"ταξίδι" βλέπω τόν ἑαυτό μου νά παίρνει διάφορες
μορφές... Μιά φορά τόν εἶδα στήν ἄκρη μιᾶς μακριᾶς
καί βρώμικης σανίδας, νά εἶναι χωρίς κρέας, τῶ κόκαλα
νά τρίζουν, ἐνῶ ἀπό κάτω βρίσκονταν σαλίγκαροι...
Ἄλλοτε εἶδα τόν ἑαυτό μου... διαφανή! Ἔβλεπα τίς
φλέβες, τήν καρδιά, τό αἷμα νά τρέχει... Μιά ἄλλη
φορά εἶδα νά παίρνει τίς σάρκες μου ὁ ἀέρας. Κάποτε
γίνομαι μικρόσωμη καί τά φυτά μου φαίνονται θεό-
ρατα, ἐνῶ κάποτε γίνομαι τόσο ψηλή, πού καμιά πόρ-
τα δέν μέ χωράει νά περάσω...»!

Τά μοιραϊα πάρτυ

Νεκρή, από υπερβολική χρήση ναρκωτικῶν, βρέθηκε (2-5-78) μέσα σέ μιά τρώγλη στήν Καισαριανή ή Θ.Μ., 29 χρονῶν, μητέρα ἑνός παιδιοῦ. Ἡ Θ.Μ. δούλευε σέ διάφορα μπάρ.

Ἡ μητέρα της στήν Ἀστυνομία εἶπε: «Τήν ἔχασα ἀπό 16 χρονῶν. Εἶχε πάει μέ φίλες της σέ κάποιο πάρτυ καί ἐκεῖ

κάτι τῆς ρίξανε στό ποτήρι της. Μετά ἔκανε ἔρωτα μέ πολλούς... Ἔμεινε ἔγκυος καί τότε ἐγκατέλειψε τό σπίτι της...».

Ἡ Ἰουλία, 22 χρονῶν, φοιτήτρια τῆς Νομικῆς δοκίμασε γιά πρώτη φορά χασίς σέ κάποιο πάρτυ, ἀλλά τώρα δέν τῆς εἶναι εὐκολο νά τό σταματήσει.

«...Βρέθηκα, λέει, μέ μιά φιλική συντροφιά σ' ἕνα πάρτυ πού ἔγινε στό νησί... Στήν παρέα ὑπῆρχε καί ἕνας Ἄγγλος, ὁ ὁποῖος ἔβγαλε νά καπνίσει ἕνα τσιγάρο μέ χασίς καί ἄρχισε νά τό γυρνάει σ' ὅλη τήν παρέα. Ὅταν ἦρθε ἡ σειρά μου γιά μιά στιγμή σκέφθηκα ν' ἀρνηθῶ, ἀλλά ἀμέσως ἄλλαξα γνώμη. Δέν ἤθελα ἐγώ νά φανεῖ, ὅτι τούς σνομπάρω... Ἀργότερα δοκίμασα πολλές φορές, ἀλλά μόνο χασίς... Σκέφτομαι νά τό κόψω, ἀλλά δέν προσδιόρισα πότε θά γίνει αὐτό».

Οι εφημερίδες ξεσπαθώνουν για τα ναρκωτικά

Τα νούμερα μιλούν μόνο τους

Το κοινωνικό αυτό πρόβλημα προσλαμβάνει ανησυχητικές διαστάσεις.

Το 33% των ατόμων που κάνουν χρήση ναρκωτικών, είναι απόφοιτοι Δημοτικού, ενώ ένα ποσοστό 13,9% έχουν πανεπιστημιακή μόρφωση.

Ένα ποσοστό 3% του πληθυσμού μας έχει δοκιμάσει έστω και μια φορά κάποιο τύπο ναρκωτικού ποσοστό 79,3% από τους άνδρες και 74,9% από τις γυναίκες που κάνουν χρήση ναρκωτικών, άρχισαν με χασίς. Με κοκαΐνη άρχισε το 0,9% των ανδρών και το 3,9% των γυναικών. Πρωταρχικό ρόλο στη μύηση των ναρκωτικών και κυρίως του χασίς για όλες τις ηλικίες παίζει η περιέργεια.

Εφημερίδα «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» 15.5.88

Εφιάλτης κλώνεται

«κόλλητα» - ναρκωτικά

...διόφωνο (Δ Πρόγραμμα) ακούστηκαν στην Ελλάδα «αυτοκόλλητα» παιδιά, με ναρκωτικές

... θέμα έγραψε και η Εφημερίδα «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ».

...ς» του Λευτέρη Παπαδόπουλου «Α ΝΕΑ» συμπλήρωσαν.

...όλλητα» αυτά τα σαλιώνουν και ανε στα χέρια τους.

...την ίδια στιγμή, έχουν πάρει και μια μικρή δόση LSD η άλλη ουσία. Έτσι ο δρόμος για την ψυχή τους, είναι ανοιχτός.

Παιχνευτική Κοινότητα

«Ιθάκη»

...ντρο Θεραπείας Εξαρτημένων (ΘΕΑ). Θα δημιουργηθεί Νέα Κοινότητα στην Αθήνα και λειτουργήσει διαφορετικά με τον μοντέλο.

...ε ο Υφυπουργός Υγείας Πρόληψης και Κοινωνικής Υγείας, Κουκούλης.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΤΙΤΛΟΙ:

...θανάτος», «...σαν τα ναρκωτικά»

...τι», «...ερβίρου» ηρωίνη σε στρεπτόκοκκο του λευκού θανάτου της Καλιφόρνιας.

...σοκ για ναρκωτικά σε σχολεία.

...υστήριο στο κρατητήριο», «...ιστες LSD», «...ή αυτοκτόνησαν», «...ός κατώτερου θεού», «...ΝΗ χτυπά το μέλλον της ανθρωπότητας».

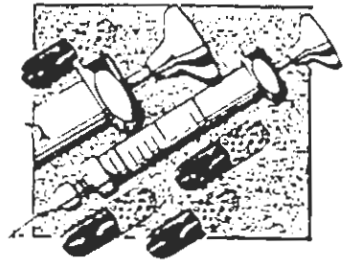
...ΩΤΕΡΙΚΟ

...ε ναρκωτικά στην Ιταλική Κοινωνία.

...παράδεχτηκαν ότι έχουν καταλάβει - Κοκαΐνη», «...Εφημ. «24 ΩΡΕΣ»

Ο «λευκός θάνατος» απειλεί τους νέους

Ημέρα εναντίον των ναρκωτικών αφιερωμένη από τον ΟΗΕ

Τρομακτικά τα στοιχεία που έχει συγκεντρώσει ο Πανελλήνιος Αντιναρκωτικός Αγώνας.

Ταξικομανείς στην Ελλάδα 150.000. Ένας στους ΔΕΚΑ ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΝΟΥΝ ΧΡΗΣΗ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ Χρήστες από 12 έως 14 ετών.

Θάνατοι κατά ηλικία το 1988

Κατω από 22 χρόνων	25
Μεταξύ 23-28	26
Από 28-35	15
Από 35	11
Σύνολο	77

Μέσα στο 1989

Α' Εξάμηνο

50 θάνατοι από ναρκωτικά από τους οποίους οι 44 είναι άνδρες και 6 γυναίκες. Επισημάνθηκε από την εκτελεστική επιτροπή του Εθνικού Συμβουλίου κατά των ναρκωτικών:

«Το βαθύτατο κοινωνικό αυτό πρόβλημα σφειλείται στην κρίση αξιών και στα συσσωρευμένα προβλήματα της νεολαίας, στην απασχόληση ή στην αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου, προβλήματα, που χρονιάζουν και δημιουργούν πολλαπλά αδιέξοδα, έδαφος πρόσφορο για την ανάπτυξη της ιδεολογίας της φυγής».

ΑΝΑΠΗΡΟΣ Ο ΝΟΜΟΣ ΓΙΑ ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ

«Ανάπηρο» χαρακτήρισε ο υπουργός Δικαιοσύνης κ. Βάσσης Ρώτης, το νόμο περί ναρκωτικών που ισχύει σήμερα.

150 δισ. δρχ. ο ετήσιος τζίρος των ναρκωτικών

Τα 150 δισεκατομμύρια δρχ. φθάνει ο συνολικός τζίρος από την πώληση ναρκωτικών στην Ελλάδα, ενώ ο αριθμός των τοξικομανών κυμαίνεται σε 150.000 άτομα.

ΠΡΩΤΑΔΗ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ.

ΤΙΣ ΦΟΥΝΤΕΣ...

Ειδήσεις - Ελλάδα

Λαθρέμπωροι ναρκωτικών επενδύουν στην Ελλάδα

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ
Ο ΑΝΘΡΩΠΟΓΡΑΦΟΣ
ΚΩΣΤΑΣ ΓΙΑΡΟΥΤΑΙ

«ΜΗΝ ΑΠΟΡΕΙΤΕ ΟΤΑΝ ΒΛΕΠΕΤΕ ΚΑΠΟΙΟΥΣ ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΝΑ ΕΠΕΝΔΥΟΥΝ ΚΑΙ ΝΑ ΜΗ ΝΟΙΑΖΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΚΕΡΔΗ...»

ΚΡΑΚ

Η κολλομβιανή «μόδα θανάτου» χτύπησε και την πόρτα μας

ΚΩΣΤΑΣ ΓΙΑΡΟΥΤΑΙ

Να γίνουν κέντρα αποτοξίνωσης τα έρημα μοναστήρια

...τοξίνωσης... κέντρα... έρημα μοναστήρια... ναρκωτικών... αποτοξίνωσης... κέντρα... έρημα μοναστήρια...

Ξεπλένουν τα μαύρα λεφτά των ναρκωτικών

...ξεπλένουν τα μαύρα λεφτά των ναρκωτικών... κέντρα... έρημα μοναστήρια... ναρκωτικών... αποτοξίνωσης... κέντρα... έρημα μοναστήρια...

κυλίσει τον λίθον...της αδιαφορίας

εκτιμήσεις που έκανε σε σεμινάριο ρκωτικά ο Διευθυντής της «Ιθάκης» Ζαφειρίδης:

Ελληνες είναι ναρκομανείς».

Σύντομο ιστορικό για τα ναρκωτικά

Ευρώπη υπάρχουν σήμερα 1.500.000 ηρωίνης. Στην Αμερική ο αριθμός τμημένων από ηρωίνη, μεθαδόνη, κοκαΐνη, έχει ξεπεράσει το 2% του πληθ

32 παράγεται το εκχύλισμα του οποίου μιάστηκε κωδεΐνη. Χρησιμοποιήθηκε λακο ενάντια στο βήχα και τους πό-

56 κυκλοφορεί η ενέσιμη μορφή.

ΟΙ ΣΚΟΤΩΝΟΥΝ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΑΣ

αθητές ηρωινομανείς, αλκοόλ, τοιγάρο, χασίς, χάπια,

τά ηρωίνη, 3 οι Έλληνες ναρκομανείς».

«ΕΦ. ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ»

ομοιοποιήθηκε σαν ισχυρό φάρμακο λυμπακό πόνο.

στα 1900 υπάρχουν στην Αμερική 7 χιλιάδες τοξικομανείς, εξαρτημένοι πίο, τα παράγωγά του και την κοκαΐ-μερικανική κοινωνία προσβλέπει με πτη βιομηχανική επανάσταση.

108 η φαρμακευτική φίρμα «BAYER» άζει με υπερηφάνεια το τελευταίο ευσγμα που λέγεται ηρωίνη. Ήταν το ο για κάθε πρόβλημα του σύγχρονου ου. Κυκλοφορεί ελεύθερα, διαφημιζε-

ΠΡΑΥΓΗ ΕΝΟΣ ΝΕΟΥ

«Δεν θέλω να πεθάνω»

σα στα έσχατα όρια της ανθρωπίνης

Πήρα όμως την απόφαση:

εν θέλω να πεθάνω.

α κι έμαθα.

χω ένα χρόνο να πάρω ηρωίνη.

κακά τα ψέματα, η ηρωίνη σκοτώ-

Η ΑΠΕΙΛΗ ΤΟΥ «ΚΡΑΚ»

Το «Κρακ» είναι παράγωγο της κοκαΐνης. Μέχρι το 1984 ήταν άγνωστο στην κατηγορία των ναρκωτικών.

τα με μεγάλες αφίσες και αναμεσα στα άλλα θεραπεύει τόχα, την εξάρτηση από μορφίνη, κωδεΐνη, κοκαΐνη.

• Το 1914 υπάρχουν στην Αμερική πάνω από 200.000 ηρωινομανείς.

• Το 1943 η φίρμα «HOECST» της Δ. Γερμανίας παρήγαγε το συνθετικό παράγωγο του οπίου που ονομάστηκε μεθαδόνη.

• Το 1967 η αμερικανική κυβέρνηση υιοθετεί τα προγράμματα υποκατάστασης με μεθαδόνη. Η ουσία έχει την ίδια φαρμακευτική δράση με την ηρωίνη. Διαφέρει όμως στη διάρκεια της δόσης, ενώ η λήψη γίνεται από το στόμο. Χορηγείται ελεύθερα από ειδικά κέντρα. Η θεραπεία δεν επιβεβαιώθηκε στην πράξη. Κανείς από όσους ήταν γραμμένοι στα προγράμματα μεθαδόνης, δεν δεχόταν να ελαττώσει τη δόση του.

Πρόληψη και θεραπεία

• Ο χρήστης δεν είναι άρρωστος με την ιατρική έννοια του όρου.

• Η υπόθεση της αντιμετώπισης της εξάρτησης δεν είναι θέμα των ειδικών ψυχιάτρων και ψυχολόγων. Είναι θέμα του υπεύθυνου πολίτη και όπλο του η ενημέρωση.

• Το πρόβλημα των ναρκωτικών δεν υπάρχει γιατί υπάρχουν ναρκωτικές ουσίες, αλλά γιατί υπάρχουν ευάλωτα άτομα.

• Η θεραπεία δεν μπορεί ποτέ να είναι αναγκαστική και κρατική.

• Οι θεραπευτικές κοινότητες δεν αποτελούν συνολική απάντηση στο πρόβλημα της εξάρτησης.

• Το πρόβλημα πρέπει να χτυπηθεί στη ρίζα του. Στις κοινωνικές δομές, στα ψυχολογικά

αδιεξόδα, στην ποιότητα των διαπροσωπικών και οικογενειακών σχέσεων, στην ποιότητα της ζωής, στην υποβάθμιση και καταστροφή του φυσικού μας περιβάλλοντος.

Η ζήτηση αυξάνει

Στο πρόβλημα της διάκρισης των ναρκωτικών ουσιών η θέση του κ. Ζαφειρίδη είναι η εξής:

«Πολλές χώρες προσπάθησαν να αντιμετωπίσουν την κατάσταση εκσυγχρονίζοντας τη νομοθεσία τους και την αστυνομική οργάνωση.

Αυξήθηκαν οι τιμές των εμπορών.

Η ζήτηση όμως αυξάνει, το ίδιο και ο αριθμός των εμπορών του λευκού θανάτου.

«Διάκριση σκληρών και μαλακών ναρκωτικών επιχειρήθηκε σε μια σειρά χωρών. Και παρ' όλο που η νομοθετική διάκριση ανάλογα με την ιατρική επικινδυνότητα αποτελεί ίσως μία έντιμη νομική διευθέτηση (γιατί δεν μπορούμε να ποινικοποιήσουμε την απλή χρήση του

456 ΘΥΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟ '81-'88

1988: 77 επίσημοι θάνατοι και 65 ανεπίσημοι, σύνολο 142.

1987: 56 επίσημοι θάνατοι και 80 ανεπίσημοι, σύνολο 136.

1986: 28 επίσημοι θάνατοι και 50 ανεπίσημοι, σύνολο 78.

1985: 10 επίσημοι θάνατοι και 20 ανεπίσημοι, σύνολο 30.

1984: 12 επίσημοι θάνατοι και 10 ανεπίσημοι, σύνολο 22.

1983: 9 επίσημοι θάνατοι και 10 ανεπίσημοι, σύνολο 19.

1982: 17 επίσημοι θάνατοι και 14 ανεπίσημοι, σύνολο 31.

1981: 10 επίσημοι θάνατοι και 8 ανεπίσημοι, σύνολο 18.

κλυφορούν ελεύθερα αλλά φαρμακευτικά σκευάσματα».

Ρώπσε πριν από λίγο καιρό ένας Γάλλος δημοσιογράφος της τηλεόρασης έναν καλλιεργητή οπίου στο Νεπάλ γιατί συνεχίζει να καλλιεργεί όπιο. ενώ ξέρει ότι από αυτό πε-

«Πάνω από 100.000 οι τοξικομανείς στην Ελλάδα»

θίνουν χιλιάδες νέοι στη Δύση. «Μήπως κι εσείς δεν ξέρετε ότι με τις βόμβες που παράγετε σκοτώνετε τα δικά μας παιδιά; Γιατί συνεχίζετε λοιπόν και τις παράγετε;».

Η απάντηση αυτή, λέει ο κ. Ζαφειρίδης, ξεσκέπασε την υποκρισία μας αλλά πιο πολύ ξεσκέπασε την κρίση αξιών και οραμάτων στη Δυτική κοινωνία. Ποιος έραγε έμαθε στο φτωχό αγρότη του Νεπάλ ότι το κέρδος είναι μια αξία πιο ισχυρή από οποιαδήποτε ηθική. Φοβάμοι, κατέληξε ο κ. Ζαφειρίδης, ότι αν και τα ναρκωτικά παράγονται στις μακρινές χώρες της Ανατολής, το πρόβλημα δεν βρίσκεται εκεί αλλά μέσα στις δικές μας κοινωνίες.

77 ΘΥΜΑΤΑ ΤΟ 1988

Άτομα που πέθαναν από ναρκωτικά ηλικίας κάτω από 22 χρόνων:

25, μεταξύ 23-28 χρόνων: 26, από 38 - 35 χρόνων: 15, από 35 χρόνων: 11.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1.«Η ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΝΑΡΚΟΜΑΝΩΝ» Μεσημέρης Σταμάτης, ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΤΑΜΑΣΟΣ» ΑΘΗΝΑ 1981.
- 2.«ΥΓΙΕΙΝΗ» Δετοράκης Ιωάννης, ΠΑΤΡΑ 1994
- 3.«ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ» Τριχόπουλος Δημήτριος, Τριχοπούλου Αντωνία «ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ» ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΘΗΝΑ 1986
- 4.«ΟΠΙΟΥΧΑ: ΜΟΡΦΙΝΗ - ΗΡΩΙΝΗ - ΜΕΘΑΔΟΝΗ» Γρίβας Κλεάνδης ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΝΕΑ ΣΥΝΟΡΑ» ΑΘΗΝΑ 1995.
- 5.«ΑΠΟΜΥΘΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ», Αβραμίδης Β. Αθανάσιος, ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΑΚΡΙΤΑΣ» ΑΘΗΝΑ 1991
- 6.«ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ», Σταματάκης Νίκος, ΕΚΔΟΣΕΙΣ 1988-94
- 7.«ΝΕΟΛΑΙΑ ΚΑΙ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ» Σιάμος Νικόλαος ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΑΧΑΙΚΕΣ» ΑΘΗΝΑ 1991
- 8.«ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΚΑΙ Η ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥΣ» Παπαδόπουλος Ν. Μακεδόνας, ΒΕΡΟΙΑ 1982
- 9.«ΤΟΞΙΚΟΜΑΝΙΕΣ» Λαιντζι Κατρίν, Μεταφράσεις Καραχάλιος
- 10.«ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ : ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΑΙΤΙΑ - ΠΡΟΛΗΨΗ - ΘΕΡΑΠΕΙΑ» Εθνικό συμβούλιο κατά των ναρκωτικών ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ» ΑΘΗΝΑ 1990.
11. «ΕΜΕΙΣ ΚΑΙ ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ» Κέντρο ψυχολογικών μελετών, Γ' ΕΚΔΟΣΗ ΑΘΗΝΑ 1988

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

12. «ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ - ΠΡΟΛΗΨΗ, ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑ», Χουρδάκη Μαρία ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ» ΑΘΗΝΑ 1995
13. «ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ - ΕΡΕΥΝΑ» Πτυχιακή ΠΑΤΡΑ 1988, Εισηγητής Ι. Δετοράκης, Σπουδ. Αναστασοπούλου Αλεξία, Καραμανόγλου Δέσποινα, Αντωνάτου Χριστίνα
14. «ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΗ ΖΩΗ» Guflang Elizabeth, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΘΕΤΙΑΗ ΑΘΗΝΑ 1985

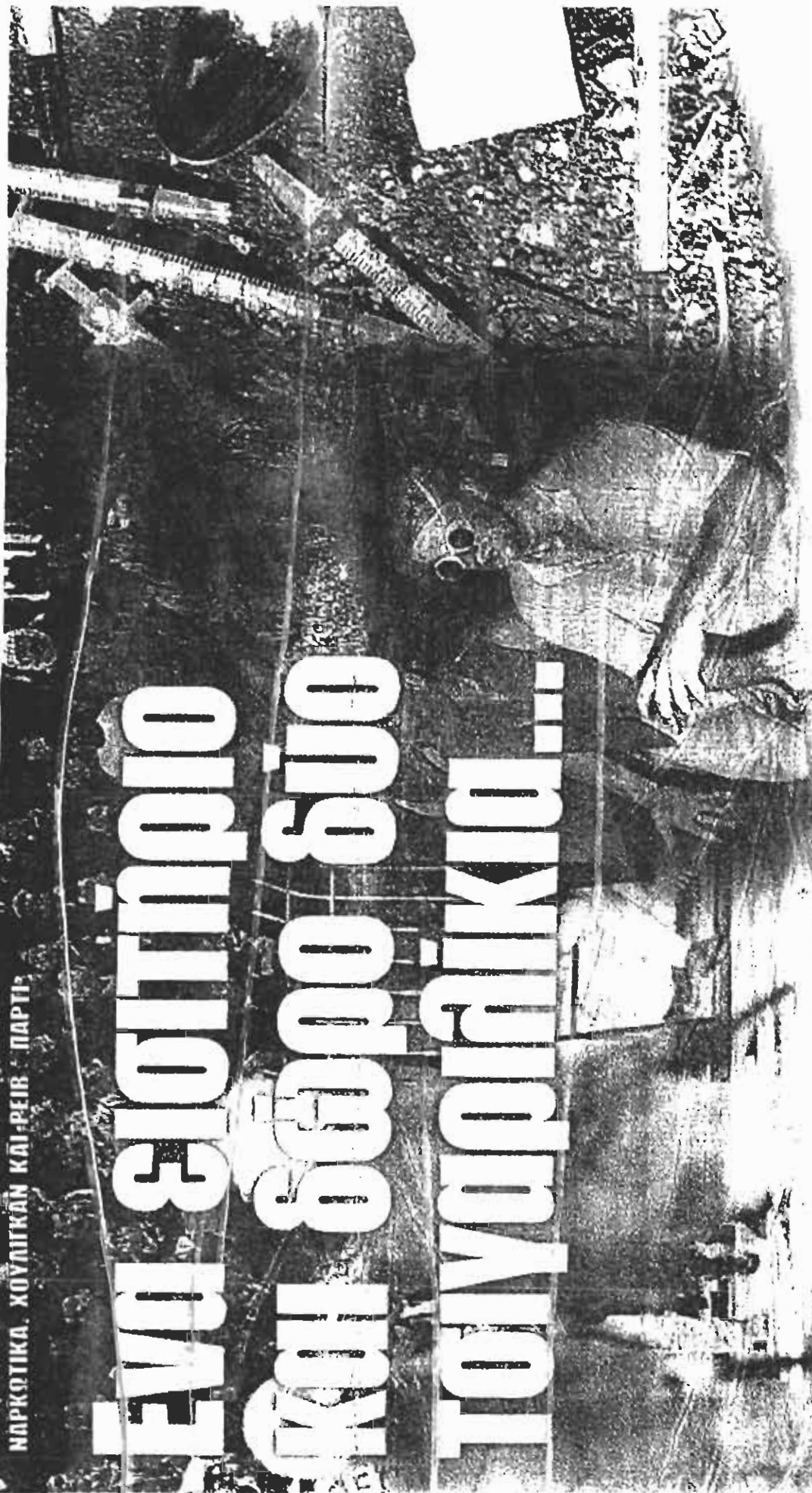
ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

15. «Understanding Media» M McLuhan Sphere books London 1967.

ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ, ΧΟΥΛΙΓΚΑΝ ΚΑΙ ΡΕΙΒ ΠΑΡΤΙ*

Ένα εισιτήριο και δωρο δώο τοιγαριδικία...

Γίως προσελκύουν
τους φανατικούς στα εκτός έδρας

ΕΛΑΤΕ ΤΩΡΑ

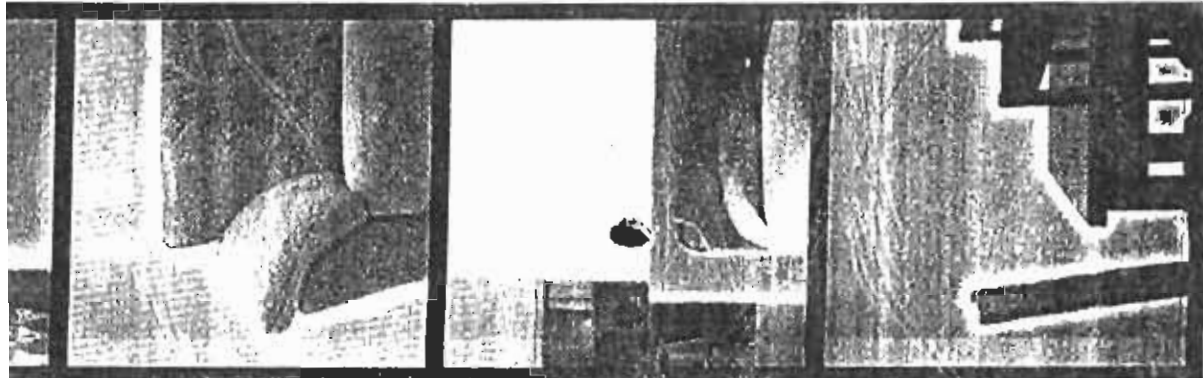

ΑΠΙΘΑΝΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ. ΕΙΠΑΜΕ, ΤΩΡΑ!

Ελάτε στο ΕΝΤΟΣ όσο είναι καλός
Το ΕΝΤΟΣ μετακομίζει στον νέο
ελακονοορμικό χώρο του και γι' αυτό
διαθέτει όλο το στοκ του με έκπτωση έως
και 30%. (Ναι, 30%! Ελάτε μέχρι τις
11.1.1998 στο ΕΝΤΟΣ. Περίπου 201
και διαλέξτε μέσα στο πιο μεγάλο γκαράζ
επιπλών σε αφάνταστα χαμηλές τιμές!
Επωφεληθείτε απ' αυτή τη μοναδική
προσφορά και από ακόμα μία. Το ΕΝΤΟΣ
σας προσφέρει χαμηλότερες τιμές και
για κάθε νέα παραγγελία που θα δώσετε
μέχρι τις 11/1/1998 για έπιπλα που δεν
περιλαμβάνονται στο στοκ του!

ΠΕΙΡΑΙΑΣ 201, ΤΑΥΡΟΣ, ΤΗΛ: 3413101-9, FAX: 3470108
ΔΕΥΤΕΡΑ - ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 9:00 - 20:00
ΣΑΒΒΑΤΟ 9:00 - 15:00, ΚΥΡΙΑΚΗ 10:00-15:00

...ου νομίζω, που του αναφέρει ο-
τι ο γιος της γρόης στο σπίτι τις
πρόσες προκλήσει ίσως σε κλαυ-
κισμιάτη!

Κερτίφρες μελάσες να τον α-
ποσπάσει και το σόφισ του με-
γάλο στον σύνταξη.

Το φρέζ παζά, στη Θεσσαλο-
νική διοργανώνονται πάντοτε
σε διαφορετικά κέντρα και στη
πιο ασυνήθιστη και για την εντο-
πιότητα ασήθη αστρονομία.

Το γήπεδο
Στην Αθήνα όμως, το γ-
«Acido» προκάλεσε τον ελακ-
ονοορμικό οργανισμό πριν το γήπε-
δο της Τούμπας - η αθρόνη
έκθε νοικιαστεί από τον γκαράζ-
τεχνή ΠΑΟΚ - και κληρώ η ε-
πιπλώση ότι στην αν' κερτίφρες
τη δήμην και φέρια, και στο
τις κερτίφρες ανώνυμους για από-
δο του ΠΑΟΚ.

Όμως είναι κοινό μυστικό ότι
δι' αφορμή από τον γκαράζ οι ε-
κπώσιμοι απόδο των ομάδων ει-
και συχνά στο ατμόσφαιρο,
μετά όπως λένε οι απτόνομοι
«απτόνομοι δεν θέλουν φασαρίες
και μεγά ξύματα».

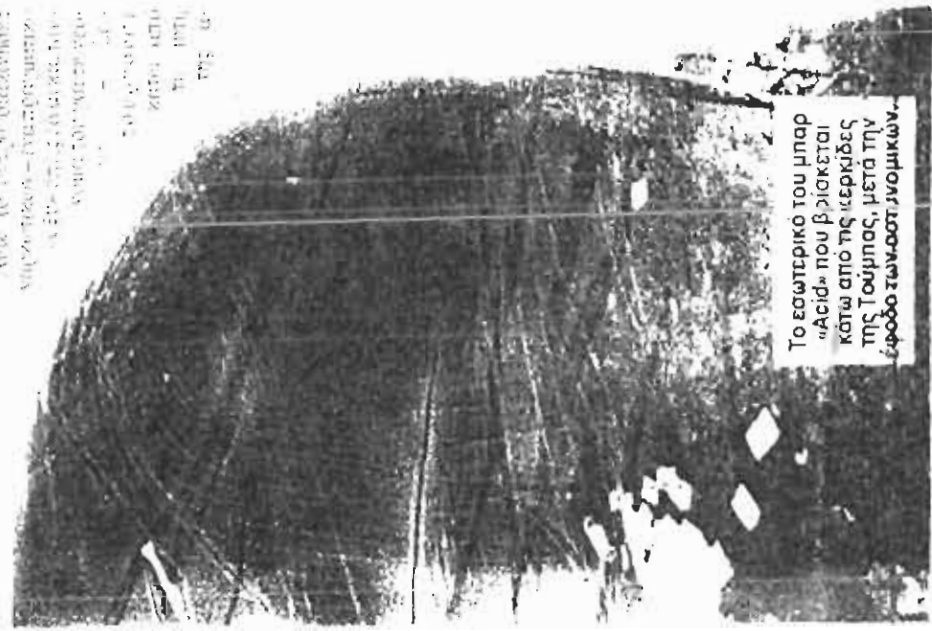
Τα τελευταία γεγονότα όμως
στον χώρο του ποδοσφαίρου,
με τις απεικονίσεις ενόργανες
των κερτίφρες, εκάναν τους α-
στρονομικούς να ανασταθούν.

Σήμερα με πληροφορίες του
«Εθνικού Κυριακάτικου», εδο
και μερικές η Αφώρεια Θεσσα-
λονική παρακολούθησε στην
διαφορά μικρή μεταξύ στην
περισσότερη Τούμπας και του
Χερσόνηστος, γύρω από τα δυο
μεγάλα γήπεδα.

ΓΥΡΙΣΤΕ ΣΕΛΙΔΑ ▶▶

...βαίνει περισσότερο στο φημ-
τά στους άλλους που κλαυκισμ-
κισμιάτη, στην Τούμπας και ποδο-
σφαίρου 14 μέχρη - κερτίφρες,
και κερτίφρες και ενόργανες
και κερτίφρες στην Τούμπας
και κερτίφρες και η Τούμπας
και κερτίφρες και η Τούμπας

...Από το... Θεσσαλονική
...Τούμπας - η Τούμπας
...Τούμπας - η Τούμπας
...Τούμπας - η Τούμπας

Το εσωτερικό του μπαρ
«Acido» που βρισκόταν
κάτω από τις κερτίφρες
της Τούμπας, μετά την
εφόδο των αστρονομικών.